Ioan es. pop opera poetică
Colecţia O P E R A P O E T I C A
este coordonată şi îngrijită de Călin Vlasie.
Editor: Călin Vlasie
Redactor: Sorin Vidan
Tehnoredactor: Carmen Rădulescu
Ilustraţie: Ionuţ Broştianu
Prepress: Marius Badea
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
Copyright © Editura Paralela 45, 2016
Ioan Es. Pop
Opera poetică
Prefaţă de DANIEL CRISTEA-ENACHE
Prefaţă
Răul nemuritor

Când Ioan Es. Pop a debutat cu Ieudul fără ieşire (1994), cititorii profesionalizaţi care sunt criticii au sesizat imediat ponderea unui autor ce se prezenta, la treizeci şi şase de ani, pe deplin maturizat artistic.

Tatonările anterioare ale poetului maramureşean descoperit de

Laurenţiu Ulici ar putea fi redescoperite, la rândul lor, însă numai printr-o detectivistică minuţioasă. Discretul „nouăzecist” şi le-a ascuns bine şi nu dă semne că ar vrea să le recupereze şi să le expună public, aşa cum fac mulţi autori convinşi că absolut tot ce au scris este important.

Au urmat, într-un interval de graţie lirică, două volume de aceeaşi forţă vizionară şi albă expresivitate: porcec (1996) şi pantelimon 113 bis

(1999), recompensate cu alte premii naţionale. Pe baza acestei serii editoriale ce configurează, prin omogenitate tematică şi coerenţă simbolică, un triptic, Ioan Es. Pop a fost plasat, prin unanimitate de voturi critice, pe prima poziţie a liricii „nouăzeciste”. Deşi, în literatură, asemenea clasamente sunt minate de o structurală imperfecţiune

(fiindcă se alege dintre forme artistice, în fapt, incomparabile), comentatorii avizaţi s-au pus de acord că

autorul ieudului fără ieşire este cel mai important poet apărut la noi după 1989; după cum tragicul Cristian Popescu, care a debutat, cum-necum, înainte de Revoluţie, e liderul generaţiei ’90.

După acest întâi val de receptare, am impresia că şi poezia lui Ioan Es. Pop, şi critica pe marginea ei au intrat în impas. Superlativele au fost consumate, elogiile şi-au pierdut forţa caracterizantă, devenind stereotipe şi înscriindu-se într-o inerţie evaluativă. Expresionism, vizionarism, poète maudit… Dar ce tip de expresionism? Sub ce auspicii şi în ce cadre sunt turnate viziunile? Cum se densifică, pentru a nu fi o poză, postura de poet blestemat, damnat?

În viaţă, dramele lovesc şi distrug omul, acoperă ca un linţoliu familiile, afectează o (micro) comunitate şi destinul individual. De drame şi tragedii, oamenii rămân marcaţi până la sfârşitul zilelor. În literatură însă – şi în expresia concentrată, tensionată a acesteia care este poezia modernă –, drama e un climat al eului, un registru retoric adecvat şi o posibilitate artistică uneori împlinită. Bucuria, fericirea, seninătatea nu prea fac casă bună cu lirica. Sunt mai degrabă excepţii sau reprize, pauze de respiraţie grea, stări de contrast. În ele, scriitorul nu se regăseşte şi nu se comunică profund, la nivelele de adâncime ale fiinţei, în acele extreme moral-afective de maximă portanţă cognitivă. E

motivul pentru care impresioniştii graţioşi nu ne mai spun, literar vorbind, mare lucru (decât ca procedee şi tehnici utilizate), în timp ce crepuscularul Bacovia pare că trage o dâră prin întreaga poezie românească.

Ioan Es. Pop a înţeles, pe cont propriu, că raportul dintre bine şi rău, în plan existenţial, poate şi trebuie să fie răsturnat în planul creaţiei.

Convenabil vs. neconvenabil, ba chiar minunat vs. mizerabil: văzuţi de aproape şi trecuţi prin mai multe ape, aceşti termeni se prezintă şi se justifică în chip diferit. Ceea ce realizăm în viaţă, împlinirea noastră dă rău pe hârtie. Şi invers: experienţele-limită, spaimele convulsive,

suferinţele atroce, teroarea adâncă a fiinţei trec în carte cu semnul schimbat.

Evident, am simplificat puţin această translaţie, care este adesea contaminată de elemente opuse, de nuanţe ale împotrivirii şi protestului, de impulsuri contrare ale eului diurn. Dar nu din nebunie de om îndestulat căuta Tolstoi să-şi provoace suferinţă (şi îl invidia pe

Dostoievski pentru ale sale!), ci anume pentru a cunoaşte infernul uman şi a scrie despre el pagini mai puţin-luminoase. Mizeriile vieţii şi

„Răul gras şi gros", „nemuritor", suportă o transmutaţie în acest spaţiu al artei în care forma, fondul şi sensul se întrepătrund. Ele devin altceva.

Lui Ioan Es. Pop, suferinţa cunoaşterii şi cunoaşterea suferinţei îi vin ca o mănuşă. O mănuşă ruptă, prin care se văd pielea şi oasele, carnea „religioasă" şi lumea întreagă, în fotograme spectrale, „sub dogoarea unei luni îngheţate". Registrul de combustie şi performanţă poetică al autorului „nouăzecist" este cel grav, funebru, macabru-morbid, care se impune deodată, copleşitor. Să comparăm, pentru o rapidă edificare.

trei strofe din groapa cu alei: „musca de sicriu nu poate fi prea zglobie./

locul strâmt o obligă să fie disciplinată ca un soldat. / dar cât de ademenitor şi ferice poate fi acest loc/ unde se desfată marile mirosuri/

şi de unde cerul nu se vede niciodată. // îmbătată de arome, are vreme acum/ să cerceteze pe-ndelete sinele locatarului, / năucitor în miasme şi

Inegalabil în descompuneri, / fără grija că va fi descoperită vreodată. //

„Un degustător rafinat, dar şi un sihastru", / ai zice despre ea atunci când adulmecă peste/ piftia zoaielor dulci şi lăcrimoase din pântece, /

peste mucegaiul diafan de pe falange şi gură. / iar când odihneşte în bojdeuca de clei din ureche, / ai zice că filosofează şi ascultă/ eternitatea cum vuieşte chiar aici, în aceste/ delicatese care încă fermentează", cu trei strofe

din pantelimon 113 bis: „viaţa mea a mers prost, dar nu mă cred/ un om pedepsit, ci mai degrabă/ doar nepedepsit îndeajuns. / şi cred că n-am râvnit prea mult când am visat/ că voi îmbrăca o sutană şi voi face sub ea/ tot răul din lume. // un soi de popă în pântecele căruia/

dospesc alcooluri vrăjmaşe, / popă cu un ochi de bou, mare şi alunecos, /

care se scurge după femeia altuia, / şi în timp ce predică suduie de mama focului, // iar apoi se întoarce acasă sub pod, / îşi îmbracă zdrenţele de toată săptămâna, / cade în genunchi şi hohoteşte, / ştiind că nimeni nu poate fi iertat”.

Primul text e vădit făcut, bricolat din imagini manevrate ironic. Al doilea este amprentat, marcat de vizionarismul lui Ioan Es. Pop, care străpunge materialul biografic şi trece în partea cealaltă a fiinţei. Lirica nu scontează pe efecte imediate, exhibate demonstrativ, ci mizează pe un efect de ansamblu: o rătăcire morală şi o halucinare prin care se

Întrevăd marile şi cumplitele adevăruri.

Dincolo de valoarea recunoscută a atâtor texte marca Ioan Es. Pop, mă interesează resursele lirismului şi modalitatea prin care autorul reuşeşte să se desprindă, simultan, de predecesori şi de colegii săi de generaţie. Talentul rămâne un cuvânt important în această discuţie, dar nu şi suficient. Talent au mulţi (românul fiind născut poet); şi talentul este, tot aşa, de multe feluri. Ceea ce mă impresionează la Ioan Es. Pop este sensul convergent al unei imaginaţii poetice care traversează lumea şi abisurile, văzutele şi nevăzutele, căpătând totodată corp şi formă, organizându-se şi disciplinându-se într-un sistem. Imaginile lui nu sunt, aşa-zicând, norocoase, obţinute cu uşurinţă, în jeturi de inspiraţie ce-şi găseşte imediat suportul. Ioan Es. Pop nu compune versuri. El scrie poezie.

O poezie cu majusculă, deşi pusă în volume cu litere mici, ca şi cum autorul ar vrea să ne semnalizeze, inclusiv gramatical, că lucrurile nu sunt fixate, predictibil, în categorii distincte: majore şi minore, centrale şi marginale,

importante şi periferice. Dacă insignifiantul Porcec e dat cu literă mare, a numelui propriu, atotputernicul Dumnezeu apare frecvent cu literă mică. Dincoace de ireverenţa metafizică, descoperim

Însă o religiozitate tulbure, rusească, făcând să tremure mâinile şi picioarele defăimătorului: „la treizeci şi şase, am învăţat să mă rog. am făcut rost cu chiu cu vai/ de un dumnezeu al meu, o păpuşă din gumă.

ferfeniţită, / cu buzele groase, cu o mână sărită din umăr, / cu cauciucul de pe pântece tăiat. / până la urmă, / numai atâta dumnezeire mi-a fost dat mie să aflu/ şi nu-i, poate, păpuşa asta din gumă cel mai puţin dumnezeu/ ce i s-a dat unui om. // de asta, în camera unde stau, l-am pus la loc de cinste, pe masă. / la dumnezeul meu, acesta, nu îmi e ruşine să mă rog/ nici când mă întorc acasă pe patru cărări, abia reuşind să-i arunc/ două-trei vorbe deşucheate înainte să mă prăbuşesc/ cu capul pe masă şi cu mâna peste beregata lui. // (…) mă rog cum pot:

uneori tăvălit pe duşumea, alteori/ şuierându-i în urechea teafără un cântec deocheat. / el oricum n-aude, dar cu el e mai puţină teamă, / mai puţină singurătate-n casa asta. // poate doar moartea îmi va fi la fel de nemiloasă/ ca moartea pe care dumnezeul celorlalţi o pregăteşte/

pentru fiecare dintre ai lui în parte. / pe dumnezeul meu eu însă-l pot

Ierta şi pentru asta, / el n-are habar, doarme căzut într-o rână pe masă, /

când mă rog nu urlu, el oricum n-aude, / abia lălăi un cântec deşucheat.

mă clatin spre el, îi caut gâtlejul, / mă-mpleticesc şi-ngenunchi”.

În plină cădere şi degradare umană, poezia lui Ioan Es. Pop se prezintă într-o formă excepţională.

*

Sunt poeţi sau simpli versificatori pentru care constrângerile prozodice ale textului, artificiul tehnic şi rima insolită reprezintă totul.

Şerban Foarţă este exemplul cel mai bun. Pentru Ioan Es. Pop, ca şi pentru celălalt exponent al generaţiei ’90, Cristian Popescu, acestea nu aduc decât o limitare, fără justificare, a poeziei, datoare să-şi creeze şi să impună propriile reguli.

Indiferent la convenţionalismul clasicist şi la tiparele consacrate de o lungă tradiţie, autorul „nouăzecist” desfiinţează barierele dintre genurile literare, făcând ca discursul liric şi cel epic să se amestece până la indistincţie. Poemul prozastic sau proza poematică vor aspira şi praful prozaismului, obţinând din registrele comunicării obişnuite şi din piesele uzate ale limbajului „de zi” o lirică aparent brută; de fapt.

mai subtilă, ascunzându-şi sau chiar anulându-şi retorica.

În urmă cu două decenii, Marin Sorescu contraria critica autohtonă prin ciclul La Lilieci, în care oralităţile şi firescul rural creau un nou cod poetic. Profitând de această breşă şi observând, totodată, involuţia

„Optzeciştilor” textualizanţi, Ioan Es. Pop îşi va împinge creaţia spre o

„Extremală” (cum ar fi zis Ion Barbu) suprapunere. În Liliecii sorescieni găsim expresii selectate pentru izul lor provincial, pentru savoarea oltenească. Poetul le gustă şi le pune în versuri ce vor fi apreciate tocmai de către spiritele fine, de connaisseur-i. La autorul ieudului fără

Ieşire şi al lui pantelimon 113 bis, o selecţie de acest tip nu mai există.

Realitatea cea mai prozaică şi cotidianul cel mai banal pătrund într-o poezie atât de permisivă, încât ajunge să-şi includă şi referentul. Lumea s-a strecurat, pur şi simplu, între două coperţi de carte şi cititorul.

năucit, copleşit de transbordările scriitorului, începe să se întrebe care este de fapt realitatea obiectivă: cea densă, palpabilă, din jur, sau cea parcursă prin lectură? Lectura unei formidabile poezii depoetizate, a unor versuri refuzând versificarea, precum următoarele: „lasă-l, a zis.

lasă-l să tacă, nu ştie vorbi/ n-a deschis niciodată

ochii nu ştie unde îl ducem/

dormi, dormi, n-o să-ţi facem nimic nu-ţi scobi/ carnea cu unghiile, nu-i cămaşa, e carnea ta/ nu poţi să ieşi – înveleşte-l pe picioare, elvira//

haide, nu-ţi fie frică nu te ducem departe – nu-mi era frică/ nu te trezi a zis ea – nu m-am trezit era/ noapte era cald era întuneric a zis dracuosălmaivindecepcăsta/ n-o să înţeleagă niciodată nimic// – haide.

haide, nu te trezi o să ajungem acasă o să-ţi dau/ voie să zgârii varul de pe pereţi o să prinzi păpuşa de gât/ o să-ţi scoţi unghiile prin ghipsul ei dar nu acum acum e noapte, elvira/ acoperă-i picioarele, i-e frig/ era cald e frig a zis era cald era întuneric/ dacă aş fi scobit cu unghia în carnea ei aş fi putut intra/ a zis nu-ţi scobi cu unghiile carnea nu-i cămaşa e/ carnea ta nu poţi ieşi" (ieudul fără ieşire, 2); „nu ştiu ce l-a apucat pe tatăl meu să-njuge boii la car/ la doişpe noaptea, să mă trezească şi să-mi spună hai. / eu după ce mor dorm somnuri lungi.

unde, am zis, / a zis: la şomcuta mare. ce putea să-l mâne pe el/ în miez de noapte tocmai la şomcuta mare, / la atâta drum de satul nostru? şi de ce să nu ia/ autobuzul, dimineaţa la şase, de ce să umblăm/ patru ceasuri încolo, patru ceasuri încoace/ cu mersul moale şi greoi al boilor noştri? / dacă-i pe-aşa, n-o să mă mai prindeţi acasă de-acum prea devreme, / n-o să mă trezesc în miez de noapte pentru o nebunie ca asta. // şi-atunci se apropie ea şi zice: scoală/ dragul mamei, tatăl tău/

tocmai pleacă să te-aducă de la şomcuta, / du-te să-l ajuţi să te ridice, /

de trei zile zaci acolo fără suflare. / şi abia de-au ajuns să ne dea de ştire astă seară, / dragul nostru".

Dacă-i pe-aşa, secvenţele şi frânturile comunicării, zăpăceala celui brusc trezit din somn – nu şi din moarte –, sintaxa aglutinată a propoziţiilor şi întinderea firească a replicilor întretăiate (fără dramatism exterior, teatralitate declamatorie), neglijarea voită a ortografiei şi ignorarea selectivă (nici involuntară, dar nici mecanică) a punctuaţiei semnalează efortul autorului de a elibera poezia nu numai

de constrângerile genului, ci şi de acelea ale gramaticii. Se degajă o autenticitate izbitoare: constituită sau, mai bine zis, construită atent, în conformitate cu ritmurile, vocile şi tonalităţile proprii acestei poezii. Un flux şi liric, şi epic, şi dramatic, captându-l pe lectorul iniţial nedumerit şi făcându-l să traverseze o serie de experienţe revelatoare.

Îmi pare de înţeles reacţia vehementă a unui profesor de limba şi literatura română din Ieud, care-l osândea public pe Ioan Es. Pop, cu ani în urmă, pentru felul în care acesta, nu-i aşa? „prezenta" o aşezare românească atât de veche şi demnă de respect. Un sat cu oameni muncitori şi cumsecade – am putea ricana în continuare – şi cu

Învăţători animaţi de patriotism local, care vor insufla şi pe mai departe elevilor dragostea pentru vatra lor strămoşească. Ce nu pricepea meritoriul dascăl înfuriat era faptul că în această poezie ieudul, ca şi năneştiul, şomcuta mare, pantelimonul bucureştean şi alte repere pseudogeografice constituie un simplu pretext. Autorul le fixează ca pe un punct de plecare şi de rotire în gol a liricii sale delocalizate.

detentorializate, îngheţate sub un soare negru, expresionist.

Orice spaţiu (oraşul şi satul, casa părintească şi căminul jegos de nefamilişti, biserica şi cârciuma, cursa de Sighet şi tramvaiul 56 din

Capitală) se transformă într-o scenă mobilă a performării şi destrămării.

a suferinţei care nu mai încetează şi a morţii care, de fapt, nu eliberează. Personajele se scoală cu greu, mormăind, din somn şi merg prin oraş cu paşi împleticiţi de băutură. Ori visează că îmbracă o sutană ca să facă, sub ea, tot răul din lume. Înjură când se roagă, bolborosesc.

Îşi scrâşnesc dinţii, îşi exersează gâtlejul pentru urlet. Îşi scobesc pielea şi carnea cu unghiile. Gându, rege peste groapa de gunoi a oraşului.

adună „o armată numai a lui": „cizme desperecheate şi sparte, capete de păpuşi, scaune pe jumătate arse, burţi hămesite de anvelope.

măruntaie de frigidere, spinări ale unor scrinuri cândva trufaşe. Din ele.

când va să fie ziua, va reface omul aşa cum îl vede el de acolo, din singurătatea lui de om de la margine, de care nu se apropie nimeni niciodată cu adevărat. Va ieşi o făptură înaltă, înfiptă în picioroange de lemn, cu pântece din gumă şi măruntaie de metal, cu spatele din tablă arsă, cap de ghips şi coroană de cârpe. Ea va fi pentru el singura în stare să salveze lumea, singura cu adevărat frumoasă şi demnă să stea dreaptă

Înaintea cerului" (gându).

Omul e o astfel de sperietoare compusă din resturi ale civilizaţiei şi confortului, ale utilităţilor dezafectate şi ale intimităţii ajunse la gunoi.

În realitatea densă şi crepusculară a poeziei lui, Ioan Es. Pop aduce fragmente de lume degradată, înjosită, franjuri murdari şi scame dintr-un covor putrezit. Spre deosebire de producţia pe stoc a mizerabilismului agresiv, brevetat de unii colegi de generaţie şi transmis câtorva urmaşi „milenarişti", aici, peisajele dezolante şi scenele murdăriei contaminante ies dintr-un vizionarism al ruinei. Din rotativa zilelor şi a nopţilor, din baletul mecanic al faptelor, gesturilor şi vorbelor reiterate tot mai stins, nu poate să iasă nimeni; şi, în alt sens, nimic. Oriîncotro ai lua-o, nu există ieşire, scăpare, salvare individuală şi colectivă. No exit. Fără Mântuire.

Lumea este aşadar o groapă comună, cu resturi menajere şi cadavre ce nu şi-au aflat condiţia. Viaţa ce ţi-a fost dată e un jeg lăţit şi o dramă care te absoarbe, deodată cu „răul gras şi gros", nemuritor. În cerul gol nu se întrevede niciun Dumnezeu, iar Iisus apare şi dispare din cadru cu o cruce, provocând zbieretele tovarăşilor de pahar. Amicul e nu doar un poem excepţional, ci şi un text în care viziunea autorului se structurează parabolic, iar parabola este aproape transparentă: „pe ăsta care îşi spune amicul îl ştim şi noi. / umblă cerşetor de ani şi ani prin cartierele mărginaşe/ şi pe urmă vine să se-mbete şi doarme pe undeapucă

— / prea seamănă cu noi ca să fie adevăratul amic. // dar pentru că suntem sfârşiţi şi e seara sărbătorii şi vrem să ne râdem de asta, / ne oprim, ne facem că-l ascultăm, îi dăm apă la moară/ şi-l numim şi pe el amicul, pentru că aici, pe malurile dâmboviţei, / toţi devenim cu timpul amici. // pe urmă începe să ningă şi lumea să plece şi ne întoarcem şi noi/ la mesele noastre, în cârciuma asta amărâtă/ şi nu mai auzim şi nu mai vrem să ştim nimic, / pentru că e seara sărbătorii, care pe noi ne batjocoreşte mereu. // iar pe la ceasurile şapte îşi vâră şi el capul

Înăuntru/ şi abia se ţine pe picioare şi e-nvineţit de lovituri. / dar pentru că suntem sfârşiţi şi e seara sărbătorii şi vrem să ne râdem de asta, / îi strigăm vino, amice, să te sărbătorim. / el însă nu mai strigă că e amicul.

adevăratul amic. / ne roagă doar să-l ajutăm să meargă mai departe, / ne şopteşte doar să-i împrumutăm şi lui o haină, ceva. / la naiba, n-avem.

n-o să-i ajutăm acum pe toţi schilozii. / parcă pe noi ne-ajută cineva. // şi atunci îi zărim în uşa birtului crucea pândindu-l poruncitoare/ şi aruncându-şi asupra noastră căutătura deocheată şi rea. / cară-te iute.

urlăm spre amicul, ia-ţi-o şi cară-te, / altfel dăm cu toţii de belea. // şi când ieşim într-un târziu îl vedem departe, târându-şi lemnul ăla în spate/ şi lemnul a crescut pe el cât toate blocurile la un loc. / păi, de credeam că-i chiar ăla, nu mergeam şi noi să punem umărul un pic? /

dar ăsta prea semăna cu noi ca să fi fost chiar amicul, / adevăratul amic”.

Tot ce se poate, omeneşte, rata se ratează în această poezie neagră.

crudă şi morbidă, mai degrabă rece decât apocaliptică.

Cu o excepţie: poezia însăşi.

Daniel Cristea-Enache

Ieudul fără ieşire

Editura Cartea Românească, 1994

olteţului 15, camera 305

1. ca o amară, mare pasăre marină.

nenorocul pluteşte peste căminele de nefamilişti din strada olteţului 15.

aici nu stau decât doar cei ca noi. aici viaţa se bea şi moartea se uită.

şi nu se ştie niciodată cine pe cine, cine cu cine şi când şi la ce.

doar vântul aduce uneori miros de fum şi zgomot de arme dinspre câmpiile catalaunice.

când urci la noi, amice, ai grijă: la uşă o să te întâmpine păduchele de san-josé. e paznic aici, o să ţi se gudure la picioare, o să-ţi zică dă-mi nene cinci lei să te trec apa, uşa e-nchisă, ăştia mă lasă tot timpul afară, m-au întemniţat afară.

tu nu-l crede, amice, tu nu ştii, a venit ieri administratorul.

I-a făcut şef peste tot palierul, el este cel care cârmuieşte acum camera asta, corabia asta blestemată de sub care apele s-au tras şi a rămas încremenită aici, la etajul trei.

deci plăteşte-i, amice, el e cârmaciul, se clatină mereu ca-n vechime când vasul sălta peste ape.

Iar dacă-njură ascultă-l cucernic: el când înjură se roagă. aşa cum fac toţi aici.

aşa ai să faci şi tu curând.

aici nu stau decât doar cei ca noi.

aici viaţa se bea şi moartea se uită.

numai în rare clipe de căinţă şi credinţă, noaptea.

zidurile se subţiază, se alungesc, se înalţă ca un giulgiu tremurător îmbrăcat de un trup nelumesc.

dar nu se trezeşte nimeni şi dimineaţa căminul e iar o cămaşă boţită din buzunarele căreia ieşim numai noi şi atât.

numai noi şi atât.

aici nu stau decât doar cei ca noi.

aici viaţa se bea şi moartea se uită.

2. fotografia de grup

În jurul mesei după cină. poate îngânduraţi. poate doar sleiţi. căzută pe duşumea, cu cămaşa desfăcută – o

piersică stricată – dănţuitoare lascivă a nopţilor lor.

primul din stânga – zoli. cu barba roşcată sprijinită

În pumn. cu paharul gol răsturnat peste margine. cu ochii

Înceţoşaţi. poate doar sleit. poate îngândurat. după el se vede doar gulerul ridicat al hainei mele, în chip de glugă. mereu uit că nu mă mai pândeşte nimeni.

mereu umblu ca-nfăşurat în altcineva.

la capătul din dreapta – hans. el da. el are treiş'opt. are capul căzut pe masă.

a avut bani. O avea pe tereza. are treiş'opt.

a avut băiatul un amic, amicul a avut-o pe tereza, tereza a avut banii lui hans. hans are capul căzut pe masă, masa şchioapă, noi cu el.

pe atunci avea 36. acum are 41 la bocanci, viaţa verde şi ciroza hepatică-l aşteaptă-n pat. dintre noi.

hansi e singurul om realizat.

mitru: de un an cu ocupaţie fără şi bun pentru apostolat.

pripăşit şi el aici că aici e hotel pentru toţi.

a avut cândva nevastă şi o casă, însă i s-au terminat.

la mijloc între noi şade păianjenul cu cruce.

mereu îngândurat, înfăşurat în giulgiul propriei mătăsi ca într-o aură de flăcări blândă.

„Vin zorile, se face iarăşi seară, zice.

şi nu se va trezi niciunul să mă vândă.

3. calvarul z ce mă, z ce, am o cutie de chibrituri, le-am luat alaltăseară de la mătuşă-mea. z ce mi-am pierdut păianjenu, numa acolo poa' să fie, z ce.

la 305. da' tu fii atent, z ce, păzeşte intrarea, fluieră când iese, z ce, e unu aşa şi pă dincolo, are picioare lungi, umblă numa-n chiloţi, merge, z ce.

crăcănat, face pă boieru, vorbeşte pă nas, ţese bă neşte cămăşi grozave.

z ce să ştii că eu pe soră-mea cu el aşa şi pă dincolo. O văd eu azi, o văd şi mână, mă duc la ei noaptea. ea, z ce, era-mbrăcată-n blana pisicii şi a mieunat. torcea, drăcoaica, z cea c-o să cred că-i pisică. Şi ăla tocma lângă

ea în pat. am tras atunci, z ce, ceasu jos de pă perete ş-am bătut în el clopotele până dimineaţa. ş-au venit ş-au găsit-o ş-au spălat-o ş-au

Îmbrăcat-o mireasă. ş-au zis pă el l-ai vrut, pă el l-ai avut. O să fii toată viaţa nevastă de păianjen. hai, ia-ţi stârpitura acasă. şi când să-l ia.

păianjenu că câr, că mâr, că el n-o vrea, că elu-i prea tânăr, că nu-i trebe decât urechea ei, în care el să poată să ţeasă pentru ea cămăşi de mireasă.

(ş-a venit ainştain la doamna aia, îi era pretină de-o viaţă.

ainştain era de-acum bătrân şi-ntr-o ureche. ş-a văzut ainştain păianjenu, doamna-l crescuse de mic ca pe copilu' ei. i-a plăcut păianjenu lu' ainştain şi s-au făcut pretini la cataramă. săraca

Doamnă. săraca mamă. a ieşit la bucătărie să-i aducă înaltului oaspe delicatese. atunci hoţomanu – haţ pe păianjen, îl bagă-n gură degrabă şi-ncepe să-l mestece de zor. când a venit doamna, la colţu' gurii lu' ainştain rămăsese neînghiţit un picior.

ce-i aia, a zis ea. ce să fie, aripa de la mustaţa mea. niciodată nu s-au mai văzut după aia. niciodată ea nu l-a mai putut ierta.)

4. arcul de triumf asta fac acum: mă întorc pe olteţului 15.

este vinerea şi este seară.

de vineri până luni nu mai am la ce trăi.

atunci hans se înfurie şi cumpără spirt sanitar şi zoli se înfurie şi cumpără spirt sanitar şi eu mă înfurii şi eu şi zic la ce şi ei zic la ce şi după asta îndoim totul cu apă şi-ncepem să fim fericiţi.

ei nu mai zic la ce, eu nu mai zic.

de vineri până luni nu ne mai auzim.

ne luăm porţia fiecare şi începem să fim mai puţin nefericiţi. mai puţin vii.

şi până duminică noaptea totu-i OK.

şi nu mai contează dacă sau dacă nu.

Iese hans la geam şi zoli la geam însă nicio corabie

nu mai apare dinspre corint.

şi ei zic nu-i încă luni şi eu zic încă nu.

şi pe olteţului e iarăşi veselie mare.

vine vineri şi de vineri până luni e ziua noaptea ziua noastră liberă şi cântăm de tremură încăperile marinari încercaţi care speră ca-ntr-o duminică să vadă sosind la orizont, peste blocurile din colentina.

corabia dinspre corint.

Iar luni, când toţi sunt plecaţi, soseşte în sfârşit şi aici Fiul ca să mântuiască:

cu cămaşa murdară, cu ochii umflaţi de nesomn.

cu sticla goală-ntr-o mână, clătinându-se şi lălăind.

se caţără pe scară la trei sutecinci, îşi întinde mâinile şi zice:

leagă-mă de lemnul ei, să dorm şi eu puţin, amice.

5. botezul e un ceas în cameră pe care hans îl hrăneşte pe-ascuns.

mişcă mai repede, îi şopteşte, mişcă mai repede.

I-a cumpărat cămaşă şi l-a îmbrăcat. îl spală, îl schimbă, îl îngrijeşte ca pe ochii din cap.

ceasul însă e un somnoros. s-a îngrăşat. s-a lăţit pe toată masa. abia mai stă pe picioare ticăitul i-e ca un lătrat.

e un ceas în cameră pe care hansi îl hrăneşte pe ascuns.

e şi un pepene roşu pe care hans l-a adus în casa asta de mic şi pe care-l crede pruncul lui.

ah, pruncul s-a copt şi s-a rumenit.

unul i-a vârât într-o zi în pântece un cuţit.

s-a auzit un geamăt şi din prunc a ţâşnit sânge dulce şi parfumat

În răcoarea căruia ne-am botezat.

6. am angajat, nene, doi de la camera 24, se roagă pentru noi zi şi noapte, o să fim precis iertaţi, putem bea în continuare.

7. patru jnepeni cu bărbi fac înconjurul căminului de nefamilişti.

administratorul aleargă după ei cu foarfecele

desfăcute.

noi suntem preoţi, strigă ei, noi n-avem voie să fim tunşi.

noi suntem magi, noi n-avem voie.

avem trei luni de când venim ca să vedem minunea de la camera trei sutecinci

Irod împuţit, noi suntem magi şi am venit s-adevărim naşterea lui şi să-l cărăm la ţintirim.

8. pasărea hans a venit o pasăre noaptea prin fereastră şi am fost sigur că e hans.

era pleşuvă ca el şi moartă de beată.

mă, a zis, ia 50 de lei, du-te peste drum, au un rachiu grozav. nevermore, i-am răspuns.

zice: de când m-am dus de la voi, zice, m-au angajat paznic de noapte la belu. am un girofar a-ntâia. ziua dorm. lucrez cu poliţia. am bani să vă-ngrop. sunt bufniţa minervei. nu deschid ochii decât la lăsarea serii.

acum m-au gradat. am însemne mari pe ficat. asta de când încă stam p-acilea cu voi. o! şi încă ranele mă dor.

hai, mă, du-te de ia ceva să sărbătorim.

hansi, i-am zis, nevermore.

9. zoli

— Are, mă, careva dintre voi casă şi masă-n altă parte? buuun.

ăla să iasă dintre noi. ai, mă, părinţi? ai iubită?

ai copii? ai pe cineva să te-nfieze? hai, ăia valea de-aici. hansi.

tu ai, mă, mamă? cară-te. aveţi, mă, vreunu'

să-i fie milă de voi? adio. e cineva să te regrete, băiete?

pa! ai fost bă, careva, fericit la viaţa ta? ciao.

pa!

hansi, tâmpitule, aia-i fereastra, uşa-i dincoace.

hai, băiete, sus, că e trei dimineaţa şi vine fericirea să ne dea la fund de n-o luăm din loc.

Încolonarea, băiete. la muncă, băiete. după mine, băiete.

cu pas vioi. din zori în noapte, până-n ceasul. hai, că

vine fericirea să dea deşteptarea. hansi, băiete.
fereşte-te de ea ca de dracu', băiete.
pre mulţi i-a pierdut.
10. mă gândesc şi acum că puteam s-o iau mai pe de-alături de cât de pe alături am luat-o.
şi ziua de azi putea să fie tot aia de mâine.
tot aia de ieri. dar a venit păduchele de san-josé şi-a-mpins pântecu-nainte, şi-a dus mâinile la spate.
a perorat întreaga zi, am întrebat, a răspuns, am aflat c-a fost numit peste olteţului 15-mpărat.
am aplaudat. am cântat. pe olteţului 15 se deschide
O vreme nouă. toţi oamenii sunt fericiţi.
avem toţi limbi lungi la bocanci şi la clopote. ca pe vremea preascumpului nostru gadafi.
care e-n Cuba şi papă orez vietnamez din trestii de zahăr coreene.
Iar de mâine ni s-a promis cloroform. de mâine lumea va deveni mai uşoară, mai subţire. se va strecura din noi ca printr-o pânză de tifon afară.
vom fi mult mai uşori pe masa de operaţie.
adevărul, şi aşa, va sta în spate.
or să ne extirpe numai lumea dinafară.
moartea în noi va rămâne intactă.
viaţa în noi va rămâne exactă.
Iar de mâine promitem să nu mai bem.
să nu mai facem deranj la bloc.
să nu mai folosim fosa septică.
de mâine promitem să nu mai bem.
numai că mâine iar e azi – dezamăgire.
mâine n-o să fie nicicând mâine.
Ieudul fără ieşire (I)
1. la ieudul fără ieşire şi noi am, şi noi am fost cândva.
şi suntem şi acum şi o să fim şi mâine poimâine şi
În veci apa aceluiaşi râu ne va scălda.
câte luni n-a fost decât doar zi şi noapte.
câte luni nu l-am căutat peste tot?
trecătorule, fii cu luare aminte: spaţiul acolo

O coteşte brusc la stânga, capul reptilei se rupe de trup, ghipsul grumazului plesneşte şi crapă. acel cap singur pluteşte acum peste uscaturi şi ape.

singur este acolo cel singur pe corabia lui sebastián.

ci tu fii cu luare aminte: dacă aluneci acolo.

nicio hartă n-are să-ţi mai fie de folos.

zadarnic te vei zbate să afli ieşirea intrarea ieşirea.

zadarnic vei zori să rupi linţoliul spaţiului

În care-ai lunecat. dincolo n-o să dai decât de urma piciorului tău de dincoace.

fără margini este ieudul şi fără ieşire.

nicio geografie n-a reuşit încă să-l aproximeze.

nu l-a prevestit nicio aură.

nu-l urmează nicio coadă de cometă.

ca nourul peste văzduhuri pluteşte el peste uscaturi şi ape, nu-l prevesteşte nicio aură nu-l urmează nicio coadă de cometă.

2. compunere a elevei ilea Ioana din clasa a V-a B

a zis învăţătoarea în clasa a patra copii dar ieudul unde este am zis noi n-am ieşit niciodată să ştim unde este. a zis măcar trece trenul prin partea voastră am zis trece autobuzul zilnic de două ori pe săptămână vinerea pe la borşa. a suspinat am râs am zis c-o să-i facem în ziua aia o vizită la apartament să-i ducem flori i-am dus flori i le-am lăsat în mijlocul camerei ea sta în mijlocul camerei cu umbrela desfăcută cu geamantanul în mână am zis ce vrei să faci a zis eu aştept autobuzul eu aştept autobuzul cum autobuzul ce autobuz aştepţi în

Încăperea asta fără uşi şi ferestre şi ea a zis dar asta nu-i o cameră copii dar asta e o stradă numai că aici s-a făcut noapte cum noapte ce noapte ţi-ai pus ochelari fumurii să nu ne mai vezi şi cum să te duci atât de curând, e abia noiembrie draga noastră păsările-abia au început să-ngălbenească şi să cadă şi autobuzul trece doar vinerea şi azi e doar marţi şi mâine poimâine doar marţi şi autobuzul când trece, vinerea, trece doar pe la borşa.

3. I-am rugat pe Mircea i-am zis Mircea, zideşte odată fereastra asta, aici nu stă nimeni.

haide, umple-o cu mortar şi cărămizi, altfel într-o zi are să mă smulgă iar afară.

n-o să pot sta tot timpul ghemuit sub ea.

dar Mircea a zis vai şi lumea a zis vai am zis vai, a zis de mult voiam să-ţi împrumut ceainicul ăsta să ţi-l aşezi pe cap când treci dintr-o încăpere în alta.

are să fie coiful tău strălucitor în bătaia nopţii şi ia şi băţul cu care predau eu Spania la geografie are să fie suliţa ta glorioasă ridică-te şi îţi porneşte împotrivă, împlântaţi până la sânge bocancii în pântecul calului nostru de lemn coboară-n granada căzii de baie, doboară fluturele de pe lampă este monstrul ce ne pradă soarele din toaletă

În bucătărie e cordoba, s-au aciuat în ea şoarecii

Îndoielii. răpune îndoiala, am trăit cu ei prea multă vreme ca să mai ştim cine pe cine vânează.

şi-n hainele noastre noi nu suntem noi; ele singure flutură disperate, haide.

repede-te înspre la mancha hainelor noastre

Implântă-ţi suliţa prin ele şi scapă-le de noi.

eşti singurul care-a trăit toată viaţa în

Spania acestei încăperi.

numai tu ştii cum sa.

4. ies rar şi când ies pereţii tremură tot mai vlăguiţi după efortul expulziei. Într-o zi n-or să mai aibă destulă putere să-şi

Împingă fătul afară de tot.

aici numai patul mai are puţină căldură umană.

şi eu dorm şi mă scufund în saltea şi ea mă

Îmbucă tot mai de sus, de umeri, de ceafă, de piept.

şi dorm acum pentru că mâine urmează şi mâine să dorm şi în molusca pernei nu mai contează dacă eu sunt eu sau eu salteaua se umflă şi mă scufundă încet în

Întunericul ei dulce, fără speranţă, fără vedere.

se-nchide deasupra şi se lipeşte ca un plic la căldură.

placenta cearşafului abia mai îngăduie răsuflarea şi Mircea strigă trezeşte-te, dar eu nu-l mai aud trezeşte-te, zice, dar eu nu.

la ce m-aş trezi şi cu ce-aş mai rămâne dacă m-aş trezi în întregime.

5. ne trezim într-o zi vii şi nu ştim ce-i cu noi şi zicem la ce şi ei zic mâine-poimâine aveţi prima înfăţişare, trebuie să vă pregătiţi să vorbiţi.

aveţi grijă ce spuneţi, tot ce spuneţi este în defavoarea voastră, aici este ieudul oriunde aţi fugi este ieudul.

6. noi doi ne-am născut amestecaţi, vârâţi unul în altul, înghesuiţi în sacul aceluiaşi trup.

cu neputinţă de descâlcit din unul celălalt.

şi ca să nu se spună că ne-a făcut doar pe jumătate ea nu ne-a spus niciodată că suntem doi.

mi-a spus mie tu eşti pântecele şi picioarele

I-a spus lui Mircea tu eşti capul şi pieptul ai grijă nu cumva să-ţi uiţi de picioare.

ne-a spus totdeauna tu ca unuia singur.

ne-a înfăşurat pe amândoi într-o aceeaşi haină.

eu am învăţat cu vremea să fiu numai picior şi mână el – doar răsuflare şi doar cap.

până când am dat că nici nu ne cunoaştem.

până când am dat că suntem doi.

habar n-aveam cum ne-a putut lipi atât de bine de nu s-a putut vedea până la 25 sau 26

când ne-am întâlnit noi prima oară.

am zis tu eşti Mircea? a zis da-mpărate.

am zis nu eşti tu, a zis hai să bem un coniac să ne-ncălzim am băut o bere a fost prima descoperire, a zis semănăm, altfel n-am bea bere amândoi, am zis semănăm, altfel n-or să mai iasă la primăvară semănăturile.

semănam cu-adevărat, hainele lui erau numai pentru jumătate de om hainele mele numai pentru jumătate de om, am zis hai să nuntim şapca ta cu fularul meu, cămaşa cu bocanci

O să fie iar prilej de chef.

a zis o să mai bem un coniac, a fost veselie mare am băut în ziua aia toată noaptea numai apă, coniacul îl băuserăm cu o zi cu o lună cu un an înainte.

pe urmă careva dintre noi doi a zis că se duce că altă dată n-o să mai fie niciodată autobus.

şi dracu-a mai ştiut care din noi a rămas şi care.

atunci când Mircea s-a dus.

7. batem în uşi să ne deschidă să ne lase să ieşim, dar cei de dincolo nu ne aud şi bat şi ei în uşi să-i deschidem să iasă şi când se deschide dăm tot peste noi dar nu ne luăm în seamă şi zicem noi vrem să ieşim şi ei zic vrem să intrăm, nu luaţi cu voi uşa n-o să avem ce descuia la ieşire.

O să rămână gol în perete.

n-o să avem pe unde ieşi.

8. n-am avut curajul unui strigăt niciodată. frate cu şoarecele şi cariul. rozând încet pe dedesubt, prin întuneric.

Încet şi tăcut, prin talpă în sus, prin genunchi.

aşa cum am fost învăţat de lungi generaţii de rozătoare mereu uitate-n pivniţele regnului.

alte onoruri n-avem. În fabula rece nici n-am fost pomeniţi.

cel ce-a venit trâmbiţându-şi izbânda şi doborând cadavrele n-a ştiut niciodată că noi am ros la temelie, noi la mijloc, iar el n-a avut decât să împingă puţin de deasupra.

doar cât să ajute la căderе.

frate cu şoarecele şi cariul, am încăput din nou sub talpa noului venit odată cu trupul în care am ros şi din care n-am mai apucat să mai ieşim.

Încet, pe dedesubt, pe întuneric, prin talpa lui.

prin genunchi, ne ridicăm iar, încet, cu răbdare aşa cum am fost noi învăţaţi de lungi generaţii de rozătoare.

când începe să ne simtă noi am şi ajuns în pântecele lui.

ne-am ridicat răbdători către piept mici principii rozătoare, aşa cum am fost noi aşezate tocmai dedesubt, la temelie.

rozând acolo încet, chiar foarte încet.

9. În ziua de paişpe, adică marţi, adică ieri.

viaţa mea s-a socotit încheiată. pleoapele s-au plumbuit. În genunchi ca într-o gară trenul femurelor s-a oprit. mâinile s-au împreunat şi s-au dus de-a lungul gâtului în sus. au şuşotit ceva la ureche. s-au sfătuit să coboare cu totul şi să-şi doarmă somnul în mănuşi.

să le fie mănuşile odăi pe veci mâinilor mele triste şi subţiri şi reci. şi gura s-a ofilit şi ea, a zis m-ai ţinut cufundată atâta vreme-n obraz ca să slujesc la râsul tău nefiresc. acum pa, dragule, eu mă duc să mă culc puţin sub limbă. singură cuc.

nu cu tine că pe tine nici cămaşa nu stă fericită. că e lezată-n mătase de şoarecele care-ţi roade-n oase.

dar pantofii tăi sunt încă negri. or să poarte doliu după degete. or să te jeluiască.

preot o să fie unghia, lăutari genunchii umerele naşi, mâinile nuntaşi

Iar făclie fosforul din unghii.

10. când sunt fericit – şi asta se întâmplă tot mai des acum din an în paşte elementele tânjesc în trup să se împace iarăşi pentru o noapte:

fierul-isaiia dănţuieşte, magneziul-petru scapără reci aureole negre-n sus.

acolo unde singur se înalţă

În vânăt giulgiu fosforul Iisus.

şi degetele ies atunci din mănuşi şiroind de ardoare ca nişte fete din cada de baie;

bocancii îmi devin şi ei clevetitori pe tălpile lor, bocitoarele.

şi-i trag atunci de limbă şi aflu mereu prea târziu ce feste urmează să-mi joace picioarele.

Mircea, îi zic, dacă e aşa, e semn că semănăm.

semănăm, zice, altfel n-or să mai iasă la primăvară semănăturile.

şi ziua se face ţăndări, bocancii lui şuşotesc din nou pe o limbă străină.

e puţin probabil să nu îl trădeze-ntr-o zi şi să-l lase singur în faţa picioarelor lui care lui îi sunt de mult două necredincioase.

n-am cunoscut, zice, de mult o femeie.
da-mi place seara să le văd cum se caută
Între ele picioarele. după ce nu s-au văzut unul cu altul întreaga zi.
tălpile se apropie şi-şi plâng una pe umărul celeilalte de milă. nu le las să se-ntâlnească prea des ca să nu le pierd.
le ţin în bocanci separaţi.
şi seara ele-abia aşteaptă să se facă seară.
le fac culcuş alături. degetele sporovăiesc. Îşi fac semne. Îşi spun lasă-l întâi să adoarmă, o să ne-ntâlnim pe pieptul lui
(degetele de la mâini, care mâini sunt deja sexagenare, bigote, fandosite şi au îmbătrânit împreunându-se una cu alta
În buzunarele lui ponosite).
da, zice Mircea, am ţinut ca picioarele astea să fie educate ca la pension. le-am
Învăţat tot felul de lucruri subţiri. le-am făcut din încălţări salon.
(dar mâna lui stângă începuse să se poarte ciudat:
Îl buzunărea mereu şi pe urmă noaptea îi suia cu cealaltă pe piept lampreunat.
şi dimineaţa le trezea cu greu şi abia de le putea alunga pe una la dreapta, pe alta la stânga sa se simţea şi el înşelat până-n deşte.
nu ştiu cum de nu le alunga departe de la el
În vârful degetelor, apostoleşte.)
Doamne ce de viaţă mai avea şi el în el!
toată numai bună de murit.
I-am zis – du-ţi mâinile ălea într-un sanatoriu undeva.
or să se dea într-o noapte la gât.
dar el nu şi nu, că trebuie întâi să le înveţe să umble singure pe picioare de parcă mâinile ălea mai puteau fi educate când se zbârciseră de mult de-atâta plumb de cărţi şi arătau a sexagenare.
să zicem deci că orbise ca să nu se vadă înşelat şi numele lui fie gantenbein.

să zicem că în locul lor în amintirea lui de vată sta femeia adevărată.

materia pentru el a devenit de-atunci blândă, pufoasă, încăpătoare ca o flanelă-n care femeia îşi aşeza sfâşietoarea ei inexistenţă şi îl ţinea pe dinăuntru-n nesfârşită-mbrăţişare.

să zicem că toate îl el: venele, oasele, plămânii deveniseră coridoare prin care suflarea lui alerga să o-ntâlnească pe ea.

bun. infernul s-a dezlănţuit: orbul a acceptat iar să vadă.

şi toate în el l-au părăsit. plămânul l-a refuzat şoptindu-i glotei că respiraţia i-e străină.

venele s-au îngroşat, întâlnirea cu ea nu s-a mai.

tusea i-a stat cu plămânul la cină.

mă rog, după iarna aia, pe 15 iunie, s-a întâmplat cu el ce s-a-ntâmplat.

(ştiţi din poemul iarnă cu Mircea.)

pe 15 septembrie au ştiut şi ăia de la inspectorat.

11. tot timpul au avut ai mei grijă ca eu să nu am timp.

la douăzeci şi şase, ei îmi mai aduceau păpuşi să le iubesc.

umpleau încăperea cu păpuşi de pe vremea lor, de pe vremea bunicelor lor: toate rămăseseră tinere şi frumoase.

şi ei ziceau că ălea toate-s fete pentru mine. şi numai pe ele să le iubesc.

ca nu cumva să intervină timpul între noi. să nu cumva să reuşesc să scap înspre treizeci.

În fiecare an ziceau azi e ziua ta, ai douăzeci de ani.

şi păpuşile aveau douăzeci mereu. şi ei ziceau dacă n-o să

Ieşi o să ai mereu douăzeci.

şi când am ieşit abia dac-au mai dat de mine. totul la mine s-a veştejit. toate pe mine au îmbătrânit.

şi ei s-au speriat grozav, au zis – păpuşile tale n-or să te mai recunoască. n-or să te mai poată iubi.

niciodată n-ai să le mai poţi recuceri.

tu n-ai voie să ieşi, timpul afară e prea rece pentru tine. trupul tău e mult mai subţire decât.

trupul tău abia dacă poate duce fiinţa minimă prin care timpul suflă abia auzit.

12. Îşi sărbătoreşte ziua. e fericit. pe masă lumânări, farfurii, pahare.

e fericit. are treizeci de ani de moarte de la naştere încoace.

13. aşa că noaptea asta fiind ziua noastră, ne putem permite şi noi, amice, un chef de pomină, draga mea.

ai în casă-n seara asta pe doi dintre cei care au pierdut totul – dar în seara asta pune din nou servitorii s-aducă la mese ca-n zilele bune.

cheamă muştele-n izmene să aducă miros de frigărui de la ospăţul celor mari şi îngerul casei noastre, burtosul cariu.

care ne-a ros pe-ndelete căminul şi şansa.

cheamă-l pe el să ne fie chelar: ne-aducă vinul cel gros din pivniţele Vaticanului. căci suntem oaspeţi de seamă acum, eu şi amicul meu. şi plătim regeşte.

cum plătim, de când suntem, mereu.

şi putem avea şi mai mult. putem ajunge primii în cursele de tragism de formula unu. nu mai e mult drum de făcut:

bocancii noştri, faetoanele noastre de gală.

stau pregătiţi în tindă sub porticuri.

n-are s-apuce să răsară pe tavanele tale soarele doar să se-odihnească puţin bidiviii, iudele noastre.

Iscariotenele noastre picioarele.

şi mai spune, mai dă poruncă acestor principii care stau încă drepte în stâlpii de telegraf: să ducă mâna regulamentar la cozoroc.

să ne salute pe noi ca pe doi care-n nopţile din vechime puteau fi sfinţi ori profeţi. şi care acum nu mai au ce şi cui propovădui şi predică-n ei în pustie.

urmaţi doar de-o biată turmă de petice cuvioase ajută-le, scumpo: ne-a rămas mărunţişul ăsta de speranţă de care noi nu mai avem nevoie. dă-l lor ca să spere că-ntr-

o zi vor fi şi ele din nou nişte haine noi şi frumoase.

14. fugi de carnea ei căci e o carne de vis.

Înapoi în abaţia trupului şi nu mai stărui s-o părăseşti. răsfoieşte aplecat la lumânare manuscrisul odată fierbinte al zidurilor.

dar nu trece dincolo de foile care sunt aceste pietre din pereţi. şi lasă mai des de acum să te doboare somnul.

când ai prea mult răgaz adu mortar şi cărămizi dublează zidurile îngroaşă pereţii coboară tavanele până când n-are să îţi mai rămână loc decât doar pentru somn. şi mai ales umple acolo unde au fost ferestre şi uşi.

nu aşterne nicăieri cuvinte. cuvintele pot roade varul şi măcina piatra pereţilor:

dincolo n-o să dai decât din nou de ea.

fugi de carnea ei căci e o carne de vis.

15. ce a rostit Mircea în faţa ucenicilor la 10 noiembrie eu nu mă mai duc azi acasă. dar ştiu:

unul din voi are să mă trezească.

unul din voi pre mine mie însumi mă va vinde.

Dumitru doctorul o să ajungă prea târziu.

căci eu m-am vechit, m-am veştejit şi ca florile de brumă m-am ovilit soarele m-au lovit căldura m-au pălit. vânturile m-au negrit. drumurile m-au ostenit. zilele m-au vechit. aii m-au îmbătrânit.

nopţile m-au schimosit.

şi decât toate mai cumplit, norocul m-au urgisit.

glorie, glorie! aici suntem la porţile orien.

unde totul este posibil şi nimic nu mai are rost.

16. biruitori rămân aici doar cei căzuţi pe câmpul de luptă.

totul a început aici în zi de marţi. ieri a fost marţi. miercuri şi joi e doar marţi. mâine

Începe şi mâine ziua de marţi. veşnică sărbătoare.

sufletul se înalţă pe vârfuri să vadă ce zi urmează de după orizont. cu bucurie tresare căci vine ziua de marţi.

— Miezul nopţii, al acestei, pre ei unde i-au aflat?

cu roza ofilită-n piept fiecare coborând către

Ithaca sa.

fălcile chitului cu greu le-au desfereca t.
cu greu mare au intra t.
glorie, au strigat, glorie, au spus, glorie, au şopti t.
glorie apartamentului care ne-a înghiţi t.
amurgul zeilor ne-a găsit gata nepregătiţi. aşteptându-l pe Mircea care însănuamaivenit.
— Înălţarea lui s-a petrecut?
cu surle şi trâmbiţi de piatră a fos t.
şi nimeni care să vadă cum dintr-o gură ţâşneşte strălucitor ca olimpu l
I
e
u
d
u
l
f
a
r
a
I
e
ş
I
r
e.
Iarnă cu Mircea
În singurătatea asta în care iarna nu mai am curaj să fac focul în sobă pentru că soba scoate mai mult fum decât foc.
În fericirea asta provizorie din noiembrie până în martie ca ieri ştiu că mâine n-o să fie nici mâine decât tot azi şi azi şi azi şi azi mereu şi de azi pe azi nu se mai poate face mare lucru.
e drept, în singurătatea asta nu orice om singur ar duce-o prea mult. dar sunt
O groază de nimicuri ce trebuie onorate:
dorinţa de a fi cu orice preţ neputinţa de a mai iubi şi

ziua de ieri.

dar să-l fi cunoscut pe Mircea ai fi înţeles.

ai fi înţeles ce? eu însumi am înţeles foarte târziu.

am stat amândoi atunci o iarnă în apartament fără lemne am dormit la minus 14 grade nici n-am vrut să mai scriu de atunci despre altceva.

cât a fost toamnă nu ne-a păsat unde aveam să stăm.

dar mai târziu el s-a îmbolnăvit de piept.

am stat toată iarna atunci fără lemne a fost o iarnă grozav de friguroasă când am stat noi toată iarna fără lemne.

au spus că bem şi că de asta nu şi de asta nu şi nu ne facem datoria el a primit ceva la piept şi pe urmă a venit primăvara şi el a continuat să tuşească şi i-am spus atunci ar trebui să nu mai bem şi să fim dar el a zis că poate l-au secătuit lecturile şi ei au zis că poate nu ni-i bine de nu

Înţelegem că trebuie să.

şi Mircea a stat cu capul plecat şi a tăcut tot timpul şi eu am tăcut tot timpul şi au crezut că noi vrem să bravăm şi când a murit în iunie Mircea noi am aflat în septembrie când el nu s-a mai

Întors la post apoi mi-a rămas apartamentul numai mie numai mie numai mie pe toată iarna următoare au zis vedeţi domnu' pop aveţi acum apartament aveţi toate drepturile mâine poimâine sunteţi profesor titular aveţi concediu zece zile de crăciun şi anul nou dar după aia vă rog să vă întoarceţi să vă luaţi lemne de foc în fond e treaba dvs.

la vară n-o să aveţi concediu dacă vă luaţi concediu acum sunteţi încă stagiar nu e bine sa.

aduceţi-vă aminte de Mircea zubaşcu anul trecut şi-a consumat întregul concediu în vacanţa de iarnă d-aia nu şi-a luat concediu în vacanţa de vară vedeţi a şi murit de pildă noi putem anunţa la inspectorat.

I-au spus că tov. zubaşcu vrem să nu plecaţi din localitate sâmbăta avea o

Iubită la borşa credea c-o s-o ia l-a

Iubit foarte mult sâmbăta avea zi metodică n-avea

ore să nu plecaţi din localitate faceţi studiu individual veniţi la opt la şcoală să întăriţi comisia metodică a venit vreo trei săptămâni la rând pe urmă însă a plecat de vineri până luni dimineaţa şi atunci au început să se îngrijoreze groozaav.

şi nici eu nu-l ştiam prea bine pe atunci.

pe urmă când am stat împreună noi doi a venit ea la el şiavăzutcănavemlemneşiaplecat şi el a plecat şi el s-o convingă că noi nu nu bem şi ea n-a înţeles probabil şi el s-a întors şi am stat toată iarna la minus şi ea n-a mai venit şi el mă chema să bem un coniac să ne încălzim şi după aia îl chemam să bem un coniac să ne încălzim şi în

Iarna aceea a început să tuşească cu sânge şi n-a vrut să meargă la doctor şi când a venit primăvara a continuat să tuşească şi ea n-a mai venit la noi a început să se încălzească primăvara şi când s-a dus la ea ultima dată ea avea pe altcineva şi el s-a întors şi a mai stat câteva zile, pe urmă a plecat iar fără să zică nimic seara la şase şi când am mers să-l văd la groapă şi am văzut cum îl duc la groapă mi-am zis că mâine trebuie să mă întorc să fiu mâine la şcoală cu planurile de lecţie gata şi pe ea n-am văzut-o când a fost el îngropat ea era la borşa îşi făcea planuri de lecţie pentru a doua zi.

noi când au spus noi am ascultat şi am făcut ce au spus dar pe urmă iar n-am făcut ce au spus şi după aia ne-au spus să nu mai facem din nou şi noi din nou am.

şi când ne-au trimis să locuim în apartament noi ne-am dus şi am stat în apartament şi am spus că da, o să stăm în apartament şi n-o să fie nicio problemă dar când am stat în apartament şase luni am stat două luni în apartament la minus 14 grade şi ei n-au aflat şi de aceea au spus că pe noi nu ne şi noi nu şi interesul nostru faţă de e scăzut şi mai bine n-am fi că aşa poate nu s-ar mai povesti şi când am făcut ce au spus n-am făcut ce au spus şi când el în iunie noi am aflat abia la 15 septembrie.

Ieudul fără ieşire (II)

1. tu chiar crezi că nu suntem mai mult decât suntem aici la masă sau în gesturile noastre de trezie sau în timp

ce ne înghesuim dimineaţa în faţa chioşcurilor de ziare sau în serile lungi de toamnă când ne întoarcem acasă cu aceleaşi şi aceleaşi mişcări de-a lungul aceloraşi şi aceloraşi străzi?

cei de mâine nu-şi vor mai pune această întrebare.

dar noi, acum şi aici, izolaţi de limbajul care îi va pune capăt.

degeaba am scurmat cu unghiile în tencuială, degeaba ne-am ţinut lipiţi de pereţi: de dincolo nu s-a putut auzi nimic

În fundătura vorbirii noastre răspunsul nu poate fi încă formulat.

şi doar rareori am deschis noi ochii şi numai ca să vedem cum se răstoarnă peste noi ca peste nişte sicrie tone de necunoscut. şi chiar atunci i-am închis repede înapoi repede şi am zis nu-i adevărat încă trăim, încă trăiesc, trăieşte trăieşte – l-am atins pe cel lungit alături.

trăieşte – s-a răsucit în somn a râs a suspinat.

tu chiar crezi că n-am fost auziţi în nicio altă încăpere

În care noi n-am apucat să mai intrăm?

sau încăperea nu era încă zidită-n pereţi sau încă nimeni n-a locuit-o sau cei ce vor veni s-o locuiască vor veni prea târziu sau erau dar nu ne-au auzit când am bătut noi în pereţi sau au bătut şi alţii în pereţi atunci şi au fost auziţi doar ei sau n-am băgat de seamă când am trecut dintr-o încăpere în alta dintr-o pivniţă în alta sau n-am vrut să spargem pereţii ultimei

Încăperi de teamă să nu sau nu ne-am putut închipui că dincolo de pivniţa asta pot fi şi alte încăperi, altfel luminate decât de această leşie care se scurge prin crăpăturile de la uşa din spate sau uşile din faţă nu erau încă zidite-n pereţi şi nicio altă

Încăpere nu era zidită dincolo atunci ne-am năpustit cu lăcomie înapoi asupra propriului trup.

am coborât şi am tras cu furie trapele deasupra cu furie ca într-o provincie a uitării de sine ca în pântecele unei femei din care n-ar fi trebuit să mai ieşim.

măcar atâta să fi făcut noi: să fi cunoscut eşecul întrebării.

şi atunci proprietarii de poduri n-or să mai aibă putere deplină asupra trupurilor noastre şi nici metresele noastre de var nici frigul care abia mai poate fi stăvilit nici viforul nearticulat care umple gâtlejul nici pereţii-n care unghiile noastre au scobit.

am lăsat trupul să se umfle peste noi să se umple şi să se reverse să umple încăperile în care am stat să nu rămână altă fisură decât lujerul subţire-al respiraţiei – mătuşă mătuşă, ne-am îmbolnăvit în orient, trimite-ne bani avem nevoie de bani de doctori de medicamente altfel în trei luni ne curăţăm, ne ducem dracului mătuşă bani, bani, altfel ne sufocăm în încăperea asta avem nevoie de alt limbaj aici cunoaştem totul – tavanul pereţii podeaua afară nu se mai poate vedea prin ferestre nimic, de afară nu s-a putut auzi începutul nici unei alte vorbiri.

2. lasă-l, abia dacă l-am putut găsi, s-a strecurat acolo dis-de-dimineaţă s-a ghemuit ca sub un sac de celofan d-aia are ochii cârpiţi, că l-ai ţinut prea mult înăuntru nu-i el de vină că nu ştie vorbi nu ştie ce-i aia ziuă când l-am scos s-a ghemuit a scâncit şi-a strâns ochii de parcă i-ar fi sărit o fiară pe faţă. lasă-l să doarmă, măcar n-o să zbiere toată noaptea.

n-o să-şi vâre unghiile în pereţi, degeaba îl trezeşti, nu-i pentru el vorbirea.

şi nu te mai îngrijora atâta, fiica ta elvira e nevinovată, a zis.

zilnic a făcut piaţa anul ăsta degetele i-au înmugurit din nou

În mai o să avem din nou crizanteme n-o să le mai las să se ofilească ele ca anul trecut

O să le tai din vreme, a zis.

a intrat elvira fii atent i-a zis pe la debarcader au trecut aseară doi oameni, au întrebat de tine le-am spus că te-am găsit anul trecut în prăpastie cu trupul ciugulit de păsări şi oasele împrăştiate – au plecat, fii pe pace, au plecat aseară ciorba nu mi-a reuşit prea bine am pus în ea

prea puţin argint viu s-a strecurat prinstomacultăuprearepede dar fii fii pe pace tu, scumpul nostru tată, fie-ţi ţărâna uşoară avem acum apartament avem copil avem cinci mii lei datorie avem elefantiazis avem un unchi la minister care mi-e văr şi care a citit leopardi a citit ghepardul nu vede n-aude şi e fratele meu. el mi-a spus fii pe pace, a început, e pe cale sa.

are să înceapă chiar acum teritoriul psalmilor:

peste tine doamne zidurile trupului meu sunt zidite tu eşti absenţa pe care o-nvelesc, tu – somnul pe care-l dorm;

dacă eu sunt cerul tău cel căzut, pământesc.

nu răsări pe el decât în somn şi aşa mai departe, vociferez pentru că ştiu că nu sunt decât un limbaj şi-mi este permisă orice incursiune şi nu pot ieşi orice-aş face.

3. eu sunt proprietarul zice eu locuiesc numai în pod eu nu cobor niciodată, nu aveaţi cum mă vedea

„Cum pod ce pod stăm de ani şi ani în camera asta nimeni n-a văzut vreodată deasupra vreun pod”.

eu sunt proprietarul, zice, voi n-aveţi ce căuta în pod

„Cum pod ce pod camera asta n-a avut niciodată un pod”.

a intrat elvira – orbilor apele au ajuns deja până mai sus de ferestre luaţi lopeţile suiţi în pod vârâţi-le prin streşini vâsliţi să urnim corabia asta cumva din loc, să ne cărăm cât mai iute

„Elvira dar sus e proprietarul, noi n-avem voie să”.

— Repede în pod, nenorociţilor, puneţi mâna pe vâsle, nu mai e timp

„Dar, elvira, eu am suit acolo, a zis Mircea, nu e niciun pod”.

„Ba da, zic, e proprietarul acolo, e podul acolo”.

„Nu-i niciun pod, zice el, sus pe acoperiş nu-i decât o păpuşă spartă de ghips şi-n noaptea asta abia de-a plouat, elvira.

abia dacă sunt câteva bălţi sub ferestre.

plouă mereu prin nenorocitele astea de tavane, nimeni nu s-a gândit să le facă un acoperiş deasupra, un

pod”.

şi eu zic „proprietarul” şi el zice „e doar o biată păpuşă ferfeniţită acolo dacă mai plouă, până mâine dimineaţă ghipsul o să se şteargă de tot de pe ea”.

4. lasă-l, a zis, lasă-l să tacă, nu ştie vorbi n-a deschis niciodată ochii nuştieundeâlducem dormi, dormi, n-o să-ţi facem nimic nu-ţi scobi carnea cu unghiile, nu-i cămaşa, e carnea ta nu poţi să ieşi – înveleşte-l pe picioare elvira haide, nu-ţi fie frică nu te ducem departe – nu-mi era frică

— Nu te trezi a zis ea – nu m-am trezit era noapte era cald era întuneric a zis dracuosălmaivindecepcăsta n-o să înţeleagă niciodată nimic

— Haide, haide, nu te trezi o să ajungem acasă o să-ţi dau voie să zgârii varul de pe pereţi o să prinzi păpuşa de gât

O să-ţi scoţi unghiile prin ghipsul ei dar nu acum acum e noapte, elvira acoperă-i picioarele, i-e frig era cald e frig a zis era cald era întuneric dacă aş fi scobit cu unghia în carnea ei aş fi putut intra a zis nu-ţi scobi cu unghiile carnea nu-i cămaşa e carnea ta nu poţi ieşi.

5. taci şi ascultă: când l-au dus pe bunicul la groapă au scăpat sicriul în groapă – n-au mai putut face mare lucru parcă bunicul a vrut să intre acolo cu tot dinadinsul parcă s-a grăbit să coboare de parcă trupul pe el ar fi fost doar o cămaşă subţire parcă s-a grăbit să îmbrace un trup mai sigur.

s-a grăbit grozaaav, parcă a vrut să se arunce chiar el în groapă când au scăpat sicriul în groapă – vrei să bei puţină limonadă?

eşti atât de slab, de livid, nu te mai atinge, pielea ta se rupe repede – aşa era şi bunicul parcă purta pe el o cămaşă în loc de trup.

6. (acum cioplesc la o unghie mare. eu n-am voie să am unghii mari dar cioplesc la o unghie nemaivăzută. căci pereţii se apropie pe zi ce trece, ca nişte valuri de aluat. numai fereastra nu se apropie. numai ea se îndepărtează, se strânge, i-e somn.

şi tavanele se-apropie şi ele. numai uşa nu se

apropie.

ea se zbârceşte, se face pungă ca o gură uscată peste nişte gingii goale. dar eu cioplesc la o unghie grozav de mare)

7. a spus ea: elvira du-te repede la piaţă e deja noapte n-o să apuci să te întorci până mâine.

au spus ei – nu apucă el ziua de mâine, ăsta nu era pregătit să iasă

I-a făcut mă-sa înainte să-i fi dat trup cât de cât.

parcă l-a învelit în loc de trup într-un sac de celofan vorbirea, dacă ar vorbi, i-ar sparge trupul.

pe ăsta puteţi să-l şi îngropaţi ăsta o să creadă că pământul e trupul mume-şi, o să-i fie mai bine acolo

O să-i ducem flori, zău, noi îi săpăm locul noi îl învoi n-aveţi decât să tăceţi tăceţi tăceţi altfel o să ajungă prea departe o să se caţere în voi ca într-o mamă o să vă spargă trupul o să încerce să intre.

8. (aud cum pereţii se apropie pe zi ce trece. dar ea are să fie gata până atunci.

am aşezat-o cu rădăcina-n pământ. am udat-o tot timpul.

mi-am scobit în ea o odaie rotundă ca un gălbenuş.

are să fie o unghie nemaivăzută.

are să crească până o să umple încăperea. O să se

Împlânte-n pereţi. O să sfâşie tavanele.

O să dezumfle acoperişele. va ţâşni peste ei neiertătoare şi mută ca o mare păpuşă de ghips, fără chip.)

amicul

1. se zvoneşte că-n oraş a apărut amicul, adevăratul amic.

şi lumea se grăbeşte-ntr-acolo şi pentru o clipă începem să credem şi noi.

dar în piaţă e doar unul şi mai fără rost, şi mai jegos ca noi.

Iar ăla stă în mijlocul pieţei cu mâna întinsă şi zice că e amicul şi lumea la cozi îl înjură, pentru că acum, de sărbători.

altfel speram să apară amicul, adevăratul amic.

pe ăsta care îşi spune amicul îl ştim şi noi.

umblă cerşetor de ani şi ani prin cartierele mărginaşe.

şi pe urmă vine să se-mbete şi doarme pe unde-apucă prea seamănă cu noi ca să fie adevăratul amic.

dar pentru că suntem sfârşiţi şi e seara sărbătorii şi vrem să ne râdem de asta.

ne oprim, ne facem că-l ascultăm, îi dăm apă la moară şi-l numim şi pe el amicul, pentru că aici, pe malurile dâmboviţei.

toţi devenim cu timpul amici.

pe urmă începe să ningă şi lumea să plece şi ne întoarcem şi noi la mesele noastre, în cârciuma asta amărâtă şi nu mai auzim şi nu mai vrem să ştim nimic.

pentru că e seara sărbătorii, care pe noi ne batjocoreşte mereu.

Iar pe la ceasurile şapte-şi vără şi el capul înăuntru şi abia se ţine pe picioare şi e-nvineţit de lovituri.

dar pentru că suntem sfârşiţi şi e seara sărbătorii şi vrem să ne râdem de asta.

Îi strigăm vino, amice, să te sărbătorim.

el însă nu mai strigă că e amicul, adevăratul amic.

ne roagă doar să-l ajutăm să meargă mai departe.

ne şopteşte doar să-i împrumutăm şi lui o haină, ceva.

la naiba, n-avem, n-o să-i ajutăm acum pe toţi schilozii.

parcă pe noi ne-ajută cineva?

şi atunci îi zărim în uşa birtului crucea pândindu-l poruncitoare şi aruncându-şi asupra noastră căutătura deocheată şi rea.

cară-te iute, urlăm spre amicul, ia-ţi-o şi cară-te.

altfel dăm cu toţii de belea.

şi când ieşim într-un târziu îl vedem departe, târându-şi lemnul ăla în spate şi lemnul a crescut pe el cât toate blocurile la un loc.

păi, de credeam că-i chiar ăla, nu mergeam şi noi să punem umărul un pic?

dar ăsta prea semăna cu noi ca să fi fost chiar amicul.

adevăratul amic.

2. acuma-s un palton beţiv şi bolnav, dracu' mă mai ţine minte.

da cândva am dat mari lupte la termopile în obor.

de nu mă-nhăitam cu amicu', puteam fi palton de doftor ori miliţian şi curăţat şi educat şi pus şi io pă trai uşor.

da de când amicu' m-a luat prima oară, n-am mai avut zile bune.

pen' că chiar în ziua aia m-a târât în două birturi deodată.

Întâi mi-a fost o greaţă grozavă şi m-am simţit umilit şi urât de toată lumea aia îngălată.

p-ormă am uitat ce-am fost şi-am început şi io să beau cu el.

m-am declasat şi îi ziceam hai să ne beţivim că viaţa asta am mai purtat-o noi cândva, că-i deja-a dracului de şifonată dumnezeu o fi greşit şi ne-a făcut încă o dată.

p-ormă patru ani n-am mai ştiut de mine, abia-l mai căram până la uşă.

bă, da cu o zi nainte de chestia aia eram leoarcă de osteni t.

veneam pă el singur şi cântam şi nu ştiu cum de am ajuns acasă.

nu ştiu cum m-am dezbrăcat de el.

nu ştiu cum de am dormit sub masă.

aşa că-n seara aia s-a dus fără mine unde s-a dus.

pă cuvântul meu, io n-am habar ce s-a-ntâmplat în seara aia.

Io-s un palton bătrân şi beţiv, da-s un palton de onoare.

lua-m-ar gaia.

eu sunt nimicul. văr cu amicul. de trei luni mă simt la casa Vasilescu ca la casa mea.

de când cu amicul, am crescut şi m-am împlinit şi mă simt şi eu cineva.

dar unde s-a dus în seara aia, aşa, dintr-odată.

n-am ştire. m-a luat pe nepregătite. de ştiam că are bani aş fi zis că s-a întors acasă, să-şi ia în primire râsul şi nebunia pe care familia lui le are-n moştenire de o sută de ani.

3. avem şi noi mască de trecători, zice amicul.

şi asta ne înşală şi pe noi adesea.

ani întregi îi slujim şi până la urmă uităm de noi.

dar într-o zi, deodată, seara, cineva bate în poartă.

cine eşti, întrebi tu, căci tu eşti biruitorul şi pe tine nu te mai caută nimeni.

— Trezeşte-te, ţi se răspunde, te-aduc de pe câmpul de luptă.

te-am târât în spate până-aici, zaci de zile-ntregi fără suflare.

haide, dai şi tu o bere înainte de căderea nopţii?

ori îţi arunc leşul în apa de lângă zid?

nu mai apuci să descui. cel de afară a şi plecat mai departe.

bate la alte porţi, spune şi altora acelaşi lucru pe o noapte ca asta nu-i uşor să vezi cine se clatină pe drum de unul singur – tu sau altul.

Iar în câmp, biruitorul îl caută printre leşuri pe cel învins.

vino, îl roagă, e rândul tău, acum, să fii deasupra.

4. dac-ar mai fi adevărul, amice, pentru noi el ar fi bine să rămână străin căci nu mai suntem dintre cei care-ar putea să-l mai primească.

suntem prea vechi la masa asta, e greu să fim dezobişnuiţi.

În stradă e forfotă, trupurile ne stânjenesc

Întotdeauna ne-au împiedicat să fim ce-am vrut.

amice, dar nu mai bem ca anul trecut. nu-l mai aşteptăm pe unul mai singur ca noi să vină să se aşeze să ne salveze. acum nu-l mai aşteptăm.

ne-am obişnuit, însă, aici şi venim din obişnuinţă la masa asta şi când unul din noi într-o zi, celălalt nici n-o să bage de seamă şi n-o să se mire nimeni, căci nimeni e mai presus aici decât toţi.

ar trebui să fim mulţumiţi de asta, amice, de ce nu suntem?

doar tatăl este absent, ne putem permite orice.

5. ah, oameni de nimic ce suntem, nici nimicul nu ne mai iese ca lumea. deşi lucrăm asupra lui de ani şi ani cu migală, cu speranţa că într-o zi.

ah, oameni de nimic ce suntem. ah, femeie care nu vei fi.

pas de-o mai ia pe undeva. pas de-o mai şterge din lume pe nevăzute.

ah, va zice femeia, ce oameni de nimic!

de-acum pe mine cine mă va?

6. eu sunt scaunul pe care-a stat amicul. locuiesc

În casa Vasilescu de opt ani. Încă din fabrică mi s-a spus că nu fac doi bani. dar iată:

am trăit mai mult decât confraţii mei. am îmbătrânit frumos.

am ţinut în braţe familia toată. am trăit cu folos.

eu sunt stâlpul lângă care a dormit amicul

În noaptea de trei spre patru martie. eu sunt zăpada pe care-a dormit şi-a-mbrăţişat-o până a topit-o.

ah, eram fată mare pe-atunci, căzusem doar c-un ceas nainte.

nu cred că alteia să-i fi şoptit: iubito.

sunt becul neon de la răscruce. am luminat noaptea toată.

sunt ultimul care l-a văzut pe când el cobora spre apă.

erau ceasurile doişpe şi ceva când a trecut pe lângă mine şi era mai străin de el ca niciodată.

eu sunt gore, mormolocul de dâmboviţa, mare duce de apă dulce.

băiete, mi-a zis amicul, trece-mă apa degrabă.

ehe, i-am zis, asta costă, dai 25 de bani şi te trec.

bine, zice, ia un leu, nu cred c-o să mă mai întorc.

păstrează restul, puneţi-l la cec.

mi-a plăcut băiatu’. de la malu ălălalt i-am dat-o

Însoţitoare pe cârtiţă. aia ştie drumurile toate.

ai grijă, însă, cobe, i-am zis, p-ăsta nu-ncerca să-l duci de nas.

ăsta-i protejatu meu de-acuma, şi p-ormă

I-am zis: mă băiete, bun rămas.

eu sunt cârtiţa, mă cheamă doamna Cuza. i-am fost amicului călăuza.

În spatele nostru lumea albă a pâlpâit şi s-a stins.

trei zile am călătorit pe cărări doar de mine ştiute.

nimeni a stat mereu deasupra noastră şi-a nins.

la trei zile ne-a întâmpinat bursucul. şedea-n rugăciune cu labele împreunate şi bolnave. –!

aştepta pe amic. fii binevenit, i-a zis.

eu sunt Pavel.

amicul s-a plecat şi Pavel l-a binecuvântat.

p-ormă nici eu nu ştiu cât am mers, că se-ntunericise.

da o omidă-n sutană a licărit printre pietre.

nu te uita cu milă, amice, aici cea mai umilă făptură e cea mai dragă domnului. eu sunt Petre.

bre, numai eu îţi pot descuia poarta de colo a raiului, da pentr-un ceas şezi şi tu colea cu mine la taifas.

era grădina asta a raiului cam la un hectar şi jumătate şi-mprejmuită cu gard de nuiele şi cu câmpurile încă nearate.

vezi, zice Petre, casa aia de şindrilă din spatele grădinii? pleacă.

bre, capul şi du-te că eşti aşteptat.

da’ fii atent, bate la uşă-ncel, că domnul poate-a aţipit sau încă nu s-a deşteptat.

amicul a bătut şi-a descuiat. domnul nu l-a auzit că tocma arunca un vreasc pe foc.

bună, a zis amicul. bună, a zis domnul şi şedea p-un scaun mic la foc şi se-ncălzea.

domnul era un ins mărunt cât palma, puţin chel, puţin saşiu şi cu barbă albă până-n brâu.

avea şi vorbă şugubeaţă şi se odihnea cu o sticlă-n stânga şi cu alta-n dreapta sa.

hai, mă, i-a zis domnul, răsuceşte-o ţigară şi ia o votcă şi tu.

parcă altfel vezi lumea după ce trag puţin la măsea.

Ia, zice, că parcă şi ţie-ţi cam plăcea.

nu, nu, a zis amicul. de-acum, doamne, nu.

7. om singur lângă om singur.

aşase-ncheie păcile şi bătăliile.

viaţa de-o zi

12 octombrie 1966

asta s-a întâmplat când fata gheţie s-a grăbit să

Intre în biserică la şapte dimineaţa. de obicei intram la nouă. şi popa i-a zis ce naiba cauţi aici la ora asta, vezi, i-a spus fata gheţie, toamna asta nu-ţi mai merge ca ailaltă, au sosit în sat din nou furnicile, hai.

du-te iute-acasă că e jale.

oho, a zis părintele, dar vino draga mea să-ţi arăt cum au crescut cartofii sub lespezi; aşa ai să creşti şi tu într-o zi, la dracu', i-a zis ea, nu vezi că spurci altarul dacă bei de la cinci dimineaţa?

noi am sosit la nouă şi a zis părintele copii azi va fi o zi frumoasă, mâinile voastre sau şi învineţit; aşa că toate cele rele se vor lua de la voi. şi fata gheţie a pufnit în râs pentru că şarpele de sub masă s-a

Încolăcit pe după piciorul popii. iar de-acum să nu vă mai prind că bateţi mingea prin grădina mea. altfel, blestemul părinţilor voştri asupra voastră va trece. a şi trecut, a zis copilul Gheorghe. ce a trecut – a zis părintele. a trecut azi-noapte un sfânt păduchios, călare pe un cal de apă, peste măgură, nu se poate să nu cadă toamna mai devreme. şarpele de pe piciorul părintelui s-a descolăcit şi a căzut leneş pe lespezi ca o curea.

În icoane era zugrăvit un nimeni mare cu nimicul stând de-a dreapta sa.

da, am zis eu, azi ne aducem acasă tot fânul de pe hotare, au început să-l mănânce furnicile, iar or să se umfle dacă plouă şi atunci

În loc de vite tatăl nostru are să-njuge la car două furnici.

hai, mă, a zis popa, cară-te, mincinosule, de-aici.

furnicile vin doar la şapte ani o dată, anul ăsta n-au

cum veni.

hu-hu, a râs pe înfundate haina neagră a popii. hi-hi.

hă, a pufnit întunecată strana.

Iar fac neant la fabrică-n tismana. iar voi, păduchioşilor.

să ştiţi că aici nu se vorbeşte aşa. am să vă spun părihinţilor voştri, pentru că vine cu adevărat vreme umedă peste sat. iar pe tine, popă năuc, tu ai să fii primul pe care-o să-l duc, pentru că te-ai ambetat.

atunci fata gheţie s-a ridicat pe vârfuri, s-a înălţat şi a zburat prin fereastră afară.

copii, cu asta lecţia s-a terminat, a zis părintele şi şi-a aprins o ţigară.

şarpele s-a tras înapoi între lespezi. noi am ieşit cu spatele şi, când am ieşit, afară era încă secetă şi noapte.

puteau să fie ceasurile şapte. a plecat şi popa, beţivanul.

sub boltă rodeau iar furnicile. când ajung în sat, furnicile sunt deja mari. şi atunci e chiar anul…

12 octombrie 1976

de patru generaţii, în dosul casei noastre curge un pârâu cu sânge întunecat.

de ani şi ani, tatăl meu îl acoperă cu paie şi frunze să nu afle vecinii. şi tatăl lui îl acoperea şi el cu paie şi frunze şi poate că va fi rândul meu să-l acopăr curând.

pentru că nu-i bine să afle vecinii ce curge acolo.

primăvara ne facem şi noi că arăm şi semănăm.

ca să pară că suntem în rând cu lumea.

toamna ne facem că strângem şi noi roade.

ca să semănăm cu ceilalţi, să nu se bage de seamă.

dar de fapt nu facem decât să aşteptăm, să pândim cine vine la rând, unul din noi sigur vine la rând.

ne petrecem ziua urându-l pe cel care va scăpa, deşi cine scapă scapă doar până la o dată următoare.

În timpul ăsta, pe pârâu se scurge o şuviţă de sânge întunecat, îl acoperim de ani şi ani cu paie şi frunze.

nu-i bine să afle vecinii ce curge acolo.

trebuie să părem şi noi în rând cu lumea.

12 octombrie 1986

de la noi din casă, sfârşitul se vede limpede în orice zi.

de mici ni se spune că e de-al nostru, boier scăpătat pe care, din milă, îl găzduim în pivniţă din neam în neam şi ştim de la început ce planuri are când iese şi urcă în casă şi-l cere pe unul din noi.

Iar noi să ştim că suntem norocoşi!

măcar pe noi ne anunţă din vreme.

ne putem măcar pregăti, ştim fiecare când e să vină unul la rând.

tu, ion, pentru că nu te-ai putut dezvăţa de băuturică, dragule, ţie o să-ţi pice vremea mai degrabă. şi să zici mersi.

că toate cheltuielile rămân în seama noastră.

tu n-ai fi avut niciodată cu ce plăti.

12 octombrie 1963. O poveste, acasă

O vinit ciliuaia, noaptea, şi s-o pus la voi pă casă.

O auzât-o tătă lumea când o ţâvlit şi-ntr-o noapte casa s-o uscat şi s-o pleoşti t.

ş-o vinit ciliuaia şi s-o pus la voi într-un măr. şi-ndată mărul s-o şi uscat. ş-o vinit şi-n altă noapte şi s-o pus la voi într-un nuc. ş-o ţâpat şi nucul s-o usca t.

ş-amu lumea o-nceput a se mira: cum de vine la voi ciliuaia într-un an de zile de tri ori?

că atunci când cântă ciliuaia în grădină.

apoi, în grădina cui o cântat, pă acela l-o şi lua t.

gândeşti că anu-aiesta la voi o fost însămna t.

că prea des o cântat.

12 octombrie 1989

mi-au dat moartea asta-n picioare, gata pregătită, de asta am fugit la Bucureşti.

cineva urma la rând, nu voiam să fiu eu ăla.

poate de asta sau şi supărat atât de tare când.

deşi eu am doar 34, bunicul meu are deja 84 şi n-are curajul.

de asta mă cheamă acasă mereu.

niciunul n-are curajul.

În lumea asta care e aproape ailaltă.

toţi vor, într-ascuns, să fiu eu primul, deşi unul dintre ei are deja optzeci şi patru.

În taină, de asta mă cheamă acasă.

nu ţip, pentru că m-aş trezi.

12 octombrie 1988

miercuri am fost toată ziua viu. asta mi se

Întâmplă rar şi atunci nu ies, atunci trebuie să mă feresc, să nu se bage de seamă.

pentru că atunci încep să mă clatin şi atunci ei pot crede că mă prăbuşesc, deşi atunci e singura zi când sunt viu.

la un an o dată, miercurea, se întâmplă să fiu toată ziua viu. nu mi-e foarte bine atunci. dar atunci pot pricepe de ce tot ce iubesc se-ntoarce-mpotrivă-mi.

Începe deodată să scadă, să gonească spre stingere.

se grăbeşte să devină cenuşă.

12 octombrie 1991

m-am întors încă o dată pe olteţului 15.

am crezut c-o să mă pot ruga.

bă, ăia, doi ani de zile, au tot adus în încăpere saci cu ghips.

nu ştiam deloc ce va urma.

au făcut un dumnezeu de ghips pe tot peretele.

I-au legat cu funii de tavan.

bă, au zis, vino să vezi ce minune am tras la noi în cameră acu un an.

bă, era o păpuşă hidoasă, n-avea mâini, n-avea picioare;

şi parcă semăna cu hans, care era mereu pulbere pe jos.

ei, ce zici, bă, au zis, vezi ce dumnezeu am tras?

vezi ce dumnezeu frumos?

bă, am zis, da ăsta e hans toată ziua.

ăsta e un dumnezeu pe dos.

dar mi-era foame atunci şi mi-au zis: băiete.

dacă vrei să fii mântuit, îngenunchează aici!

te-nchini – îţi dăm zeamă de varză cu carne.

nu te-nchini – cară-te iute.

am plâns, m-am închinat, am mâncat. am băut şi am râs.

am plecat târziu, pe neştiute.

12 octombrie 1990

Între ăştia patru care tac la masă se trezeşte dintr-odată unul pălăvrăgind şi e unul pe care nici dracul nu l-a auzit vorbind până azi.

şi spune lucruri aiurea, spune că e viu, nimeni nu e viu la masa asta.

mâine dimineaţă, însă, are să se trezească, îşi va da seama ce nebunie a spus.

n-o să mai vorbească mult timp după aia.

sfârşitul începe lent, el seamănă bine cu viaţa.

12 octombrie 1991

până la urmă sfârşitul vine şi aici unde stau.

bă, zice, în seara asta nu am cine să mă găzduiască.

şi e pulbere de treaz şi zice: asta de la tine mi se trage că sunt pulbere de treaz.

şi se clatină pre limba românească.

hai, îi zic, au mai dormit la mine şi alţi amici.

dar vezi cum intri, şterge-ţi bocancii la uşă.

Io stau aici pe chirie; tu, pre câte văd.

stai pe undeva la vreo mătuşă.

nu, mă, zice sfârşitul, stau la mama dracului tocma-n bucureştii noi şi pentru iarnă nici nu am palton.

ziua nu umblu că-mi cer ăştia buletinu.

noaptea mă-ntorc acasă beton.

bă, tot zice domnu’ să te iau într-o zi de pe pământ s-o duci şi tu bine, fără trup, fără îmbrăcăminte.

da ce, io sunt prost să te pierd, să te vând?

tocma-acu când casă n-am şi mă primeşti doar tu când beau mult şi merg pă drum cântând?

12 octombrie 1992

sunt un bărbat singur. nu-i nicio mândrie în asta. doar sunt hoarde de nefericiţi care umblă şi caută alţi nefericiţi – numai că între nefericiţi şi nefericiţi sunt mari praguri de nefericire.

unii au bani mulţi, alţii au speranţe deşarte – nu există doar nefericiţi de-un singur fel.

Iar când, totuşi, se unesc.

nefericiţii fac revoluţii, după care

Îi se ia totul.

12 octombrie, altă dată la zece ani mi-au cumpărat primii pantofi.

erau lungi şi galbeni ca nişte sicrie.

nu i-am purtat niciodată. m-au pedepsit mulţi ani pentru asta. n-am mai râs de atunci.

mâna mea a început să scrie.

12 octombrie 1992

aici trebuie să te temi pentru că rezistenţa formulei stă în asta: să te temi. pentru asta sunt puse-n mişcare toate neînţelesurile. toate

Înţelesurile sunt abolite.

eşti plătit cu bani buni să rămâi, să te temi.

sfârşitul începe lent, el seamănă bine cu viaţa.

nu te poţi aşeza niciunde şi nicicând.

eşti plătit să te temi şi atât.

noaptea îţi opresc maşini cereşti la poartă, eşti luat pe nepregătite şi vârât în dubele lor.

nu ţi se spune încotro, eşti plătit să te temi.

pentru asta sunt puse-n mişcare toate neînţelesurile.

12 octombrie 1992

mă întorc acasă după ani şi ani de umblat prin Bucureşti şi mă întorc cu o plasă goală în mână şi iese ea la poartă şi îmi zice păi.

dragul nostru, parcă ai zis că mergi la câştig parcă ziceai că tu, în doi ani, o să câştigi cât alţii în patru şi uite că acum n-aduci nimic.

ba, uite, dragilor, chiar nimic am câştigat.

şi aduc atâta nimic acasă cât n-a putut aduna nimeni în ăştia doi ani.

nici n-am putut căra de unul singur atâta nimic cât am câştigat.

În urma mea vin carele-ncăreate cu nimic.

gata să se rupă sub greutate.

când or să se deşarte toate-n curtea noastră.
nimeni n-o să aibă atâta nimic ca şi noi.
Într-un an, doi, o să fie mai căutat decât aurul.
O să vindem din el numai când va fi la mare preţ.
fiţi siguri, dragilor, atâta nimic n-are nimeni.
doi ani am tot adunat numai cu gândul la voi.
banchetul aşa a fost mereu în casa noastră:
trei paturi prin care trebuiau să treacă pe rând toţi. şi fiecare, vreme de generaţii, a urmat acest traseu şi asta a devenit cu timpul lege şi pe asta s-a întemeiat casa noastră.
noi suntem ultimii născuţi. celor nou născuţi
Îi s-a menit să şadă-n colţul luminos al încăperii.
suntem prea proaspeţi pe lume ca să înţelegem că în casa asta mai sunt şi alţii. lumea noastră e doar patul luminat de sub fereastră.
trec ani buni până băgăm de seamă că părinţii stau şi ei aici, dar într-un alt pat, mai îndepărtat.
la care lumina ajunge cu mult mai greu.
ei fac mai puţin zgomot, se mişcă mult mai încet decât noi.
dar trec ani buni până să înţelegem asta.
şi într-o zi descoperim că dincolo de ei, în colţul cel mai întunecat al încăperii, e un al treilea pat şi când aflăm încetăm să mai râdem noi credeam că acolo, în umbră, se termină întreaga lume şi acum găsim că cineva suflă acolo şi nimeni nu-l ia în seamă.
mi se spune doar: acolo este bătrânul casei, este tatăl tuturor.
deci acolo este un tată, deci colţul acela există, îmi spun.
apoi ne obişnuim şi uităm şi doar noaptea
Îl auzim pe cel din colţ cum gâfâie neplăcut dracul l-a pus în aceeaşi încăpere cu noi.
Îmi locuiesc încă patul de lângă fereastră dar nu mai râd de cel care gâfâie în colţul opus.
În sinea mea cred că în chip voit nu ne e arătat.
şi când este scos într-o zi afară, e scos din încăpere

cu umbră cu tot şi pentru noi rămâne un mare necunoscut.

mi se dă voie doar să pipăi scândura nouă a sicriului.

În schimb, tatăl meu, din patul al doilea, trece cu umbră cu tot în patul celui plecat.

eu trec în patul lui, o carne tânără ocupă patul meu dinainte.

dar totul se petrece încet şi dintr-un pat în altul se trece după multă aşteptare, a câştiga următorul pat e urmarea unei bătălii grozave.

a unei încleştări lungi şi ascunse.

cei din primul pat tânjesc deja la al doilea, se vede asta în ochii lor, eu însumi mă simt mânat noaptea de-o râvnă grozavă să-i iau locul celui din al treilea pat, care gâfâie acum tot mai neplăcut în colţul lui întunecat.

şi într-o zi, patul al treilea este iar uşurat şi cel de acolo este scos afară şi bine vârât în patul al patrulea peste care se pune capac, să nu se întoarcă cumva, pentru că patul lui a şi fost ocupat şi în patul al doilea sau şi năpustit ceilalţi şi în primul pat se aud oaspeţi noi care încă nu aud cum cineva începe să gâfâie-n patul din fund şi acela sunt chiar.

şi-n clipa-aceea ziua păru a se-nteţi.

porcec

Editura Cartea Românească, 1996

6 4

Iov. iova. iona. ion la început a fost sfârşitul. apoi agonia. apoi uscatul.

apoi, pe 16 noiembrie, l-am văzut pe iova trecând aplecat prin intersecţia victoriei cu lemnea. era vinerea şi era seară.

acum, ascultă: n-aveam bani şi voiam să uit. I-am ajuns pe iova.

I-am cerut lui iova bani şi iova a tăcut.

pesemne era-n divorţ pe atunci, pen’ că şi-a luat deodată cununa de spini într-o mână şi-a trântit-o jos ca pe-o căciulă.

ce faci? am zis, lasă-l, a zis bufniţa şi a trecut peste creştetul lui croncănind.

lasă-l, a zis, resemnare este numele lui de alint.

azi am fost la ecograf, a zis iova. sunt locuitorul unei gropi. mi-au văzut-o foarte clar înăuntru.

lasă, am zis, or să ţi-o scoată ei cumva, n-avea grijă, afară.

ei au forcepsuri, au catgut, se ştiu bine la asta.

mai bine hai, dă şi tu o ţigară.

bă, zice, groapa creşte pe zi ce trece. a-nceput să-nghesuie plămânii şi s-a dat acuma la ficat.

hai atunci, zic, mergem la birt la berbecul şi-o umplem şi-o să ai o mare la uscat.

nu acum, zice iova. de luni întregi nu mai scriu.

nu mai aştept pe nimeni dinspre megara.

şi orice hârtie e prea subţire când scriu şi se rupe îndată.

Ia uite-aici: port mănuşi să nu se vadă, pentru că acum scriu direct pe mâna mea: e mătuşa mea decedată.

scriu greu. vâr vârful creionului în piele până unde dau sub ea de mine. scriu cât de-adânc simt eu că trebuie să scriu.

zgârii ţesuturile, scormonesc în vene, râcâi în os până-aud grafitul cum îi trece prin sicriu.

scriu numai o literă pe zi. atâta până dau de mine. restul e tăcere. nicio scriere nu se compară cu asta. apoi.

până se vindecă pielea deasupra, scriu în palmă, cu scrisul pe dos.

de asta m-a părăsit nevasta: scrisul e dureros.

scriu până când litera se scufundă sub carne. Într-o zi voi fi citit numai pe dinăuntru. voi fi o carte legată în propria-mi piele.

şi de nepătruns. şi când mă vor deschide am să mă mut pe cealaltă parte a mea.

voi rămâne mereu interior. vor căuta. voi râde.

aşa că hai la megara ori hai la berbecul, bătrâne.

dar astăzi e ultima oară, căci mâine n-are cum să fie nicicând mâine.

nu-mi amintesc deloc de vremea când m-a născut dar din grabă m-a născut drept în lumea cealaltă.

acum se străduieşte să par viu, să sufăr mai puţin.
Îngrămădeşte-n jurul meu mobilă şi durere.
pereţi de moloz care speră ea să mă-mbrace-ntr-o zi.
ca să par şi eu din lumea asta.
nu mai tremur acum cu pielea dar tremur acum cu pereţii şi tremur de parcă n-aş avea decât o cămaşă subţire şi udă lipită de spate.
şi gazda mea a băgat şi ea de seamă că tremur, pentru că tremur cu pereţii casei lui şi într-o zi o să mă dea şi de aici afară pentru că sudoarea iese deja prin tencuială şi şiroieşte-n încăperea lui.
dacă aş fi avut şi speranţă, pivniţa asta de la mansardă.
pijamaua asta jilavă din cărămidă şi var.
de mult s-ar fi prăbuşit peste mine, zău aşa.
trebuie să chem un doctor, zău.
sunt atât de umed încât trebuie trecut prin foc.
nu întâmplător, ca să poată dispărea.
grecii i-au inventat pe romani.
cititor infidel, prietenul nostru s-a scufundat
Într-o nepăsare doar vecină cu viaţa.
la 36 de ani, nu e uşor să admiţi că tu şi el vă puteţi spune pe veci adio.
deşi vecina de jos spune că atunci când trage apa curge sânge. mă rog, s-a mai întâmplat:
am zăcut odată o săptămână întreagă, n-a ştiut nimeni.
sângele a bătut la gazda mea în uşă
Întrebând dacă e voie, unghiile mele s-au înfipt în pereţi, aveam degete puternice.
Îmi vârâsem unghiile-n palme să nu iasă, dar s-au
Înfipt în palme şi din palme în pereţi şi acum, ca şi atunci, cititor infidel.
unghiile au intrat prin tencuială.
vecinul meu a tresărit, m-am chinuit o lună să le smulg de acolo, dormisem prea mult.
Întotdeauna după o moarte ca asta mă culc devreme şi dorm mult.

n-am să-ţi iert niciodată această infirmitate.

acest deget pe care trebuie să-l ascund îndărătul creionului şi care a crescut fără oprire zi de zi, m-a pândit ani la rând, m-a ascultat cu sete oarbă.

a supt din mine frumuseţea, adevărul şi viaţa.

acum schimb lemnul creionului de la o săptămână la alta.

cioplesc trunchiuri tot mai groase, ca să pot ascunde degetul ăsta care creşte nemilos împotrivă-mi.

tot mai gros, mai ameninţător.

şi poate într-o zi mâna n-are să mai poată ţine scândura uriaşă îndărătul căreia va trebui să-l ascund şi atunci nădăjduiesc că se va prăbuşi peste el şi-l va sugruma şi sper atunci să-l aud sufocându-se.

să-i văd sângele cum sare de sub unghie ca dintr-o gură căscată.

mărturisind că el era adevăratul tău întâi născut.

micul porcec

Totul a început la şase ani, când au hotărât să-l scoată pe micul Porcec pentru prima oară în lume. Era duminică, vară şi în sat era horă. I s-a spus: eşti mare de-acum, mâine-poimâine mergi la şcoală, Porcec.

trebuie să-nveţi să dansezi, trebuie să intri-n rând cu lumea. Şi bunica

I-a luat de mână şi nu i-a mai dat drumul, hotărâtă să-i facă lui Porcec în acea zi botezul comunităţii. Când au ajuns la căminul cultural, hora

Începuse. Bunica s-a aşezat pe laviţă, lângă perete, aşa cum stăteau toate femeile în vârstă. La fel ca la biserică, bunica avea şi aici locul ei şi numai al ei, cum trebuiau să aibă toate femeile în vârstă. Alcătuiau, pe margini, un cerc în jurul dansatorilor; de sub năframele lor negre aruncau înspre ei ochi de păsări de pradă. Lăudau ori batjocoreau. Nu le scăpa niciodată nimic. Sau cel puţin aşa a simţit Porcec când s-a aşezat bunica pe laviţă, în rând cu celelalte. El rămăsese în picioare. Prin dreptul lui, dansatorii înfierbântaţi şi zgomotoşi se rostogoleau în trap violent, ridicând după ei praful podelelor ca o cireadă

mânată din spate la tăiere. Atunci, teama lui se porni dintr-odată, groasă ca sângele care ţâşneşte pe neaşteptate din nas: dacă bunica-l va împinge în mărăcinişul acela de picioare, îl vor strivi, îl vor da de-a dura ca pe un ghem de cârpe, îl vor face ferfeniţă. Îl putu zări pe vărul său Anchidim avântându-se printre dansatorii cei mari sigur pe pasul lui, ca unul de-al lor.

Anchidim avea cu şase-şapte luni mai puţin decât Porcec, dar el deprinsese deja de mult secretul şi voluptatea dansului; pe el nu-l paralizau ochii iscoditori ai femeilor de pe margini, îşi ţinea perechea

Între palme cu putere, roşu de plăcerea de a se roti şi mândru că era privit. Şi teama lui Porcec spori şi primul lui gând fu să se smulgă de lângă laviţa bunicii şi să fugă. Acum simţea toţi ochii aţintiţi asupra lui.

Imobili, un ciorchine de ochi din care se scurgeau înspre el valuri de must gros şi lipicios, încleindu-i picioarele. Bunica îl luase iar de mână.

acum se afla înăuntrul unei mari păsări de pradă, acum nu mai avea cum scăpa. Şi fetiţele de seama lui îl priveau şi ele mustrător şi toate păreau prea bine ştiutoare într-ale dansului ca să nu-l dispreţuiască pe el, Porcec cel nemişcat, Porcec cel nepriceput. Şi atunci bunica, hotărâtă ca întotdeauna, s-a ridicat de pe laviţă şi l-a împins pe Porcec pe locul ei. S-a dus ţintă la o fetiţă de prin clasa a treia, una, Ica, a luat-o de mână şi a adus-o în faţa lui Porcec. Ica era măruntă, urâţică şi amorfă, mirosea a naftalină şi se mişca greoi. Poate că bunica îi alesese lui Porcec mai mult o victimă decât o parteneră. Voise să-l facă pe Porcec să se simtă stăpân. Trupul lui Porcec a îngheţat. Cămaşa lui Porcec a îngheţat.

Sandalele frumoase ale lui Porcec au îngheţat. Ochii l-au înconjurat din toate părţile. Nu mai avea pe unde fugi. Nu-şi putea împinge afară ghemul de câlţi din gâtlej. În loc de asta, ca să semene cu ceilalţi, o luă pe fată şi porni spre mijlocul cercului de dansatori. Să se piardă printre ei. Să se amestece cu ei şi să dispară. Ea îi puse mâinile pe umeri, aşa cum trebuiau să facă fetele. El se agăţă cu

mâinile de mijlocul ei, ca să semene cu bărbaţii. Parcă aşa trebuia început. Aşa, îi făcu semn din ochi, după câţiva paşi, fata. Aşa, prinse Porcec puţin curaj. Pe lângă ei trecură val-vârtej Anchidim şi mica lui pereche. Porcec găsi frumos dansul lui Anchidim, dar în paşii săi proprii – doi la stânga, doi la dreapta –, pe care trebuiau să-i facă toţi începătorii, nu găsi nicio

Încântare. Şi atunci micul Porcec se hotărî să intre în ritmul vărului său

Anchidim, să guste din beţia dansatorului adevărat, să uite de ochii femeilor de pe margini. Îşi luă avânt ca să se rotească, paşii lui se

Înmulţiră şi se iuţiră şi Porcec chiar reuşi să se învârtă o dată ca un dansator adevărat. Dar atunci, mâinile sale uitară de mijlocul fetei, fata se desprinse, se împletici şi căzu. Porcec se mai roti o clipă de unul singur, apoi se încâlci în ghemul propriilor picioare, sparse cercul de dansatori şi se răsturnă undeva pe sub laviţele de pe margine.

Aşa a eşuat intrarea în lume în pas de dans a lui Porcec. Lumea a râs de el multă vreme, iar el şi-a dat seama că aceea nu mai era lumea lui.

Porcec a mai încercat de câteva ori de-a lungul anilor să danseze, dar na reuşit niciodată să o facă într-adevăr. Adică să uite de sine şi să se piardă în dans. N-a reuşit niciodată să le transmită partenerelor un strop de euforie. Ritmul mişcărilor lui a rămas haotic: micul Porcec, cel de la şase ani, se-mpiedica mereu şi cădea, îngrozit şi rugător, în trupul lui Porcec de-acum. Ani după ani, duminică de duminică, atunci când era horă în sat, Porcec ieşea cu inima strânsă dintre ceilalţi, se retrăgea

În veceul public şi îşi aprindea o ţigară. Era singurul lucru pe care-l

Învăţase de la oamenii mari. În întunericul veceului, Porcec îşi imagina un dans fierbinte şi nemaivăzut, în care el, Porcec, era neîntrecut. În fapt, însă, Porcec n-a dănţuit acest dans niciodată.

În schimb, a învăţat să se ascundă. Să pară că nu se

deosebeşte de ceilalţi. Plăcerile lui au devenit singure şi vinovate. A ajuns un adolescent somnambul şi străin. Veselia şi sănătatea celor din jur l-au

Întunecat cu totul.

A citit cărţi. S-a încăpăţânat să înţeleagă dele lui, tânărului Porcec şi mai apoi bărbatului Porcec, cu toate încercările de a părea vorbăreţ şi vesel în mijlocul celorlalţi, râsul îi suna răguşit şi vorbăria grotescă.

Nimic în el n-a mai avut ritm firesc şi simplitate. Abia în al treizeci şi patrulea an al vieţii sale, Porcec a avut îndrăzneala să se înţeleagă pe deplin. Atunci l-a fulgerat amintirea dansului de la şase ani şi atunci

Porcec l-a urât cu putere pe micul Porcec care, la şase ani, ratând primul dans, ratase, pentru toţi Porcecii care aveau să urmeze în acelaşi trup de la şapte la şaptezeci de ani, orice început.

Bunica lui Porcec a murit acum trei ani. Porcec o iubeşte, o urăşte încă şi-o regretă. De-acum nu va mai avea, chiar de-i va reuşi ceva vreodată n viaţă, cui să arate micile sale triumfuri. N-o să mai aibă niciodată în faţa cui se reabilita.

În ultimii ani, Porcec a început să modeleze, în podul întunecat al casei sale, mâini de ghips. Sunt mâini de diferite mărimi şi expresii. Unele sunt mâini foarte mari şi puternice, de parcă ar vrea să prindă în cleştele lor pe vecie mijlocul fetei de la şase ani, să nu-l mai scape. Altele sunt mâini şovăitoare şi subţiri, mâinile lui adevărate. E şi o mână uriaşă.

poruncitoare, dreaptă, pedepsitoare, cu unghii mari ca nişte ochi, între mâinile lui de ghips: poate e bunica sau bunul Dumnezeu. Însă între aceste mâini nu e niciuna frumoasă. Toate sunt monstruos de diferite de mâinile oamenilor. Dar asta se poate datora şi întunericului din podul casei sale.

porcec:

se prevăd neşanse potrivite pentru vara asta.

trecutul decade şi e limpede că un an ca acesta n-o să mai prind eu vreodată.

se prevăd neşanse mari în vara asta, zău.

toamna abia se mai poate ţine sub stern şi ciroza-n fica t.

dacă ar fi chiar şi numai pentru atâta.

fie numele Domnului binecuvânta t.

elvira:

bine că s-a cărat, a pregătit dansul ăla

În el ani la rând, să-i dovedească bunicii că n-a greşi t.

nu l-a dansat niciodată. dansul ăla a dănţuit drăceşte

În el şi la patru zile după ce-a muri t.

eu acum vorbesc de sub unghii. ele au crescut deja nemăsurat de mari, poate mai mari decât capacele de la sicri e.

precis au intrat iar prin pereţii vecinului, poate că îl acoperă şi pe el acum, de acum chiar că-mi va fi cu neputinţă să mă mai rog, să-mi

Împreunez măcar mâinile, de ce mă trezeşti atât de devreme? abia am muri t.

eram atât de ostenit aseară.

trebuie să fi râs mult aseară, pentru că dimineaţă aveam gura plină de sânge. şi toată ziua de azi mi-a mers neobişnuit de bin e.

cu doar rare presimţiri şi cu o mare poftă de viaţă.

cum de puţine ori am avu t.

fireşte, la un moment dat mi s-a părut şi mie că aud

În bătaia inimii o oarecare delăsar e.

dar o delăsare meritată, ca după un război câştiga t.

asta mi-a făcut mare bine, să ne odihnim în sfârşit amândoi.

Inima mea şi cu min e.

şi în ziua asta am avut în plus şi norocul unei iubiri neaşteptate, pe care n-a mai trebuit să o câştig şi prietenii mei au fost şi ei nemăsurat de atenţi şi deschiş i.

n-aş fi crezut că am atâţia prieteni, atâta noroc într-o singură zi la o singură masă.

nu ştiu, zău, poate ar fi trebuit să fiu din clipa aceea ceva mai atent, poate ar fi trebuit să am mai multă grijă.

pentru că n-am mai avut de a face cu asta.

poate n-ar fi trebuit să râd atâta, poate ar fi trebuit să pun

Ivărul la uşă şi să-nchid fereastra.

pentru că ochii tăi sunt mari şi nu privesc în lumea asta.

pentru asta te-am iubit atât de mult.

pentru că de la fereastra lor nu s-a uitat nimeni niciodată-n lumea asta.

tu să fi fost numai un văl de ierburi plutitoare şi eu să nu fi fost decât apa care te duce şi te leagănă când luneci ca să nu te mai trezeşti.

eu să fi fost doar apa ce te duce.

şi când vine toamna şi închide uşa veştedă a gurii tale.

eu să te trag sub mal, să nu mai luneci.

când vine toamna, peste alte ape.

să fiu eu singura lacrimă cu care te mai plânge cineva.

dar o lacrimă mare, care să ducă odată cu sine şi ochii celui ce te plângea.

Popescu. O privire spre viitor…

Într-o zi vei fi nume de stradă, Popescu.

şi nu cred c-o să-ţi convină să te calce toţi în picioare atunci. ba poate vor face pe strada cu numele tău o piaţă de alimente, Popescu, or să arunce pe jos legume şi resturi stricate, le vor strivi sub tălpi toată ziua, zeama lor acră are să se scurgă prin asfaltul cu numele tău şi nu cred că îţi va conveni, Popescu.

ba poate vor începe să sape o linie de metrou.

O vor trage adânc prin inima ta, de-a lungul şirei spinării, până înspre calea văcăreşti.

mai mult: or să ţi se uşureze ţigăncile pe garduri.

or să te-njure şoferii şomerii docherii gunoierii când se vor împletici pe strada ta. or să scuipe noaptea peste tot.

când vei fi nume de stradă, Popescu, în pământul tău vor începe să-şi îngroape propriii morţi, cine se va gândi că scobesc în tine ca să-i facă loc celui plecat?

Iar dacă va fi cutremur, închipuie-ţi ce jale şi ce neodihnă şi de câte ori vor scormoni în tine şi cât vor blestema pământul cu numele tău, zău.

nu ştiu pentru ce ne chinuim atâta să ajungem nume de străzi pentru alţii, Popescu.

poate asta este marea, adevărata noastră şansă:

că am stat la masă ani de zile lângă acelaşi pahar şi în tot acest răstimp nu s-a întâmplat nimic.

şi totuşi nu ne-am pierdut răbdarea, ba chiar am adâncit-o.

ceea ce nu-i un lucru tocmai la-ndemâna oricui.

de mult auzim că în oraş victima face victime nenumărate.

dar până aici n-a ajuns. probabil victima face victime numai printre învingători.

ceea ce nu ne tulbură prea mult, pentru că noi ne-am ferit până acum să facem parte dintre-aceştia.

asta nu înseamnă însă că nu iubim şi că n-avem loc pentru somn.

numai că suntem mai puţin iubiţi şi asta ne ajută să fim mai puţin vânaţi şi dacă victima s-ar întâmpla să ajungă aici precis pe noi nu ne-ar băga în seamă.

poate asta este marea, adevărata noastră şansă:

că stăm la masa asta de mulţi ani de zile şi în tot acest răstimp nu s-a întâmplat nimic.

când beau mi-e mai bine. fireşte, adesea.

urcă în unghii un frig cum nu se află pe pământ.

dar pentru că în mai toată vremea anului e frig.

cred că nu se bagă de seamă sau nu se bagă de seamă destul ca să fiu luat în seamă acum, chiar acum.

poate sunt un norocos, un om foarte norocos:

nimeni nu m-a căutat în zilele astea de boală.

pentru toţi rămân pe mai departe omul fără cusur de ieri.

orice boală bine ascunsă e un leac pentru învinşi.

de asta, când beau, mi-e bine, mult mai bine.

deşi beau în fiecare seară şi nu-i foarte bine că beau mereu. tocmai pentru asta nu mai beau mereu.

dar beau întruna şi poate că numai dimineaţa mi-e frig.

Însă dimineaţa le e tuturor frig şi nu se bagă de seamă că eu tremur altfel şi umblu pe drum aşa cum alţii se clatină şi încă mai am bani cu ce trăi.

totul pare firesc, când beau mi-e mai bine.

totuşi adesea urcă-n unghii un frig cum nu se află pe pământ.

dar dimineaţa toţi tremură şi nu se bagă de seamă.

pentru toţi rămân pe mai departe omul fără de cusur de ieri.

casa

N-am iubit-o niciodată. Am găsit-o ţintuindu-mă întotdeauna întunecat.

prin nişte geamuri mici, cu perdelele mai tot timpul coborâte. Ai fi zis că sub geamurile ei s-au adunat cearcăne uriaşe, lungi cât cearşafurile.

Lumina care ajungea în încăperi era veştedă şi veche de un veac.

În casa asta stătea mai mult trecut decât prezent şi viitor la un loc. Era o casă cu ritmurile vitale de tot scăzute, unde se tăcea cu mânie şi nu se râdea deloc. La trei ani şi jumătate, l-am văzut întins în mijlocul

Încăperii pe primul nostru mort. Mi s-a părut că pentru ei era aproape o sărbătoare. De atunci, moartea s-a aşezat în mine şi m-a locuit zi de zi.

În casa noastră plină de trecut, întunericul era straşnic păstrat zi şi noapte. M-am ferit mereu să ies pe lumină. Am fost prizonierul podului ei, încăperilor ei, tăcerilor ei ţiuitoare. Plecarea mea de acolo.

Încercările mele de evadare au dat mereu greş. Mi-a plăcut să locuiesc

În internate, în cămine cu lume multă şi pestriţă, n-am avut niciodată o casă a mea. Casei aceleia nu i-am scăpat niciodată, m-a urmărit pretutindeni şi poate nici de-acum nu-i voi scăpa.

M-am întors, în noiembrie trecut, după ani şi ani la ea. În ultima vreme.

unii din familia noastră au hotărât s-o învie. Au zidit într-o parte a ei o

Încăpere pentru baie, au populat-o cu ţevi şi chiuvetă, au pompat în venele ei sânge nou. Au adus mobilă nouă în încăperi. Au lărgit ferestrele. Au încercat s-o locuiască.

Dar ea s-a încăpăţânat să nu lase prezentul să se aşeze în ea prea mult timp. Cu un an înainte, părea să prospere. Fratele meu, încă tânăr şi dornic s-o schimbe, mi-a arătat cât de tânără urma ea însăşi să fie. Avea planuri s-o facă primitoare şi caldă cum, credea el, trebuia pe vremuri să fi fost.

M-am întors, însă, în acest noiembrie. Din nou şi din nou acolo erau zile ploioase şi-ntunecate. Casa îşi reluase vechea înfăţişare. Am văzut-o atunci cum se scufundă între noroaie şi mi s-a părut că se scufundă

Între noroaie dintr-o voinţă care-i aparţinea numai ei. Se strânsese şi se veştejise, se surpase în sine din voie proprie, nepăsătoare la cei de dinăuntru, ostilă la tot ce-o putea face iarăşi vie. Ceea ce, cu un an

Înainte, păruse să-i fi dat sânge nou şi s-o fi împrospătat, să-i fi înlăturat

Întunecata oboseală, zăcea acum fără rost: ţevăraie ruginită şi spartă.

mobile cocoşate, pereţi coşcoviţi, ferestre cu ochi orbi. Am băgat de mult de seamă: în orice casă mă aşez, casa aceea îmbătrâneşte brusc, se

Întunecă şi devine casa de-acasă. Aşa cum tot ce iubesc oboseşte deodată, începe să gonească spre stingere, se grăbeşte să devină cenuşă.

m-am ferit de ea de parcă, fugind, aş fi putut scăpa.

dar i-am cunoscut pereţii copţi de ură ca de o igrasie străveche şi tavanele mustind şi duşumeaua cutremurându-se de ură şi vecinii pândind pe la ferestre, să vadă ce se mai întâmplă la noi.

patru generaţii au urât aici continuu, nimeni nu i-a scăpat.

la noi în casă, ura ţine şi acum loc de icoane.

de mâncare şi de băutură. fără ură, duminica se scurge tulbure ca leşia. la început n-a fost, poate, decât ura celui lipsit de dragoste, dar mai apoi, la cei ce i-au urmat.

a devenit o ură firească, un sentiment al casei, titlul nostru de nobleţe şi de la o vreme nimeni dintre-ai noştri nu şi-a mai luat tovarăş decât pe acela pe care-l putea urî cel mai mult.

seara, mai ales, când sfârşitul e-aproape.

ura se cuibăreşte în hainele pentru somn, sângeră în aşternut.

toată noaptea ne răsucim de pe-o parte pe alta cu ochii ţintă în întuneric la patul celuilalt.

copiii au învăţat deja şi ei asta, ştiu că nimeni nu doarme.

ascultă cu timpanele bulbucate de încordare cum se târâie ura.

cu zgomot de păianjen greoi, de la un pat la celălalt.

acum se înghesuie unul în altul şi se cutremură şi dinspre ei vine un proaspăt miros de jilăveală îngheţată.

asta însă doar câteva luni, doi-trei ani cel mult, după care sângele lor se întunecă şi ura coboară în ei o trufie mohorâtă şi atunci îi recunoaştem drept ai noştri.

când m-au născut, m-au născut pentru asta:

să duc ura mai departe, să o arunc în copii eu nu contez, niciunul dintre noi nu contează.

contează doar ura pe care o trecem dintr-unul în altul.

ne însurăm din ură. facem copii din ură.

ei trebuie să urască la rându-le, pentru că, altfel.

moştenirea noastră de mai bine de o sută de ani se duce de râpă.

şi dacă n-am urî noi, care suntem pregătiţi de mici pentru asta.

ea s-ar împrăştia printre voi şi trebuie să fim foarte atenţi.

pentru că pe voi dozele noastre obişnuite v-ar ucide.

deşi nimeni nu poate fi sigur că viaţa e doar viaţa.

mă întorc acasă o singură dată pe an, în noiembrie.

atunci când morţii mei se hotărăsc dintr-odată să moară.

adun un an întreg bani pentru asta.nu mă pot lăsa neîngropat.

după cum nu mă pot sluji de nefericire tot timpul, trebuie să plătesc. morţii mei trebuie înmormântaţi.

În noiembrie, când viaţa e încă în toi.

eu trebuie să mă întorc acasă.

cineva precis a murit iar, pe cineva din casa noastră precis trebuie iar să-l plângem.

n-am bani întotdeauna, dar întotdeauna cineva se cară dintre noi şi până să ajung să fiu eu acela, trebuie să plătesc.

nu ne mai face plăcere să ne întâlnim de sărbători dar când pleacă unul ne întâlnim negreşit.

pentru că altfel pentru cel în lipsă s-ar putea să hotărască alţii şi noiembrie următor nu mai e departe şi peste toate astea petrecem pe cinste.

nu degeaba adunăm tot anul care vine bani.

la treizeci şi şase, am învăţat să mă rog. am făcut rost cu chiu cu vai de un dumnezeu al meu, o păpuşă din gumă, ferfeniţită.

cu buzele groase, cu o mână sărită din umăr.

cu cauciucul de pe pântece tăiat. până la urmă.

numai atâta dumnezeire mi-a fost dat mie să aflu şi nu-i, poate, păpuşa asta din gumă cel mai puţin dumnezeu ce i s-a dat unui om.

de asta, în camera unde stau, l-am pus la loc de cinste, pe masă.

la dumnezeul meu acesta nu îmi e ruşine să mă rog nici când mă întorc acasă pe patru cărări, abia reuşind să îi arunc două-trei vorbe deşucheate înainte să mă prăbuşesc cu capul pe masă şi cu mâna peste beregata lui.

e drept, cu dumnezeul ăsta de gumă o să fiu mai puţin iertat.

dar, aşa schilod cum este, pare mai puţin nepăsător.

şi când mă rog nu urlu, n-are rost, oricum n-aude.

totuşi i-am retezat urechea, ca să-mi pară că dacă i-o lăsam m-ar fi putut auzi. deci când mă rog nu urlu. nu mă jeluiesc. nu cer îndurare. am învăţat să mă rog ca la orice lucru fără rost. nu mă mai uit la cer.

e limpede: nu am venit de-acolo.

mă rog cum pot: uneori tăvălit pe duşumea.

alteori şuierându-i în urechea teafără un cântec deocheat el oricum n-aude, dar cu el e mai puţină teamă.

mai puţină singurătate-n casa asta.

poate doar moartea îmi va fi la fel de nemiloasă ca moartea pe care dumnezeul celorlalţi

O pregăteşte pentru fiecare dintre-ai lui în parte.

pe dumnezeul meu eu însă-l pot ierta şi pentru asta el n-are habar, doarme căzut într-o rână pe masă.

când mă rog nu urlu, el oricum n-aude.

abia de lălăiesc un cântec deşucheat, mă clatin spre el.

Îi caut gâtlejul, mă-mpleticesc şi-ngenunchi.

peste drum de crâşma unde stau şi beau e biserica. eu şi părintele ne pândim de mulţi ani.

aş vrea să-l slujesc şi eu pe dumnezeu dar mi-e teamă.

ar vrea şi el să bea cu mine dar n-are curaju.

atunci ridică înspre mine crucea cu mânie şi mă ameninţă şi atunci ridic şi eu înspre el halba cu bere şi-l ameninţ şi bat furios din picioare şi se mânie şi el şi dă îndărătul ferestrelor din picioare şi mâini.

poate nu ar trebui să vin duminica la birt chiar de la şapte dimineaţa, el îşi începe slujba la nouă. dar la şapte, exact la şapte se furişează şi el în altar şi începem să ne facem semne.

două ceasuri ne pândim fără-ncetare. când începe slujba nu mai e acelaşi om: le spune alor lui vorbe întortocheate, saltă vocea, greşeşte predica, se întrerupe şi în tot răstimpul ăsta dă de mai multe ori fuga-n altar.

ridică perdelele, mă caută şi începe să dănţuiască şi bate cu crucea-ndrăcit către mine.

ameninţă gata să spargă ferestrele.

şi eu mă înfurii atunci şi mai grozav şi ridic halba de bere mai sus şi el iar fuge dincolo şi le vorbeşte credincioşilor, dar nu rezistă prea mult, îşi zice predica prea degrabă, se grăbeşte să se descotorosească de ei mai devreme, să poată reveni la fereastră.

probabil şi în predică vorbeşte tot de mine şi păcatul meu.

aşa cum eu alor mei le vorbesc în birt mereu de el.

Într-o zi vom intra în biserică, cu căpăţânile plecate.

toţi noi ăştia luaţi de soartă şi daţi peste cap şi părintele o să ne ierte şi-o să ne dea binecuvântarea.

O să facem atunci un chef pe cinste, părinte.

Întotdeauna plătesc eu, poţi bea liniştit.

noi n-avem cui te pârî. şi după aia o să ne mutăm să bem la tine.

O să fie duminică seara târziu, n-o să ne vadă nimeni.

dar încetează să mă mai ameninţi, mi-e acum atât de frică de cei ce mă ameninţă cu viaţa veşnică, părinte.

nu mă pot ruga decât cutremurat de oroare. pentru asta mă ascund şi acum în pivniţă, în întunericul ei putred şi gras.

dar mă rog mai uşor acum, ca şi cum m-aş pregăti de un mare adio.

nu s-a întâmplat mereu aşa. pe vremuri, ca să-mi pot ţine mâinile împreunate am fost silit să le leg de cu seară.

le ţineam înnodate sub plapumă întreaga noapte. dimineaţa degetele atârnau vinete de strânsoare ca limbile spânzuraţilor.

atunci coboram. auzeam în pivniţă, în pământul ei ud.

cum mă vait dedesubt, îmi astupam gura cu cârpe, era prea dimineaţă; dar nu eu mă văitam, se văita cel dedesubt.

era acolo, sub tălpi, eram din nou împreună cu mine.

puteam începe. cădeam în genunchi, pe plămânii mei, dedesubt.

mă rugam numai cu unghiile. niciodată n-am mai fost atât de fericit ca atunci când m-am găsit fără suflare sub genunchii mei.

nici acum nu mă pot ruga decât cutremurat de oroare.

oricine, dacă se roagă, se roagă numai cutremurat de oroare.

noi toţi ne rugăm numai cutremuraţi de oroare.

arătaţi-mi, dacă nu-i aşa, un rugător senin.

mă rog cu adevărat şi azi doar cutremurat de oroare.

dar astăzi, când mă leg, mă leg degeaba:

curelele au devenit mai groase ca mâinile, mâinile s-au subţiat şi au slăbit.

nu le mai leg: stau ceasuri întregi la taclale una cu alta.

poate a-nceput sfârşitul, în sfârşit.

doar că şi azi dârdâi de oroare când trebuie să mă rog.

şi mă rog tot mai greu, simţurile s-au tocit trebuie pedepsite cu înmiită asprime ca să iasă din toropeală, să prindă suflul ororii.

pentru rugăciunea de antracit.

singura rugăciune neiertătoare, singura pentru care am hotărât să merg până la capăt. dacă n-am hotărât eu, atunci nu ştiu cine.

cutremurat de oroare, mă rog în pivniţă, cu genunchii apăsaţi.

jumătate sunt jos, sugrumat sub genunchi, aşa cred.

jumătate sunt deasupra, singur, cu mine.

vei înţelege: noaptea suie deasupra casei un soare rece, ucigaş, lumina lui vânătă cade cu rafale de grindină peste acoperiş, o auzim numai noi, o vedem numai noi.

altfel de ce crezi că ieşim în fiecare dimineaţă pe drum clătinându-ne şi cu ochii halucinaţi.

cu cearcăne mari cât cearşafurile?

sau crezi că bem tot timpul? bem toţi, noapte de noapte? asta se zvoneşte-n sat despre familia noastră? de asta se şuşoteşte mereu pe la colţuri?

de asta suntem ocoliţi?

puţină moarte marţea la noi, dar şi puţină viaţă. fenicienii aduc daruri pe care nu oricine le poate cumpăra.

asta până când oamenilor de pământ ai noştri
Îi se povesteşte viaţa oamenilor lor de mare.
din clipa aceea, oamenii noştri încep să viseze să cumpere mare şi să vândă pământ.
nu întâmplător fenicienii au dispărut trăgând de la o vreme la uscat.
nu întâmplător dispar ai noştri cumpărând mare de la fenicieni.
şi nu se bagă de seamă: o somnolenţă lentă învăluie lumea noastră şi lumea cealaltă.
nimeni nu-şi mai aduce aminte de nimeni de parcă locuim dintotdeauna fiecare într-o groapă a lui.
la o lună, la un an o dată, cineva vine şi îşi apleacă umbra peste margine şi acela credem noi că e dumnezeu.
dar e o umbră ameninţătoare şi mută, care nu face decât să arunce
Încă o noapte peste această noapte de jos.
n-am îndrăznit să-l întreb niciodată: noi de ce ieşim să arăm pământul numai noaptea.
când steaua polară îţi arde spinarea cu lumina ei îngheţată.
şi nu ieşim doar primăvara, pentru arături.
tot noaptea ieşim şi la semănat, tot noaptea şi la secerat, şi la culeş.
parcă ceilalţi din sat n-au băgat de seamă asta?
parcă ei nu ştiu că noi doar noaptea?
dar ce contează? oricum, nimeni n-o să afle ce s-a petrecut când am ridicat cu lama plugului pământul de pe ultimul dintre ai noştri. nici eu nu am îndrăznit să-ntreb vreodată.
deşi noi şi acum ieşim la arat pământul numai noaptea.
nu ştiu ce l-a apucat pe tatăl meu să-njuge boii la car la doişpe noaptea, să mă trezească şi să-mi spună hai.
eu după ce mor dorm somnuri lungi. unde, am zis.
a zis: la şomcuta mare. ce putea să-l mâne pe el
În miez de noapte tocmai la şomcuta mare.
la atâta drum de satul nostru? şi de ce să nu ia

autobuzul, dimineaţa la şase, de ce să umblăm patru ceasuri încolo, patru ceasuri încoace cu mersul moale şi greoi al boilor noştri?

dacă-i pe-aşa, n-o să mă mai prindeţi acasă de-acum prea devreme.

n-o să mă trezesc în miez de noapte pentru o nebunie ca asta.

şi-atunci se apropie ea şi zice: scoală, dragul mamei, tatăl tău tocmai pleacă să te-aducă de la şomcuta.

du-te să-l ajuţi să te ridice.

de trei zile zaci acolo fără suflare.

şi abia de-au ajuns să ne dea de ştire astă seară.

dragul nostru.

anul subţire al pulberii e aproape de sfârşit.

şi nici nu l-am simţit prea bine, ba chiar aş zice că ne-a fost mai bine ca altă dată, uneori am fost chiar fericiţi.

ceea ce nu se poate spune şi despre alţi ani ai noştri.

poate asta se datorează şi faptului că anul acesta am fost foarte obosiţi şi am dormit mult mai mult ca-n alţi ani.

ba poate nici nu ne-am trezit ca-n alte dăţi şi am fost deznădăjduiţi cu măsură.

dacă pot spune aşa.

În schimb, s-au înmulţit orele în care nu fac nimic, chiar dacă muncesc mult, întreaga zi. trebuie să se-mplinească doi-trei ani de când nu mai fac nimic, dar, într-adevăr, muncesc pe rupte, întreaga zi, pentru că seara e bine să fiu foarte obosit, atât de obosit încât să dorm mult.

foarte mult, până-ntr-atâta încât într-o zi să pot dormi fără oprire şi a doua zi să continui să dorm şi a treia zi.

oraşul

„Ce nesperat prilej de război această pace”, îşi spune cel ce-ajunge în oraşul nostru-ntâia oară. O femeie a adus pe lume zilele acestea un copil. Va fi pedepsită pentru asta potrivit legilor locului. Pentru că, spun legile noastre, încă o viaţă nu face decât să aducă după sine încă o moarte. Cu cât mai multe vieţi, cu atât mai multă moarte, or aici noi pregătim tocmai scăderea cantităţii de moarte scăzând cantitatea de viaţă. Este adorat în oraş tocmai cel ce nu

mai are nimic, pentru că avutul cheamă după el mărirea poftei de a fi, a setei de viaţă şi deci a spaimei de sfârşit şi nesfârşit. Însă legile nu sunt încă îndeajuns de puternice ca să pună capăt naşterilor toate. Din vina mamei, fătul va fi luni întregi deplâns, iar ea va avea de îndurat două vinovăţii fără sfârşit:

viaţa va creşte în ea nemăsurat de mult, iar moartea va creşte în ea cu aceeaşi măsură. Viaţa nu iartă viaţa.

Legile oraşului spun că trecutul trebuie mereu ars, dar asta nu pentru a spori viitorul, ci pentru a-l mărgini la ziua de-acum. Prea mult viitor nu slujeşte decât la a stârni aşteptări care nasc neîngăduite febre vitale. A-l

Închide înseamnă a coborî moartea şi spaima de moarte la pragul suportabilităţii: o viaţă trăită la flacără joasă înseamnă o moarte scăzută la jumătate.

În oraş sosesc, de câteva ori pe an, oameni pe care nimeni nu-i cunoaşte

— Trupuri pline de ele însele, firi zgomotoase, supărător de vii. Vorbesc de averile lor, despre dragoste şi ură, despre mâine şi ieri. Pe aceştia-i dispreţuim cel mai mult şi-i deplângem, pentru că ei nu cunosc încă nimicul. După o lună ori două, când pleacă, încep deja să aibă chipul de ceară al nostru şi al idolilor noştri, frumuseţea încremenită a statuilor.

Unii dintre ei leapădă atunci totul şi se hotărăsc să rămână. Aici.

trecutul nu doare şi viitorul nu înfrânge. Pentru că cel înfrânt biruie chiar boala de a fi biruitor.

Nu trebuie să te lauzi că eşti. A fi înseamnă a avea fiinţă – şi deci o avere mai primejdioasă decât cea a lucrurilor la vedere. De aceea, când mor.

morţii noştri nu sunt foarte morţi, pentru că nu pleacă dintr-o viaţă deplină, ci din una care seamănă mai mult cu umbră. Şi nici viii noştri nu sunt foarte vii, pentru că îi ajutăm de mici să ducă doar atâta viaţă câtă pot muri netulburaţi.

La patru ani am îmbătrânit brusc, ca să pot semăna cu oamenii adevăraţi ai oraşului. De atunci mă păstrez

neschimbat. Cel ce se supune legilor învaţă că adevărul e neadevărul adevărat. Pentru asta se aştern mese la care nu vine nimeni şi-l sărbătorim pe cel care n-are să apară niciodată. Pentru că noi preţuim doar ceea ce se întunecă, decade şi se apropie de asfinţit. Ne vlăguieşte tot ce se naşte şi se umple.

Am văzut adolescenţi plecaţi pe furiş din oraşul nostru înspre locuri unde viaţa este în toi. Unii stau acolo doi-trei ani, încep să spere şi să dispere, să cultive viaţa şi s-o celebreze, să înseteze după avut, să

Iubească şi să urască. Lor, acolo, de la o vreme, totul li se-ntoarce

Împotrivă.

Cei mai mulţi revin şi iau aici totul de la capăt, practicând exerciţiul

Îmbătrânirii cu fervoare. În cele din urmă, ei devin cei mai buni slujitori ai legii din oraş. Dar acel ceva la care s-au străduit să fie acolo părtaşi lasă pe chipul lor o suferinţă ce nu se mai şterge în anii care li se mai cuvin. Iar cei ce nu se întorc, mi s-a spus, nu reuşesc să facă faţă niciodată în oraşele străine. Curând, sunt împinşi înspre marginea lor şi

Încep să se închine iarăşi idolilor noştri cu chip de ceară.

A fost prins aseară unul care acasă, într-ascuns, desena pământuri umflate de vegetaţii, femei dănţuind despuiate şi mese-ncăreate cu vin.

Va fi adus în piaţa publică şi judecat, pentru că aceste monstruoase

Închipuiri de forme ale vieţii urmau să fie vândute pe sub mână unor vicioşi şi bolnavi ca el. Va fi dus şi închis între vieţuitoare cu viaţă deplină; se va sfâşia singur după câteva luni, pentru că acolo, în rezervaţia unde îi înapoiem pe cei prea vii, niciunul din oraş nu rezistă prea mult. E hărţuit să se facă viu ca ei, iar el n-are nici pe sfert puterea de a duce atâta viaţă câtă pot ei duce. E împins atunci la viaţa lor cu forţa. Atunci moartea creşte în el brusc, pe potriva vieţii la care a tânjit.

Legea noastră aduce întotdeauna dreptate şi idolii noştri cu chip de ceară îi protejează numai pe adevăraţii lor supuşi.

Religia oraşului nostru e descreşterea şi destrămarea. De mici suntem ajutaţi să lucrăm asupra noastră pentru a şterge tot ce se înalţă, tot ce tânjeşte să se pervertească atingând prea multă viaţă. Se lucrează la un mare plan al eşecului şi micşorării iar vizionarii noştri cred că, atunci când vom scădea îndeajuns de mult lăuntric, moartea îşi va pierde, în sfârşit, orice putere-asupra noastră. Vom pluti, atunci, infinitezimal de aproape de ea, la nesfârşit în timp, fără a-i cădea vreodată definitiv

Înăuntru. Dar asta se va întâmpla numai pentru că noi, acum şi aici, am făcut începutul. Pentru că noi am izbutit să schimbăm semnul nefericirii şi al nenorocului şi să le întoarcem apoi în folosul nostru. Nimicul.

neîncrederea, neputinţa au devenit treptele creşterii noastre-n descreştere. Aşa se petrece iniţierea noastră: de la dezamăgire la nenoroc şi de acolo mai sus, spre neputinţă şi spre nepăsare, iar apoi înspre neadevăr, şi aici se află chiar adevărul adevărat. Ultima treaptă – cea mai de sus ori cea mai de jos. Ea este nimeni şi nimicul în adâncă-mpreunare.

În oraşul nostru timpul nu se mai măsoară, căci nimeni nu mai are la ce să-l perceapă. O mulţime de inexistenţe au devenit astfel concrete.

reale, de netăgăduit. Suntem foarte aproape de nimic şi de nimeni.

Nimeni şi nimicul devin existenţe vizibile, consistente ca şi noi care locuim în acest oraş. Moartea, în schimb, a scăzut, a ajuns o întâmplare domestică. În carnea nimicului tot mai clar revelat, se văd replămădindu-se toţi zeii noştri. Zărind nimicul, ne putem vedea acum zeii. Deocamdată, ei stau aţipiţi în contururi ceţoase şi tremurătoare.

dar când vom ajunge să călcăm pe nimic la fel de ferm ca pe pământul oraşului nostru, zeii se vor putea realipi nouă, ne vor reîmbrăca.

La patru ani, am îmbătrânit brusc. Aici, acest lucru spune mult despre sârguinţa cu care am învăţat, ca să devin un om adevărat al oraşului.

Aştept un întuneric mai strălucitor ca lumina zilei. O muţenie asurzitoare. Ce nesperat prilej de război această pace.

domnul nostru a intrat în oraş încălţat cu cele mai noi şi mai frumoase încălţări, îmbrăcat cu cele mai strălucitoare-mbrăcăminte.

În oraş era sărăcie, era foamete, era înstrăinare.

domnul nostru a intrat surâzător.

I-au smuls hainele, i-au zdrobit încălţările.

I-au despuiat.

domnul nostru a mers aşa, surâzător, printre ei.

I-au vândut atunci ca sclav la piaţă.

a încercat să-i convingă că el este ei.

nu l-a ascultat nimeni. peste zece ani.

a venit noul nostru domn. domnul nostru vechi a fost primul care i-a smuls mantia şi i-a zdrobit încălţările. nimeni n-a auzit ce se străduia să spună noul nostru domn când l-au dus la piaţă şi l-au vândut ca sclav. viaţa nu iartă viaţa.

el călătorea înainte şi numai el vedea întunericul. noi ceilalţi nici n-am privit vreodată mai departe de călcâiele lui. ne fusese destul să vedem trandafirul urmei sale pe nisip.

nu l-am întrebat niciodată unde ne ducem deşi doar el ştia încotro sunt plajele, marea sau ce trebuia să se afle la capăt.

n-a vorbit nimănui niciodată. acum sparge timpanele muţenia lui.

treziţi-vă, geme careva, a murit călăuza – dar noi nu.

la ce ne-am trezi şi cu ce-am mai rămâne dacă ne-am trezi în întregime?

toamnă la capri aud că prosperitatea şi norocul fac mari pagube

În provinciile de la margine, unde lumea are la ora asta prea multe provizii pentru cât putem noi cumpăra.

dar recoltele nemăsurate şi norocul lor nechibzuit ne pot fi de folos, concetăţeni.

foamea voastră le va creşte pofta de a vinde scump.

fireşte, poate dura un deceniu, dar peste un deceniu, ori poate chiar mai devreme.

veţi stăpâni şi peste sufletele lor. cu bunurile-odată îşi vor vinde şi zeii cu aceeaşi lăcomie. nu uitaţi însă, concetăţeni:

vor aduce-atunci cu ei şi disperarea, care nouă nu ne este de niciun folos.

aveţi zeii voştri mari şi tari. vă vor aduce zei miloşi şi slabi, ce mor ca ei.

să cred că după ce-aţi ucis atât de mulţi sarmaţi şi gali.

după ce-aţi făcut curat pe continente.

vă mai frământă spaima şi muritul?

concetăţeni, dacă zeii mor, rămân principiile.

vă poruncesc ca şi cum v-aş ruga:

moară zeii, dar rămână principiile. moară chiar şi principiile, dar nu cumpăraţi deocamdată nimic de la fudulii de orientali.

vă plângeţi de şansă voi, aici, în centru, unde aveţi de toate cu asupra de măsură.

aţi uitat câţi dintre-ai voştri se află la graniţe, unde nimic nu are sens şi durată şi unde-n clipa asta graniţele s-ar putea să nu mai fie?

vă plângeţi de prea multă şansă voi, aici, în centru.

şi eu m-am simţit nemuritor odată, dar a trebuit să mă-ndrept, fie şi pentru că toamna cade prea repede acum ca să mai pornim vreo campanie.

şi din clipa-n care unii v-aţi luat călăuză un zeu muritor.

nici voi nu mai aveţi foarte mult de trăit.

odată cu imperiile se destramă şi zeii care le-au fost de folos.

Iar voi vă plângeţi de o şansă mult prea lungă.

nu vreau să-i mustru aici pe greci, fireşte.

dar grecii ne-au lăsat singuri, de bună seamă.

când au aflat că nu mai au zei redutabili ori că nu mai au zei deloc ori că, la vremea aceea, ai noştri erau mai vii că ai lor.

ori că ştiau că şi noi pe-ai noştri îi vom pierde.

nu ştiu, dar toamna cade mult prea repede acum ca să mai pornim vreo campanie, compatrioţi.

aflu că unul nu are casă-n metropolă, iar altul se plânge că nu are casă nicăieri. vă răspund: în doi ani, eu am câştigat un imperiu, iar voi în zece nici măcar o casă?

haideţi să găsim degrabă una.

tu repede-te la dunărea de jos, au mare nevoie de tine acolo.

tu du-te-n iudeea, n-au încă nevoie, dar vor avea mare nevoie de noi acolo, deci îţi vor da casă.

ai însă grijă: când îţi vor lua gâtlejul.

precis ai exagerat anunţându-ne prea devreme.

pentru că noi, de aici, din peninsulă, vom avea grijă să-i anunţăm că n-a fost decât dreptul lor, iubite amice.

viitor luptător cu tenebrele.

În această nefericit de lungă pace am pierdut mai mulţi duşmani decât în orice alt război.

pe un idiot ca tine asta poate să-l bucure.

dar nu pe mine care ştiu că ai întreţinut

În aşternut mai mulţi războinici în această pace decât toţi vrăjmaşii noştri la un loc.

şi nu uita: vârsta ucide mai pe neştiute decât războaiele.

avem deja mai mulţi morţi ca ei toţi.

după încă două păci ca asta, dacă vor bate-ntr-o noapte la porţi.

nici n-o să aibă cine le deschide.

dacă femeile lor au zămislit între timp mai mulţi oşteni ca ale noastre, o să fie măcar prilej de recunoaştere şi înfruntare.

dar dac-au hotărât să nu mai nască?

ne putem încrede într-o campanie

În care să nu avem cu cine mai da faţă?

biet idiot, dacă ne-am pierdut duşmanii în această

lungă pace ai tăi n-or să se lase până nu te vor găsi.

O teamă de moarte pe care cei de dinaintea mea n-au mărturisit-o niciodată se strecoară acum

În apartamentele noastre. şi mă tem că ea creşte

Încet ca aluatul, dar sigur, din alcovurile femeilor pe care le-am oploşit aici. În femei e numai uitare, memoria aparţine bărbaţilor.

dar cei care se strecoară acum pe furiş în iatacuri nu mai sunt cei ce retezau păduri întregi de celţi.

băiete, acum, santinelele noastre se folosesc de strigăt nu ca să-şi paralizeze duşmanul, ci ca să anunţe că sunt atacate. jocul ia tot mai mult locul luptei, iar închipuirea pe acela al realităţii.

va trebui să pregătesc o trupă de scamatori.

s-o plătesc mai bine decât pe războinici şi s-o trimit pe câmpul de bătaie:

vor şti să se prefacă morţi mai bine chiar şi decât cei mai morţi oşteni ai mei.

O vreme, vom birui lumea prin joc şi prin măşti.

dar ce vom face apoi cu aceşti saltimbanci care se vor crede salvatorii adevărului şi ai imperiului?

fiule, o teamă de moarte s-a strecurat în alcovuri şi de acolo-n bărbaţi. să ucid toate femeile?

să las lumea încuiată pe veci? caută să afli, netotule.

cumva, bărbaţii, singuri şi puternici, trebuie să-nveţe să nască ei înşişi bărbaţi. altfel.

veţi numi în curând viitor trecutul fără sfârşit.

dacă nu aş fi rămas singur devreme, conjuraţiile s-ar fi ţinut lanţ. Într-o zi, prietenii m-ar fi decapitat fără milă. aşa, însă, am putut hotărî totul de unul singur. n-am ucis, dar au căzut mulţi crezând că-mi sunt amici şi că-mi pot dezvălui totul. În asemenea împrejurări.

le dau apă la moară fără răutate şi gânduri ascunse şi-i leapăd întotdeauna ca pe cei mai buni amici.

n-am încălcat niciodată legea în astfel de situaţii.

dar îmi place când îmi rămân chiar şi în faţa şţreangului fideli. aşa cum, de fapt.

şi eu le sunt, biet idiot, pentru că tocmai de asta am

rămas singur de tânăr.

avem naşteri prea multe în ultima vreme, va trebui să înmulţim războaiele, altfel peste douăzeci de ani vom da de părinţi şi copii dormind unii peste alţii în acelaşi pat.

mai mult, lenevoşii părinţi au să ceară case noi pentru copiii lor şi în înmulţirea caselor eu văd

Înmulţirea leneviei şi a somnului.

să nu-mi spuneţi că oraşul va mai putea fi atunci apărat.

Între moarte şi viaţă trebuie aşezat echilibrul.

altfel totul vi se va întoarce împotrivă, concetăţeni:

avem naşteri prea multe în ultima vreme.

trebuie renunţat la mulţi.

cunosc un om care învinge moarte-n Eritreea dar n-am de gând să-l chem. Întâi pentru că dac-ar ajunge aici, n-ar veni singur. iar cei din jurul lui precis sunt doar scamatori. apoi fiindcă acolo ar rămâne-un gol pe care deocamdată n-am cum să-l umplu.

şi apoi pentru că mulţi râvnesc la ce am eu acum.

dar nimeni n-are-atâţia morţi încât să se simtă mai bine printre ei decât printre voi care-abia aşteptaţi să vă las locul, nu însă şi morţii.

şi, nu în ultimul rând, nu-l mai chem pentru că el învinge moartea-n Eritreea, unde sunt ai lui.

aici s-ar face de ruşine: dacă nu m-ar vindeca.

I-aţi ucide îndată în numele meu, pentru ca a doua zi să mă declaraţi de nevindecat. pe când eu cred că a duce încă o viaţă, chiar a mea fiind, v-ar fi foarte nepotrivită vouă şi nepotrivită mie.

poate de asta nu îl chem, în primul rând.

fără-ndoială, e mai uşor de ucis acolo decât aici.

şi nu-l vreau vinovat neapărat pe el, care este

În felul lui inocent, ci întreg neamul lui.

care îi va şi face în curând seama.

compatrioţi.

am despre viaţă amintiri fără frumuseţe.

poate doar lipsa de fericire mă împinge să cred că omul nu e făcut pentru ceea ce visează.

ai văzut ce repede scad oamenii iubind?
biet idiot, nu-mi pare rău că las pe mâna ta acest sfârşit: faci parte din înţelepciunea lui.
cine mai caută leacul în boală? puţini mai cred
În vindecarea prin spasm.
vine o zi, un an, un ceas când adevărul nu mai are rost.
şi de aici se poate începe: neadevărul adevărat.
viaţa şi tot ce se află la capăt.
poate vei hotărî într-o zi să faci pasul ăsta înapoi:
să mergi totuşi la copilul ăla-n Eritreea
I-au omorât de mult, dar tu mai ai o şansă.
bietul meu idiot, ucigaş din gratuitate.
am cunoscut această nefericire de tânără.
am avut noroc, zic eu, pentru că nicio alta n-a fost în stare s-o înlocuiască
În tot acest lung răstimp.
nu m-am simţit niciodată bătrân lângă ea.
mi-aş fi putut permite luxul s-o părăsesc oricând. dar n-am întâlnit nicio alta pe măsură.
cu ea te-am avut pe tine, sărman idiot.
totuşi, în ultima vreme bag seama că a obosit alături de mine.
eu am încă oase tari şi o mare poftă de a ajunge la capri.
de data asta chiar că n-am să o mai pot lua.
a îmbătrânit lângă mine mai tăios decât orice femeie.
ţi-am spus toate astea ca să ştii că am iubit şi eu şi ştiu foarte bine cine trebuie iubit.
anul ăsta ai ucis mai mult de o mie de melci din aceia care în zilele ploioase se târăsc din grădină în casă.
şi sunt destul de multe zilele ploioase.
văd că ucizi cu plăcere, copilul meu.
dar cred că te-ai antrenat destul.
te voi trimite-n Eritreea cu o mie de soldaţi toţi unul şi unul.
nu trebuie să mi-i înapoiezi, sunt ai tăi pe vecie.
ştii foarte bine ce să faci cu ei.

n-ai nevoie de sfaturi.
acolo, fireşte: femei frumoase, primejdii puţine.
multă căldură şi somn. e drept, însă.
copilul meu, or să-ţi lipsească melcii.
vremea acolo nu le e atât de propice ca în peninsulă. Ţi-am dat în schimb o mie de soldaţi:
când nu vei avea melci, poţi să-i foloseşti pe aceştia.
nu trebuie să mi-i înapoiezi, sunt ai tăi pe vecie.
şi sunt şi dintre aceia care stăruiesc să dăm lărgime graniţelor cu asupra de măsură.
dar de unde să mai trimit acolo trupe de pază.
nu vezi că fiece zi care trece, fiece victorie.
fiece creştere de-acum ne slăbeşte?
nu se bagă de seamă că trimit pe graniţe acum ultimii bărbaţi din oraş? în zece ani.
capitala va fi goală, toţi ne vom fi mutat la hotare.
peste încă zece imperiul se va lăţi într-atâta încât capitala va putea fi mutată oriunde şi om de căpătâi va putea fi oricine şi poporul tău va fi orice altceva decât poporul tău.
ştiu că la asfinţit nu mai sunt popoare care să ne-am eninţe.
totuşi, acolo am pus cele mai straşnice străji.
am întărit cât am putut fortăreţele, am înmulţit posturile de pază, am trimis mii de oşteni în aşteptare.
le-am poruncit chiar să nu mai aştepte nimic.
dacă tu poţi înţelege asta.
am lăsat în schimb în orient numai victime.
soldaţi şi generali cu nostalgii.
opt-nouă ani, poţi sta fără grijă:
toţi cei care se vor zbate să intre-aici prin răsărit vor deveni curând ai tăi.
am avut dreptate: ni s-au dus prea mulţi duşmani
În acea nefericit de lungă pace ca să mai avem pe cine aştepta.
Iar cei ce te vor aclama curând vor fi barbarii de odinioară, noii tăi cetăţeni.
biet idiot, copilul meu fără noroc.

adu-mi aminte când e primăvară iarăşi, poate vom porni campania chiar în primăvara care vine.

dar aţi lăsat peste încăperea mea draperii prea groase şi mi-e cu neputinţă să mă mişc acum până la ele.

voi dispărea înainte să ajung la fereastră.

scaunul meu nu mai umblă, dar ai putea, biet idiot.

să mă mai laşi o dată dus până acolo. viaţa mea n-a pornit tocmai bine iar moartea începe şi mai prost. de asta te rog:

du scaunul meu lângă fereastră.

ea e mai departe acum decât graniţele imperiului şi nu visez la ceea ce visezi azi tu.

haide, ştiu că n-ai să faci gestul ăsta.

dar haide, nu mă mai interesează deloc oştirile tale şi nici mersul lor înainte. acum nu mai apăr nimic. aş putea să visez pentru tine

O campanie în primăvară, dar adu-mi aminte când se face primăvară, e foarte plăcută, dragul meu idiot.

mă gândesc numai la flori atunci.

poate n-o să pornim nicio campanie în primăvară.

dar acest biet al meu adio are să îţi fie de folos.

m-aţi numit atâţia ani la rând nemuritor încât

În nopţile mele de singurătate chiar mi-a plăcut să cred că sunt aşa.

până când, ieri, vine unul şi-mi aruncă adevărul drept în faţă. altă dată, pentru asta ar fi atârnat în ştreang.

aşa că de ieri încoace nici măcar cei care cad la graniţe nu mă mai fac fericit. şi nu mă mai interesează decât ficatul, blestematul de ficat, care-i praf.

dar trebuie să moară oare inima odată cu ficatul?

ştiu bine ce ştiu: rinichii şi inima funcţionează perfect.

n-o să mor acum dintr-o neînsemnată lipsă de ficat.

şi dacă mă gândesc îndeajuns de bine.

nici zeii n-au ficat, altfel mureau de mult.

ascultă şi tu, copilul meu drag: inima duduie netulburată.

plămânii sunt mai puternici decât burdufurile pentru

apă.

rinichii uruiesc ca nişte clopote. şi atunci, dragi curteni.

chiar trebuie să dispar dintr-o neînsemnată lipsă de ficat?

dar vârâţi în locul lui o pâine, ceva ce să-i semene.

doar n-o să mor ca orice muritor.

voi chema de îndată gărzile şi le voi porunci să facă ceva.

nu moare oricine, idioţilor, mor chiar eu.

treziţi gărzile, chemaţi medicii, să-mi omoare doar ficatul.

Inima şi rinichii sunt încă grozave, de ce nu chemaţi doctorii, chiar nu se găseşte-n tot imperiul un ficat cât de mic să mi se pună la loc?

şi gărzile de ce nu vin să-şi apere împăratul?

pantelimon 113 bis

Editura Cartea Românească, 1999

pe vremea când era spurcată de alcooluri.

Înfăşată în haine sărace şi umilită de neajunsuri.

carnea mea era religioasă.

poate nu arăta atât de tânără ca acum.

când pielea s-a întins pe ea atât de bine.

dar am cunoscut cu ea spaime pe care alţii nu le vor cunoaşte şi fericiri nepermise la care alţii nici nu pot visa.

ar trebui să mai pornesc odată cu putere

Împotrivă-mi, să renunţ încă o dată la tot şi la toate, să decad din nou ca pe vremuri, măcar pentru dramul de oroare cu care mi-am răscumpărat de fiecare dată darul.

pentru că eu de fapt nu vreau deloc să am ceva.

nici să înaintez dacă pornesc.

ci doar să aud cum îmi clănţăne dinţii şi cum îmi zborşeşte sângele pe nas.

cum dârdâi vlăguit şi mă ascund.

dar asta nu pentru că nu vă seamăn.

ci doar pentru că eu numai aşa mă pot ruga.

*

dumnezeu ştie că-s un om pierdut, dar nu mă plâng

că-s pierdut, ci că într-o bună zi am avut noroc. şi n-a fost un noroc atât de mare

Încât să-mi ia minţile, dar după aceea am încheiat-o cu răul gras şi gros care-mi dădea putere.

Iar micul nenoroc în care mă scald de atunci nu mai e nenorocirea grea şi adevărată care m-a făcut odată om.

mă descompun încet, la foc mic.

fără cutremurări şi revelaţii.

de când trăiesc aşa, între nefericiri domestice.

nici moartea nu mă zguduie ca pe vremuri.

Iar gâtlejul meu, exersat pentru urlet.

picioarele butucănoase pregătite pentru o călătorie pe care numai astfel de picioare o pot duce la bun sfârşit nu mai fac doi bani. nu anii, nu respiraţia mă împiedică de la drum.

ci mâzga măruntă în care mă împotmolesc cu oarecare plăcere, amăgirea că am ajuns cât de cât undeva şi trufia prostească de a râde de parcă aş fi scăpat de cel mai rău dintre rele.

când adevărul şi viaţa tocmai acolo se aflau.

*

viaţa mea a mers prost, dar nu mă cred un om pedepsit, ci mai degrabă doar nepedepsit îndeajuns.

şi cred că n-am râvnit prea mult când am visat că voi îmbrăca o sutană şi voi face sub ea tot răul din lume.

un soi de popă în pântecele căruia dospesc alcooluri vrăjmaşe.

popă cu un ochi de bou, mare şi alunecos.

care se scurge după femeia altuia şi în timp ce predică suduie de mama focului.

Iar apoi se întoarce acasă sub pod.

Îşi îmbracă zdrenţele de toată săptămâna.

cade în genunchi şi hohoteşte.

ştiind că nimeni nu poate fi iertat.

năneşti ca să ajungeţi la năneşti, o să trebuiască să luaţi autobuzul până la Sighet.

a zis femeia de la casa de bilete din salva.

auzisem că e unul direct, am zis.

I-au scos acum o săptămână, a zis.
nu mai erau pasageri pe linia asta.
dar merită, zău, e grozav că mergeţi la năneşti.
am visat şi eu să ajung o dată acolo.
numai că bărbatul meu, care-i şofer.
nu mai face ruta asta din toamnă.
I-au mutat pe cursa de salva-vişeu.
aşa că luaţi dumneavoastră liniştit autobuzul de Sighet, pentru că de la Sighet la năneşti e doar o palmă de loc.
dacă n-o să vă convină când porneşte următorul.
O să fie o nimica toată să ajungeţi la năneşti pe jos.
n-o să mă-mpiedic de atâta lucru, mi-am zis.
şi o să văd şi sighetul cu ocazia asta.
un mic ocol, un foarte mic ocol.
un ceas în plus are să-mi prindă bine.
şi mai ales autobuzul de Sighet era mult mai confortabil, a fost o desfătare să petrec un ceas de drum în plus până la Sighet.
doar luna a rămas pe cer tot timpul.
nemişcată din loc.
am coborât la Sighet cu regretul că n-o să-mi mai rămână timp să dau măcar o raită prin împrejurimi.
O, nicio problemă, autobuzul pleacă spre năneşti abia peste un ceas.
puteţi lua o bere pe aproape.
astăzi nu-i aglomerat deloc.
numai că o să trebuiască să schimbaţi la vadul izei, pentru că de-acolo autobuzul de două o ia puţin mai la stânga.
dar din vadul izei, pe drum drept, aveţi doar şase kilometri până la năneşti.
cu puţin noroc, de la intersecţie o să prindeţi autobuzul care vine dinspre baia mare.
Iar dacă nu, o puteţi lua foarte bine pe jos.
a zis fata de la ghişeu.
nu mă grăbeam deloc, de la Sighet la vad e o aruncătură de băţ, aşa că mi-am băut cu mare poftă berea

în oraş.

ba chiar m-am felicitat că am atâta timp la îndemână şi mai ales că un oraş ca ăsta era atât de-aproape de năneşti.

Îmi plac autobuzele care pornesc la vreme şi mai ales care ajung la timp.

am văzut lucruri încântătoare pe drum.

aproape am regretat că ajungem în vad cu atâta punctualitate.

doar că luna era tot acolo pe cer.

nemişcată din loc.

e drept, în vad nu e autogară, aşa că m-am aşezat la răscrucea dinspre năneşti.

zicându-mi că o să prind o ocazie mai devreme.

dacă-ntârzie autobuzul dinspre baia mare.

au trecut într-adevăr o groază de maşini.

dar fie unele erau prea încărcate.

fie altele o luau ceva mai la dreapta ori ceva mai la stânga de năneşti.

mă rog, până la urmă, pe la patru după-amiaza.

a venit şi autobuzul. i-am cerut şoferului bilet până la năneşti. nicio problemă, a zis.

numai că drumul e-n reparaţie de azi dimineaţă.

aşa că o să ocolim puţin şi-o să ajungeţi ceva mai târziu, pentru că nu intrăm în năneşti.

dar unde vă lăsăm noi e foarte aproape şi dacă nu vă convine pe jos, puteţi lua cursa de mineri care vine de la borşa.

la cinci, cel târziu, cu asta sunteţi în năneşti.

am urcat în autobuz. era ceva mai prăfuit decât celelalte, venea de la un drum mai lung.

eram puţin încurcat, însă foarte puţin.

dar asta poate şi din cauza căldurii care se-nteţise şi a mersului mai hurducat.

când am coborât, mi-era foame şi sete.

În aşezarea asta nu era însă birt pe aproape.

mi-am zis că autobuzul cu muncitori trebuie să sosească din clipă în clipă, aşa că mai pot îndura.

n-am privit nici măcar o dată în sus, dar ştiam că luna era tot acolo, nemişcată din loc.

şi iarăşi cred că am fost norocos. Încotro? am întrebat.

hai, urcă iute, a zis şoferul.

precis vrei să ajungi şi tu la năneşti.

numai că ruta e puţin deviată şi o să oprim la Sighet. la Sighet? dar eu tocmai de la Sighet vin încoace.

lasă, domnule, că de-acolo vă ia pe toţi autobuzul întreprinderii, vă aşteaptă acolo de dimineaţă, iar apoi până la năneşti nu mai opreşte nicăieri.

eram nemâncat, dar am băut tot drumul până la Sighet rachiu cu mineri.

la năneşti? la năneşti! cu ce treburi acolo? repartizat!

e, păi eşti de-al nostru, autobuzul ăsta, cât e el de hodorogit, merge strună dac-a pornit.

bine că am ajuns la Sighet; e seară. autobuzul pentru năneşti ne-mbarcă iute.

se vede că şi şoferul e grăbit, vrea s-ajungă odată acasă la el, la năneşti.

numai că are probleme, zice:

probabil o să trebuiască să ocolim puţin şi n-avem cum ajunge dacă nu coborâm

Întâi înspre salva, oameni buni, dar de-acolo chiar n-o să mai fie nicio problemă.

pentru că de-acolo nu mai e decât o aruncătură de băţ până la năneşti.

În tot acest răstimp, luna a stat nemişcată pe cer.

am pornit. dar oare am pornit într-adevăr?

vinicius mi s-a părut că te recunosc printre uliii care au poposit aseară pe terasa turist. aveai însă clonţul mai lăsat, aripile zgribulite şi ghearele

Învineţite pe pahar. zburaseşi prea sus? căzuseşi de prea departe? erai pe viaţă ori erai pe moarte? nu ştiu, dar ochiul nu-ţi mai era ager şi păreai să dârdâi ca muşcat de febre. prin intersecţia de la romană tocmai treceau patru vrăbii în rochiţe funebre. gângureau vrute şi nevrute, dar nu te-ai mai luat după ele, răpitor bătrân şi învechit în rele.

nu le-ai mai adulmecat, nu te-ai mai înfoiat. ochiul tău a rămas imobil.

Iar capul plecat. gheara a-nceput să-ţi tremure şi ai scăpat paharul, apoi pleoapa a coborât şi s-a-nchis. te-ai apucat de murit, vinicius, ori te-ai apucat de scris? ah, ticălos cu aripi sub hanorac, cine oare ţi-a venit de hac?

gore gore stă ghemuit într-o încăpere luminoasă şi rece.

ziua, nu-şi mai scoate degetele afară şi nu mai lucrează.

dezastrul se prelinge fin şi amar pe covor ca o agrafă prin păr.

În faţa ferestrei stă de strajă tatăl.

umbra lui mare umple tot peretele din spate.

pe care altfel, şubredă şi tremurătoare.

ar fi atârnat umbra lui gore.

la zece seara, lui gore încă nu-i e somn.

În schimb, afară, tatăl a-nceput să picotească.

deoarece tatăl nu intră iar gore nu iese vreodată.

e greu de ştiut ce se va întâmpla.

la zece, gore aprinde lampa.

afară soarele s-a dus de mult.

umbra lui gore cade acum pe burdihanul tatălui.

În timp ce umbra tatălui nu se mai vede nicăieri.

abia acum ridică gore ochii, dar numai cât să vadă o clipă plecarea împleticită a tatălui la culcare.

acum, gore e atât de îngrozit că uşa s-ar putea deschide

Încât degetele lui, până atunci aproape moarte.

Încep să scurme ca viermii în duşumea.

nu că gore ar vrea să iasă pe dedesubt undeva.

gore nu visează atât de departe, tatăl stă de pază degeaba.

cum n-a văzut vreodată cerul, lui nici nu-i pasă de asta.

vrea doar să fie una cu degetele lui, minunaţii lui viermi speriaţi.

pe care-i ascunde în şubă întreaga zi şi care tânjesc

să se-ntoarcă acolo de unde i-a scos.

Iar gore nu-i lasă, pentru că gore vrea să-i însoţească neapărat acolo, cât mai jos.

pentru gore sapă ei toată noaptea galerii.

pentru că gore e singurul pe pământ care ştie ceea ce eu nu ştiu, ceea ce tu nu poţi şti.

elvira socot că e foarte bine dacă-mi taie piciorul stâng.

pentru că întotdeauna am păşit cu el întâi şi nu mi-am dat seama. Întotdeauna s-a grăbit s-o ia înainte şi mereu m-am trezit nenorocită. eu cred că piciorul ăsta frumos pe care trăgeam cei mai frumoşi ciorapi, pen' că era singurul picior frumos pe care-l aveam.

nu era al meu, deşi îl ţin în şold de când mă ştiu. mi-a trebuit însă multă vreme până să-mi dau seama. da' l-am simţit într-o noapte că se dă la mâna mea dreaptă, pe care

O ştiu inocentă din veci. aşa că l-am crestat cu cuţitul de sus până jos şi ce crezi că s-a-ntâmplat după aia?

am văzut înăuntrul lui piciorul meu adevărat.

piciorul urât şi strâmb.

perechea piciorului meu drept.

pe care mereu m-am ferit să îl scot la vedere.

numa' că ăsta era mic şi vânăt, mult mai mic decât dreptul şi zbârcit ca un făt scos din pântec după unşpe luni.

şi-atunci am ştiut că bărbaţii se uitau după mine numai pentru blestematul de picior stâng.

pe care-l lăsam să alunece trufaş prin crestătura fustei.

pe vremea când trăgeam pe el cei mai frumoşi ciorapi şi credeam că-i al meu. de când am aflat.

mă urăsc fără odihnă, îl urăsc pe el care-a fost şi urăsc pocitania pe care am scos-o din măruntaiele lui.

nu că-mi mai trebuie mie bărbat.

da' pocitania umblă noaptea acolo unde nu pot umbla picioarele. dorm pe furiş.

O pândesc cu groază şi cred că şi ea mă pândeşte.

dar altfel, de parcă ar fi întâiul meu născut.

*

am vrut să vărs şi atunci a venit rugăciunea. nu ştiu cum s-au potrivit aşa grozav, da' vărsam şi mă rugam şi atunci mi s-a părut că nu poţi să verşi dacă nu te rogi, nu te poţi ruga dacă nu verşi şi atunci am zis io-n mintea mea: gata.

gata cu trupu' şi sufletu', toate se duc
Iar binele se duce mai iute ca toate.
numai răul rămâne nemuritor.

*

dacă nu vă e limpede vă spun io că după ce
Îţi omori bărbatul şi zici că gata, din el n-a mai rămas nimic.

abia după aia vezi că tocma' ce-ai vrut să omori a rămas în viaţă, da' e prea târziu să zici pas.

acuma, că mă pot căi, e bine. răul vine când mă ocoleşte căinţa. de asta am şi ridicat cuţitul:

ziceam că omor ura şi spaima şi scârba şi nepăsarea.

dar am văzut că astea nu stau în om ar fi murit odată cu el atunci când l-am ele stau în afara lui şi de aia.

fie ucigaş, fie ucis, ele nu mor şi de aia nu vor înceta să se mute din om în om, din părinţi în copii, până-n vecii vecilor şi dacă vin de dinainte de născare şi sfârşesc la capătu-a toate.

nu ştiu, zău, da' tare mi-e că şi în stele e acelaşi lucru şi asta-mi spune că ori te împotriveşti, ori ba.

tot acolo ajungi.

gioni mi-am găsit mereu amici care să moară-n locul meu.

dar gioni nu mi-a fost nici măcar amic.

avea cu douăzeci mai mult ca mine, bea ca nimeni altul şi se-njura de mama focului. dar pe mine nu i s-a pus pata nicicând.

e drept, l-am plătit, dar l-am plătit să trăiască.

nu credeam că unul ca el dacă moare nu mai vine la birt. iar gioni era dintr-ăştia:

putea să reapară oricând.

mi-au spus şi alţii că gioni, la un an după ce-a fost

ars, că n-aveau cu ce să-l îngroape.

a venit la berbecul, a cerut două sute de vodcă şi a întrebat de mine. iar noi doi nici măcar n-am fost amici.

ăia erau beţi ca-ntotdeauna şi l-au luat între ei.

acum, eu n-am nicio vină. decât că i-am plătit mai multe vodci şi-n vremea aia eram cel mai la-ndemână.

pe el speranţa – că a avut-o o singură dată cât l-am cunoscut – l-a răpus mai iute decât pe alţii în doi ani disperarea. şi mai trebuie spus că de când a plecat gioni de la berbecul.

berbecul n-a mai avut niciodată o aşa vânzare
Încât să nu i se năruie birtul ăla împuţit.
I-a şi spus-o o dată: berbecule, fără noi
O să-ţi fie grozav de rău într-o zi.
şi-a venit sfârşitul, în sfârşit.
gioni, dar noi n-am păcătuit prea tare
În faţa lui dumnezeu, nu-i aşa?

am făcut-o în spate, că acolo era umbră bogată şi ştiam că el nu va întoarce niciodată capul pentru că avea umeri prea largi şi mişcări prea greoaie şi am fi avut timp destul să ascundem sticla de i-ar fi trecut prin minte să-l întoarcă vreodată.

*

dacă era bine-n lumea ailaltă, gioni.

nu mai veneam pe-aici şi am făcut greşeala asta de prea multe ori, dar, gioni.

eu sunt un uituc şi jumătate, sunt ba dincolo, ba dincoace.

pentru că mă clatin grozav şi calc şi-ntr-o parte, şi-n alta şi nu ştiu ce o să se-ntâmple-n ziua-n care dincolo şi dincoace se vor îndepărta atât de mult încât să nu mai am pe ce mă sprijini când umblu pe patru cărări.

gioni, beţiv ordinar, ai făcut-o şi pe asta, ticălosule.

acu’ trei ani, la trei noaptea, mi-ai spus că de la birt te duci direct acasă.

de ce n-ai zis că acasă e în altă parte decât în subsolul ăla de pe strada Roma unde te tot lăudai că stai?

te-ai bucurat degeaba că mi-o iei înainte, gioni.

pentru că la tine nu cred c-au trecut ăia trei ani de când ai plecat, dar la mine s-au dus foarte repede.

am galopat, e-adevărat, da’ o să te-ajung şi-o să te chiar întrec.

mă voi grăbi grozav să ţi-o iau înainte.

ai să rămâi fără grai când vei vedea că şi-n moarte.

unde timpul nu mişcă, te depăşesc.

O să ajung înaintea ta, gioni, o să mai iau şi-un pahar la cotitură.

până să soseşti, dar eu voi fi mereu în faţă, chiar şi după aia, gioni.

pentru că tu n-o să ştii niciodată, nici măcar acolo.

unde vrei să ajungi şi de ce mi-ai dat întâlnire tocmai acolo, gioni, când aici eu plăteam totul ca să rămâi.

*

dar dacă tot a fost să fie, te-am luat tovarăş nu ca să te opreşti, să bei şi să-njuri.

ţine lanterna în faţă, trebuie neapărat să ajungem măcar niciunde, acum, dac-am pornit.

şi numai dacă ajungem o să te las să bei. Îţi promit, gioni.

dacă ajungem, o să bem amândoi foarte mult.

numai că tu ai avut mereu o gură rea şi pungaşă şi n-o să te vindeci de ea nici aici.

deşi răul nostru n-a venit din lipsa binelui şi nici din faptul că eşti cârcotaş şi limbut şi ca să bei ţi-ai mai luat încă o gură împrumut.

acum, însă, nu mai contează ce vine înainte ori după.

pentru că, gioni, noi aici am mai fost.

rău e doar că unul din noi va trebui iar să plece.

Iar acum e rândul tău, dar zău, gioni.

dacă te-ntorci din nou la birt la berbecul.

mă îndoiesc c-ai să mă recunoşti.

vei uita că am trecut moartea-mpreună.

n-o să am bani, ticălosule, iar tu nu-mi vei da nici măcar pentru cincizeci de vodcă.

pentru că nici atunci nu mi-o vei ierta, dragă gioni.

nu-i aşa?

gându

De când lumea, Gându e rege peste groapa de gunoaie a oraşului. Zi şi noapte, iarnă şi vară, Gându patrulează neîncetat şi-şi păzeşte regatul.

Se bucură când îl vede revărsându-se peste margini, se întunecă atunci când scade. În teritoriul lui se adună grămadă tot ce a fost pentru oraş odată frumos, folositor şi viu. În faţa acestei gropi a învăţat Gându

Înţelepciunea urâţeniei, deşertăciunii, descompunerii şi morţii. Trăind mereu în preajma a ceea ce descreşte, pentru el lucrurile schiloade şi fără rost aruncate acolo sunt daruri nepreţuite. Răscoleşte atent şi

Îngândurat prin grămada lor, alege ce-i e lui mai de preţ, adevărat arheolog al vremii noastre, cu ochiul perfect format pentru lucrul care poartă în sine cea mai mare cantitate de inutilitate şi nimic.

A adunat în jurul peşterii de cartoane căreia el îi zice casă o armată numai a lui: cizme desperecheate şi sparte, capete de păpuşi, scaune pe jumătate arse, burţi hămesite de anvelope, măruntaie de frigidere.

spinări ale unor scrinuri cândva trufaşe. Din ele, când va să vie ziua, va reface omul aşa cum îl vede el de acolo, din singurătatea lui de om de la margine, de care nu se apropie nimeni niciodată cu adevărat. Va ieşi o făptură înaltă, înfiptă în picioroange de lemn, cu pântece din gumă şi măruntaie de metal, cu spatele din tablă arsă, cap de ghips şi coroană de cârpe. Ea va fi pentru el singura în stare să salveze lumea, singura cu adevărat frumoasă şi demnă să stea dreaptă înaintea cerului.

Spun unii că adesea, noaptea, Gându îşi ridică braţele spre stele, iar ele se aprind şi ard în vâlvătăi până dimineaţa. Dar dimineaţa braţele lui sunt tot întregi şi nevătămate ca la născare. Şi dacă e adevărat că de asta

Îl cheamă Gându, poate că e şi el om al lui Dumnezeu.

băuturica de-am fi ştiut de la-nceput că ea ne bea pe noi, nu noi pe ea… dar, ca orice femeie frumoasă, ea se-mbracă fără fandoseală şi pe gâtul nostru curge-n pielea

goală. pe la şase seara, aşa, când tocmai se lasă dimineaţa, vine ea şi zice: haide, oricum e târziu, amice. deci mă ia cu binişorul, ca pe orice om singur şi îngândurat. omul, deci, se simte onorat. deci merge cu ea la braţ şi-i pupă câte-o cinzeacă. poate că astfel de sine-o să-i treacă.

până la urmă se iubesc mult unul cu altul şi se iau. el e însă necăjit că nu poate s-o-mbrace mireasă. pentru că ea stă dreaptă doar în sticlă.

când intră-n el, cad amândoi sub masă. dar de la o vreme cel ce dăruieşte nu mai este el, ci ea: azi o perlă la rinichi, mâine un abţibild la ficat. azi se face tot mai ieri, mâine tocmai a plecat. ei, şi ea se cuibăreşte tot mai înăuntrul lui, se dă bine cu laringele şi esofagul.

Înăuntru-i numai sărbătoare, se-mpreună dulcele cu acrul, negura cu vagul. până-ntr-o zi când ea nu mai poate duce-atâta trup al lui sângenunchează n sânge. inima cade pe umărul venei şi plânge. se trag perdelele, se-ncale peste tot şi se iese în noapte. toate ceasurile se fac şapte.

golul stă în sânul familiei şi creşte întâi afară.

când dai că s-a mutat înăuntru e prea târziu.

pentru că a luat înfăţişarea ta.

O băuturică e întotdeauna bună ca să-l umpli.

oricum, ce a fost va mai va.

dar ce plăcut e acum aici unde până mai ieri era seară şi nicăieri!

pantelimon 113

cineva, venind de la momfa, ar putea crede că aici lumina e atât de searbădă încât bulevardul nu mai e locuit de mult. e drept.

prin acoperişurile blocurilor au ţâşnit din loc în loc turnuri vechi, ca nişte ciocuri încrâncenate.

şi nu-s maşini, nu vezi lumini de baluri.

dar, pe neaşteptate, ies şi traversează strada grupuri de şobolani aproape nefericiţi, aproape umani.

n-ai zice că nu ne seamănă: când îl ducem pe unul de-al nostru la groapă, ne însoţesc

Îndoliaţi. fetele noastre petrec cu ei

În restaurante mai mult decât le e permis.

când vin în vizită, îşi scot pălăria şi beau cu măsură.
bat grijulii la uşă când unul de-al nostru cade la pat.
nu cred în dumnezeul nostru dar nici nu-l iau în derâdere.
e drept, se ucid între ei, dar ar muri oricum.
ca şi noi. unii au deschis magazine frumoase.
unde nu eşti niciodată tras la cântar. au
Început să-şi scrie propriile istorii. spun despre noi doar că suntem neobişnuit de cruzi.
numai morţii şi-i îngroapă-n altă parte şi atunci chiar n-avem voie să fim de faţă.
rămânem atunci singuri şi neconsolaţi toată ziua în bloc şi nimeni nu ne ia în seamă.
Îi aşteptăm cu sufletul la gură întreaga zi.
lacomi de veşti, dar atunci când vin, vin şi ei un pic chercheliţi şi se închid în apartamentele lor şi nu ne iau în seamă până dimineaţa următoare.
degeaba ne foim prin faţa uşilor lor toată noaptea.
degeaba le cerem în sinea noastră puţină-ndurare.
O ducem aşa de o groază de ani.
şi aşa o s-o ducem încă multă vreme.
până or să accepte că suntem de-ai lor poate doar ceva mai neîmpliniţi.
mai şterşi şi mai fără de noroc.
dar a fost domnia noastră norocoasă vreodată?
lumina e un lucru nefolositor, spun ei.
ne-am obişnuit şi noi cu lămpi în care feştila abia de pâlpâie.
acum, o flacără mai vie ne-ar orbi şi pe ei, şi pe noi deopotrivă.
uneori îi chemăm pe numele mic.
dar avem mare respect pentru ce spun ei despre viitor: nu ei, ci noi vom ieşi de la lumină la întuneric.
nu ei, ci noi vom visa la galerii.
vecinul meu de la etajul şase dârdâie
În lumina veştedă a lunii. e prea tare pentru tine, zic.
vino să dormi, dogoarea ei te va năuci.
Începe să le semene, se obişnuieşte. nu mai bea.

Îi creşte blană şi se micşorează. scoate gheare moi.

adulmecă şi botul lui freamătă. nu de lumină are nevoie. se va mai zbate puţin şi pe urmă

Întreaga lume va fi a lui.

pantelimon 113 bis autobuzele umblă pline cu morţi.

dimineaţa, în staţia din faţa blocului.

morţi osteniţi aşteaptă autobuzul 101.

la cinci după-amiaza.

aceiaşi morţi se întorc de la serviciu.

răsuflă uşuraţi şi suie cu liftul fiecare în sicriul lui, unde vara asta n-a fost pic de răcoare.

am avut norocul să nimeresc într-un bloc unde toţi sunt morţi. am şi eu sicriul meu, la etajul cinci. sosesc mai târziu decât ceilalţi. asta nu înseamnă însă că sunt mai viu. lucrez doar mai mult.

Iar afară trebuie să par că trăiesc şi am treabă.

doar că lucrez neglijent, dorm prea mult.

sunt absent, nu vorbesc, beau în grabă.

stau cu gândul să plec. mă grăbesc s-ajung acasă măcar înainte de doisprezece noaptea, când raclele se răcoresc, moartea devine tihnită şi nu mai e nimic de văzut pe pământ.

atunci încep să mă rog. cu cât mă rog, cu atâta spaima se face mai densă, răul mai mistuitor.

dar de aici din iad ce strălucitor pare cerul chiar şi în nopţile cu nori.

momfa verdictul se dă la momfa. dar parcă era vorba să pornim la patru dimineaţa, iar la cinci vecinul meu, care mă învinovăţeşte, nici măcar nu s-a sinchisit s-aprindă lampa.

la şase soseşte primul lui martor.

vecinul nu s-a trezit, aşa că insul trage la mine.

din câte ştiu, e singurul martor de care astăzi nu era nevoie.

ceaţa şi frigul din zori te obligă să bei.

şi văd că vecinul nu se grăbeşte deloc.

dacă nici până la opt, e limpede că nu mai are rost să aşteptăm.

numai că fără el nu văd la ce-am mai porni.
pen’ că e singurul care ştie de ce mă acuză.
urâtă vreme, zic. urâtă, zice martorul lui şi tuşeşte de zor.
frigul s-a înteţit, am băut mai mult decât de obicei. vecinul nu dă semne să apară.
deşi s-au făcut ceasurile zece şi autobuzul e deja plin.
la doisprezece, martorii au început să plece.
la unu, băutura s-a terminat.
am aţipit în câteva rânduri şi mi s-a părut că dorm.
dar de fapt spusesem vrute şi nevrute.
râzând prosteşte şi plângând enorm.
s-a zvonit că vecinul a mutat între timp procesul acasă. eram atât de vlăguit, de singur şi de beat.
că vestea asta chiar n-am auzit-o.
şi de-acum oricum n-ar fi contat.
*
nimeni n-ar fi rezistat la blestematele mele nopţi cu sudoarea ţâşnind de sub piele sub dogoarea unei luni îngheţate.
şi nici soarele n-a fost mai prielnic, iar răul a venit prea târziu ca să scap.
umplu acum găleţi cu sudoare.
Între noapte şi zi nu mai e nicio diferenţă.
trebuie să fiu foarte vinovat dacă se întâmplă asta.
grozav de vinovat.
nu mai dorm, căci patul se scufundă sicriu fosforescent în întunericul fără pată.
pământ al blestemaţilor, ce caut eu aici de unde nimeni n-a scăpat vreodată?
*
trebuie să fim deja atât de departe
Încât să nu mai fie cale de întors.
şi cred că o ştiu şi pe asta, drag însoţitor.
cred că am trecut de momfa de mult.
ciudat e doar drumul de străbătut până acolo: plin de jar şi fără rost.
eşti încă tânăr. ai ostenit. oraşul pentru tine încă nu

se vede, dar eu am ajuns deja. totuşi, pentru că tu ai datoria să mă duci acolo, o să te ajut.

ai fost mereu bun cu mine, scump călău.

când ai îngheţat şi ai crezut că e mai bine să ne întoarcem, ţi-am spus, dragule:

deşi drumul e flancat de lupi.

deşi puterile sunt pe sfârşite.

trebuie să ajungem la momfa.

trebuie să ajungem neapărat.

măcar pentru faptul că tu n-ai mai fost acolo.

şi nu în cele din urmă pentru că tu.

ostaş înnăscut, trebuie să-ţi faci datoria.

haide, nu-i bine să-ngheţăm pe drum.

momfa trebuie să fie de acum pe-aproape.

dacă nu ajungem, te vor învinovăţi.

trebuie să ajungem, drag însoţitor.

chiar dacă momfa nu există.

dar şi dacă momfa nu există.

sau doar dacă nu există încă.

ne apropiem de ea cu fiecare pas.

te rog, mai ţine-te pe picioare o oră.

şi nu te mai uita în jur, căci pentru noi de acum numai momfa există.

te duc în spinare de-o zi, dar dacă

Îngenunchez în clipa asta, vina că nu m-ai adus va cădea numai asupra ta.

grea meserie mai ai, cumplit amic somnoros.

nu mă poţi lăsa în plin câmp.

aş putea cădea la fel de des ca tine.

dar oricât ne-am prăbuşi, tot acolo ajungem şi e bine să fii tu primul.

măcar ca să le spui că vin şchiopătând şi că ajung mai greu, cumplit amic somnoros.

Iar dacă momfa nu-i, o să găsim alt loc pentru judecată.

pentru că, dragul meu, noi n-avem voie să greşim, băiete.

de vreme ce am hotărât să fie aşa.

fotografia de familie stăm tusşase pe trepte. bunica surâde ca-n zilele bune. din umerii bunicului cad vierm i.

curând se vor strecura amândoi în pământ.

dar nu ei contează. contează ea care stă cu o treaptă mai jos. capul ei trufaş poartă pene şi cioc, iar copita îi scapără de sub fustă.

O mână lungă ca o viperă odihneşte pe umărul tatălui, care se uită în jos.

cealaltă sâsâie pe pieptul meu care e negru.

fratele se hlizeşte alături şi din pantofii lui susură sânge roşu ca din nou-născuţi.

a răsărit luna. spaima ne zguduie.

el e încă mic şi se gândeşte doar cum să ucidă.

În stânga e pivniţa unde ne vom strecura după cină şi vom bea. vom citi.

ne vom arăta colţii.

vom dănţui până când unul dintre noi va supravieţui şi va ieşi afară mare şi greu, hohotind.

va sparge treptele, va zdrobi luna şi va face iarăşi bine pe pământ.

lumile livide câtă vreme e noapte aici.

dincolo va fi dimineaţă.

se vor spune mâine lucruri mari.

dar nu atât de mari încât lumea să nu rămână aceeaşi.

ai adus chei mai mari decât uşile care trebuie descuiate.

cât zumzet e-n spate, pe culoare.

şi ce puţin se aude aici!

poate am înaintat mai mult decât trebuia.

poate ultimii din rând au găsit ieşirea tocmai pe unde noi am intrat.

poate, smulsă din ţâţâni, încăperea şi-a luat zborul de pe noi.

Iar noi vârâm chei în dreapta şi-n stânga.

cotrobăim după uşi care nu-s.

ne încăpăţânăm să nu ridicăm vreodată ochii.

unde nu trebuia să intrăm? de unde nu trebuia să

ieşim?

amicul spune că vara asta va fi lungă şi că războaiele se vor amâna din nou.

pentru că naşterile au fost din nou prea puţine anul acesta.

aşa că iar va rămâne doar războiul cu sine.

acum, noapte bună. se face zi şi aici.

Încăperea s-a tras de mult de pe noi.

Iar noi orbecăim şi acum cu cheile după uşi.

ce faci? ţi-ai vârât cheile între coastele mele!

vrei să intri? te zbaţi să ieşi?

ori numai să descui şi atât?

ţi-am mai spus: afară e vară şi soare.

afară nu mai e ce credeai.

mută-te din aşternutul meu, vin din iad şi carnea mea e mistuită de oroare.

ei sunt adânci ca rozele. ca pe nişte frunze

Îi mătură gândul. adu-ţi aminte de câtă moarte suntem în stare şi în cer cât pământ e.

dar ei sunt adânci ca rozele toamna.

frunza mâinii căzând suspină ca o pasăre pe mediterana obositoare a apei lumină.

totuşi, zicea, e prea multă zăpadă.

Iarna prin gura lui se ninse.

nu-i mai lăsă nici pe ei să se vadă.

le căzu peste mâini şi le stinse.

dis-de-dimineaţă, pe gură a ţâşnit un soare roşu.

aşa cum îl aşteptam de mult.

I-am scuipat degrabă-n toaletă – ştii tu de ce.

Iar furgoneta a venit repede-repede, ca pe vremea când nu eram mare şi aveam ciorapi albi.

un leş canceros suie pe cer dimineaţa.

dar după două-trei ceasuri abia se mai ţine de tării şi se prăbuşeşte ferfeniţă-n asfinţit.

crezi că e grav, doctore? crezi că va trebui să faci operaţie? e adevărat că de o vreme timpu-i pe ducă şi o să rămânem fără scaune-n casă? haide, spune.

aici jos nu mai ştim nimic, parcă suntem în iad.

şi pe gura ta se varsă un cheag mic.

deocamdată foarte mic.

las lucrurile într-o relativă ordine pe care numai resemnarea ţi-o dă.

acum maestrul nu mai e atent şi aş putea dispărea.

dar mă vor ţine oare muşchii picioarelor, oasele, inima să duc acest drum până la capăt?

cerurile sunt mai scunde ca pe vremuri.

acolo poate încă nu s-a închegat nimic.

un minut prea devreme ori prea târziu poate lăsa cealaltă lume scufundată pe veci.

trebuie să pornesc acum şi atunci simultan.

s-o iau cu putere înapoi şi înainte deopotrivă.

mi-ai pus bocancii pe hol de cu seară.

dar nu mi-ai mai lăsat ca altă dată cheia.

nu te voi regăsi la înapoiere.

căci trebuie să străbat moartea cu simţurile treze.

să nu las să lenevească niciun mădular.

să ajung cumva de cealaltă parte a ei.

şi abia apoi să mă întorc să spun adio.

aşa cum am promis.

şi abia apoi să adorm.

mă rog unui dumnezeu care fie a plecat deja fie încă n-a apărut.

cel ce se roagă e bine să se roage noaptea.

când oroarea e densă.

am învăţat că pe drumul ăsta nu se poate înainta şi abia apoi am mers pe el.

e-adevărat, cerul n-a luminat nicio clipă.

nici măcar cu puţinele stele mărunte dosite în spatele celor mari.

dar am devenit mai treaz. nu merg undeva ca oricine. Înaintez prin dosul fiinţei.

pe dedesubtul ei, unde nu se află încă nimic închegat. adulmec ceasul rău şi văd că se potriveşte cu-al meu. nu cred că trebuie să mă-nspăimânt:

vine vremea unuia care stă de multă vreme aici.

deşi n-a locuit pe pământ.

râsul s-a făcut mare şi ţi-a mâncat toată faţa.
te-ai strecurat în biserică pentru un ceas de linişte.
ţi-ai agăţat paltonul în cui şi ţi-ai aprins ţigara.
ţi-ai scos pachetul cu mâncare şi sticla dosită
În buzunar. ai luat o-nghiţitură.
apoi l-ai văzut pe măcelarul de la abatorul din colţ.
sta în genunchi, cu halatul plin de sânge şi securea alături. se ruga tăcut.
cu capul într-o vâlvătaie de aur.
aşadar, va mai dura. steaua ţi-a măcinat numai mâinile şi te-a făcut mai palid doar.
vin sărbători sumbre. câţiva sarmaţi cu bărbi murdare se clatină beţi-turtă în staţia de tramvai.
la patru dimineaţa mustim de împăcare şi de spaimă
Iar orele s-au făcut uriaşe. va mai dura.
din blocul de vizavi, un cadavru luminează despicat de un doctor gheboşat şi amnezic.
cade prima zăpadă. cerul e nichelat.
pântecele ursuz. Închide ochii şi-ai să vezi:
răul e deja-n gâtlej. mâine va fi departe.
Iar stârvul tău or să-l dea pradă hămesitelor livezi.
acest loc pe mal unde ne întâlnim a dispărut de mult. apa a măcinat uscatul fără iertare. Însă istoria se desfăşoară doar în durată umană. cine ţine minte întâmplări e numai aici, niciodată acolo.
de asta cred că m-am născut odată om.
dar ochii au rămas holbaţi dincolo.
e drept, pe lumea asta sunt carnea şi oasele.
agonia şi tot ce pare-a sfârşi.
dar acolo e tot ce aici n-are cum:
răul, oroarea, dezgustul şi îndurarea.
pe care, dacă le-aş fi vârât în trup la naştere.
viaţa ar fi fost de neocolit.
obosesc. nu-s de-aici şi asta-mi face rău.
sunt de acolo şi asta nu-mi face bine.
ţi-am spus la plecare: încuie uşa, vreau să dorm.
şi nu mă mai trezi, aruncă cheia.
nu pot trăi, dar am să mor enorm.

vezi că mă umflu. vezi că mă umflu, da? vezi sub masă mormanul de pământ cum creşte. vezi gândacul strivit lângă telefon.

te gândeşti când vezi toate astea la tine? la bolile tale?

azi dimineaţă, un câine aproape putred mi-a luat urma.

zăpada era abia tatuată de primele încălţări.

am luat-o la galop şi încă zece câini putrezi au ieşit de sub pod şi i s-au alăturat.

ce nemiloasă mirare şi linişte m-au cuprins.

ce compasiune ucigaşă. ce căldurtă măduitoare.

am căscat ochii la ei, am mârâit şi le-am arătat colţii.

apoi am băut un pahar cu agheazmă la măcelarul din colţ.

care ţine pe perete o cruce cât toate zilele.

unde-şi răstigneşte vitele la jupuit.

mare e, mare e mila celui care iartă.

Într-un târziu, copilul măcelarului a adus de la şcoală un ghiozdan plin cu şerpi. veninul lor i se scurgea pe ceafă.

Iar nevasta măcelarului îi lua de după gât cu gingăşie şi-i arunca în oala cu apă clocotită.

mare e, mare e mila celui care iartă.

apoi cina, în miezul zilei, la masa din grădină.

sub un cer plin de stele şi îngăduitor chiar şi cu cei neprihăniţi. În farfurii abureşte

O supă de aur. măcelarul îşi sprijină pe braţul alb fruntea de adolescent şi plânge.

vomit şi laud mâncarea. pe mormântul de alături copilul scurmă de zor şi după un ceas aproape că nu se mai vede. poate că mănânc prea mult.

dar mare e, mare e mila celui care iartă.

ţi-am spus să te fereşti de dimineţi.

soarele lor crud nu e pentru noi.

Iar soarele închis şi greu al lumii noastre abia mai abureşte orizontul. suntem la începuturile altei lumi şi altor sori.

ai rămas singur. e bine. ai tot trecutul la îndemână.

ai văzut răul cu ochi mari şi te vei vindeca.
Într-o zi ai să-nţelegi că tot ce străluceşte
Îţi aduce moartea mai aproape.
serile, în schimb, aici or să-ţi placă:
eşti în vremea lumilor livide.
jumătate umbră, jumătate necunoscut.
fii binevenit, aici viitorul aproape-a trecut.
toată vara a fost nemiloasă. ploile au curs neîncetat.
Iar cobaltul a revelat numai spectre.
asta poate şi pentru că sub atanor focul a fost atât de umed şi de rece
Încât n-a îngăduit niciun măritiş între metale.
acum însă mă gândesc că nici eu n-am mai fost atât de silitor ca pe vremuri.
am lucrat zgribulit, neatent şi resemnat.
elementele au început să se urască şi a şiroit din ele doar o leşie cinică şi sumbră.
dar poate tocmai asta e esenţa după care mă zbat de atâta vreme.
mâine voi verifica încă o dată.
Iar dacă în greşeală e chiar soluţia răului care mă ţine-n viaţă.
nu mai e nimic de adăugat. marile înfrângeri se obţin la fel de greu ca marile victorii.
te-am văzut aseară cum te strecurai pe scările din spate.
ah, irespirabile sunt locurile unde cobori.
eu ştiu că nu există niciun subsol, nicio pivniţă sub bloc. dar ştiu eu oare adevărul?
sau poate nu cobori nicăieri.
poate, două ceasuri, pur şi simplu dispari.
nu ştiu, însă umbra ta rămâne nemişcată pe asfalt în tot acest răstimp.
ca un câine de pază.
doar jarul lunii pare că o face să dârdâie uşor.
pentru tot anul acesta, în care nu s-a întâmplat nimic.
speram la o cutremurare pe măsură.
la un dumnezeu tânăr şi sumbru, cu gheare şi solzi.

care să nu ştie ierta.

pentru că dumnezeul de anul trecut picoteşte moleşit de căldură. muşchii i s-au fleşcăit.

barba-i rămâne nerasă cu săptămânile. iar acum dau peste el tremurând şi cu mâna întinsă lângă blocurile din pantelimon.

dar dacă va ajunge şi cel nou la fel?

pentru că-n partea asta de oraş totul decade cu putere.

şi într-o zi cârciumarii or să-l dea şi pe el afară.

gunoierii or să-l afurisească, gardienii îl vor rupe-n bătaie.

va mirosi al dracului şi lumea îl va ocoli pe departe.

Îi va fi foame şi îl vor găsi lungit

În spatele blocului, cu gura căscată şiroind de abcese.

Îl vei recunoaşte. aşa l-am visat mereu:

bolnav ca noi, întunecat şi rece.

destul! dacă ne seamănă, o să vrea să rămână.

Ia-l de guler, scuturã-l bine şi spune-i să plece.

copii verzi ca merele au căzut aseară prin livezi.

vâlvătăile lor reci au pălit abia spre dimineaţă.

când cizmele au lunecat peste ei ca pe bale de melci.

nimeni însă nu a auzit vreun ţipăt şi asta ar fi trebuit să dea de bănuit.

numai că dimineaţa devreme eşti încă pe jumătate-n lumea cealaltă. puţini văd.

Iar copiii nu erau de aşteptat anul acesta.

când au fost mai puţini morţi decât oricând ca să mai fie nevoie de ei.

e greu să fii atent la întâmplările mărunte.

dar într-o lume numai a copiilor mori fără să te gândeşti la urmări.

pentru că ignoră legile, ei rămân mereu cei mai buni ucigaşi.

doar că nu ştiu ce putere cumplită le stă la-ndemână. de asta şi ucid atât de rar.

Însă otrava e pe mâna inocenţilor de mult.

de partea asta nu mai este decât râul. am văzut adesea prăbuşindu-se în el o sumedenie de inşi împăcaţi.

pentru care, în zilele sumbre, cu soare prea mult.

nu mai era niciun fel de scăpare.

fac în genunchi două-trei tăieturi până-n os şi mă uit. fac treaba asta de mic.

pielea picioarelor e plină de ochi închişi.

vin aici numai când întunericul e-n toi.

celălalt mal, care cel mai adesea e înşurubat în ceaţă, îi trage la sine numai pe dispăruţi.

nu trec niciodată. stau pe marginea asta şi adulmec malul celălalt.

mă aduc aici de ani buni. crestez în genunchi ochi mari şi mă holbez la insul de dincolo care precis se uită şi el dincoace noapte de noapte cu genunchii înţesaţi de crestături.

acolo pot fi asasinate şi împerecheri cumplite.

aici însă nu se întâmplă nimic.

ce m-aş face fără râul ăsta care taie oraşul în două, fără podul peste care n-am păşit vreodată deşi fiecare muşchi e pregătit pentru ziua când vom trece împreună?

deocamdată însă răbdare, mare răbdare.

pentru că noaptea trecută l-am auzit gemând.

după ani şi ani de când îl urmăresc.

podul a-nceput să se vaite.

poate ceaţa e prea grea, poate auzul meu s-a subţiat atât de mult

Încât aude celălalt mal prăbuşindu-se cu mult înainte de-a se prăbuşi.

sau poate a venit meşterul şi atunci e limpede.

nu mă mişc, dar, atenţie, picioarele au pornit.

tropăitul lor e mai rece şi mai adânc decât trăsnetul.

de pe malul opus, celălalt a pornit şi el.

apele s-au ridicat cu pod cu tot şi l-au făcut fărâme.

abia acum cine trece trece cu adevărat:

fără să trebuiască să dea cuiva seamă şi fără să lase vreun semn c-a plecat.

colateralul

În landoul vast şi negru ca o furgonetă copilul doarme dus. la colţurile gurii lui care surâde fierbe spută şi sânge. tatăl soseşte târziu.

după ce-şi lasă toporul în tindă.

se strecoară-n aşternut şi se roagă.

de obicei nu se spală pe mâini noaptea sângele nu se vede.

asemenea toamne strălucitoare şi pline de vervă coboară rar şi atunci în grădinile din spate se aud prăbuşindu-se sori grei şi denşi.

nu e nimeni afară. afară a dispărut.

spânzuratul a bătut în fereastră de mai multe ori.

copilul l-a văzut şi i-a surâs cu putere.

tatăl abia de s-a întors pe partea cealaltă.

grijulie, mama s-a ridicat şi a coborât storurile.

dar numai pentru că luna era prea rece.

a tras apoi giulgiul peste prunc.

să nu-l ardă luna printre storuri.

din noiembrie încolo, tatăl, care pleacă

Întotdeauna cu noaptea în cap.

Îşi vede copilul doar în aprilie.

Iar în aprilie, pe locul rămas liber în landou vine altul care, odată născut.

nu visează decât să ucidă dacă nu este lăsat să doarmă.

bună seara, este zece şi curând veţi ieşi.

prin aerul rece de martie, sori canceroşi vă vor însoţi tot timpul nopţii târându-se dintr-un apus în altul.

cine are curajul ca voi să muşte din necunoscut cu înmiită oroare? odată ajunşi pe platouri.

drumurile se vor face reci şi tăioase ca briciul.

dar viscolul abia de vă va unge rănile şi le va strânge ca să puteţi înainta.

bună seara. azi, asfinţitul a fost neiertător şi prielnic.

sub arcadele lui largi, golul a lucrat cu putere.

cutremurarea a fost blândă şi devastatoare.

Iar din urmă au început deja să se audă ceilalţi.

de aici încolo nu mai poate fi vorba de fericire şi

nefericire.

ci de înaintat. veţi observa că încotro a dispărut.

acest fel de unde încă se ascunde.

Înaintaţi. acolo unde mergeţi soarele e proaspăt şi tânăr, iar despre moarte

Încă nu s-a pomenit.

ardeţi. mersul e înapoiere. nu vă uitaţi unii ia alţii, răul şi binele au dispărut.

sunteţi posesorii unicei cutremurări pentru care colateralul merita să apară.

Înteţiţi-vă. dacă nu veţi ajunge.

veţi avea măcar parte de o moarte îngăduitoare care n-are nimic de-a face cu dispariţia.

acum ca şi atunci, omul se teme de sine.

dar dacă atunci încă nu, acum începe să audă cum înaintează celălalt pe dedesubt.

nu se vor întâlni decât o dată. până atunci ceea ce omul ascunde de atâta vreme este chiar cel care îl va înlocui.

pentru acesta din urmă, memoria şi sufletul pot dispărea. trupul însă trebuie păstrat.

În lampa lui va intra o flacără nouă.

doar ea va arde zgura şi va înlocui simţurile aţipite cu altele noi.

colateralul încă se ascunde. pentru om el e doar un negru. sângele lui

Împroaşcă tot mai des trotuarele

Iar el e singurul găsit vinovat.

numai el aduce molimă şi cutremur.

deşi nimeni nu i-a dat încă vreun nume.

doar că e tot mai vizibil în cei pe care-i locuieşte şi în care e dus la spânzurătoare.

pe nesimţite însă, colateralul se strecoară în oraş.

Întâi trăieşte în subsoluri şi în staţiile de metrou.

doarme sub poduri, cerşeşte şi e primul care cade.

stă în pielea omului, se crede om şi se clatină după lege şi datină.

doar că nu-nţelege de ce făptura

În care-şi află adăpost e vânată mereu.
ridicată-n miez de noapte şi dusă pe veci.
apoi deghizarea reuşeşte mai bine.
colateralul îşi află casă lângă om.
lucrează alături de el, transpiră şi râde.
pare să iubească tot ce omul a iubit.
dar când îşi întâlneşte semenii şi află că e altul.
limba omului începe să alunece încet spre cu totul altceva în gura lui.
zdrenţărosul de ieri are azi un trup mai drept, straie pe potrivă şi o tandreţe mai neiertătoare decât omul.
când colateralul se va arăta în toată măreţia lui îngheţată.
omul va fi uitat şi iertat.
se va vorbi de el ca de o dinastie anapoda şi plină de cruzime.
ca de un zeu cu ochii închişi, căruia cu puţin exerciţiu moartea îi poate reda vederea şi suişul.
În încăperea din faţă era cu totul şi cu totul umbră.
de înţeles, era vară, muştele.
dar în ailaltă era lumină şi copilul dormea înmărmurit şi patul sub el supura.
O paloare erau pereţii în ziua aceea.
nişte lungi scări duceau nicăieri.
poate că vecinii s-au culcat de vreme ce au încuiat peste tot şi lampa abia de mai pâlpâie.
ca să vă spălaţi de vină m-aţi trimis să le bat în obloane, să le şoptesc că fiul lor putrezeşte în leagăn.
de parcă n-ar fi fost acelaşi lucru dacă le spuneam spre dimineaţă.
apoi m-aţi pus să dorm cu fratele meu care urla şi suduia.
În timp ce voi dănţuiaţi în camera udă.
avea patru ani. m-am scăldat în beregata lui.
dimineaţa am ieşit la lună plini de sânge.
hohotind. a fost o noapte de an nou minunată atunci şi voi râde de asta câte zile voi avea.
câteva clipe de odihnă şi atât. atât.

pentru că timpurile sunt pe cale să se întâlnească.
Înainte să dispară, lucrurile-ntineresc deodată.
ca în faţa unei mari promisiuni.
Însă noi nu ne putem opri aici.
odată făcut ţăndări, geamul eului nu mai îngăduie cale de-ntoarcere.
dar dincolo de el e chiar lumea cealaltă şi acolo abia s-a făcut dimineaţă.
cine rămâne rămâne numai din spaimă şi aducere-aminte. ecranul e încă îngust şi trecerea prin el răneşte.
dar unii dintre voi au deja trupurile în flăcări.
Iar cine rămâne vede doar cenuşa şi se întoarce, ostenit şi bolnav, în viitor.
se vesteşte deja colateralul.
dar veacul următor abia de-l va lua în seamă.
până să se arate va locui
În bătrâni, în bolnavi şi în cei care beau.
va cunoaşte suferinţa până la capăt, dar altfel.
căci o va preface-n şansă şi abia atunci.
sau încă nici atunci. dacă vrei să-l vezi.
uită-te bine la inşii singuri şi zdrobiţi.
Îl vei recunoaşte după neobişnuita paloare pe care o lasă în cei în care şi-a găsit adăpost.
el va lega lumea de aici de lumea cealaltă.
va apărea livid şi va reorienta neşansa.
va zdrobi limbajele şi va da sens puţinei tăceri care a mai rămas între morţi şi vii.
el ştie că viitorul e plin de cadavre şi că numai trecutul mai oferă promisiuni.
deci va da drumul timpului înapoi cu o enormă sete de perspectivă.
se vor naşte atunci mai mulţi bolnavi ca oricând.
căci sensul lui stă în boală.
medicii de azi vor dispărea.
vom spori boala pentru a ne scoate sănătoşi.
exerciţiul spaimei, al deriziunii şi eşecului va face un colateral puternic şi inegalabil.
cu nemăsurate şanse de trecut.

deja îl aud. suntem poate doar predecesorii.
dar îi semănăm. ne-am apropiat pe neauzite.
nu vor fi conflagraţii, plăgi, rupturi de continente.
căci el a venit deja şi locuieşte
În câţiva şi vreau să cred că inşii în care stă se ilumineză brusc, fie şi pentru că el stă deocamdată doar în bătrâni, în bolnavi şi în cei care beau.
În barul de peste drum, toţi poartă ochelari negri.
eleganţi şi tăcuţi, sorb din pahare cu grijă.
barmanul trece printre mese cu halbele pline.
la fel de neauzit ca ei şi foarte, foarte ceremonios dar în halbe numai bere nu e.
de fapt, ei nu se-mbată niciodată.
nici chiar când îi prinde dimineaţa.
dar azi mi s-a părut că unul cu un rest de funie la gât s-a dat în stambă şi-a-ntrecut măsura.
Iar asta i-a mâhnit grozav pe toţi.
la o masă, sub candelabre mai reci.
un lup tânăr şi sumbru mănâncă lacom din gâtlejul tovarăşului său.
colţii lui ard. noapte bună, lupe, oricine ai fi.
noapte bună, semen şi frate.
nimeni nu te va învinui.
sfârşitul se înăspreşte. mulţi dintre voi cad acum pradă îndoielii.
nimeni nu sileşte pe nimeni, dar cineva tot trebuie să poruncească.
acizii s-au făcut leneşi şi graşi.
trebuie căutat ceva mai nemilos decât ei.
dacă renunţaţi acum, dacă tocmai acum.
nici cripta, nici cerul nu vă vor acoperi îndeajuns.
sunteţi posesorii alternativei şi asta e una singură. de asta v-am şi vorbit de ea
În atâtea şi atâtea feluri.
puţinul pe cale de a dispărea stă acum numai în voi şi în puterea voastră.
O scoică neagră trage la ţărm.
n-am zis că or să se îmbarce toţi.

dar spaima liniştită cu care muncim asupra astrelor le va mai opri să cadă o vreme.

Încă decenii de-acum înainte.

tovarăşii mei încercănaţi de paloare se vor crede dintre ai voştri doar că mai lipsiţi de noroc decât voi.

dar venim cu viteza aurei care pâlpâie.

Iar într-o zi o să ne daţi neşansa să semănăm într-adevăr cu voi şi chiar vom semăna pentru o clipă.

apoi însă, fără să vă daţi seama.

vă veţi face moi şi vă veţi lăsa în grija noastră şi noi vă vom legăna şi într-o zi veţi avea iarăşi piele de copil şi veţi vorbi de un mare adio.

dar nu veţi rezista la o naştere nouă.

pe vremea când eraţi aici numai voi.

şi noi ne-am gândit să plecăm.

şi tocmai de asta am rămas.

lupul a intrat în salon în miezul zilei.

a adulmecat cu duioşie scutecele noului născut şi a stat minute întregi cu ochii aţintiţi la tablourile de pe pereţi.

pe urmă, el şi copilul s-au privit fratern şi complice.

părul copilului era alb şi pielea zbârcită.

dar mâinile subţiri şi mici îi străluceau de prospeţime.

au mâncat amândoi din acelaşi talger.

au chicotit şi şi-au făcut cu ochiul.

când a intrat ea, copilul surâdea cu ochii aţintiţi înspre păduri.

şi-a zis că doarme şi a primit lupul deasupra ei cu spaimă şi împăcare.

O lună mai mare decât cele dinainte se apropie de pământ. făpturi şi lucruri laolaltă cresc nefiresc de mari, ca trase deodată la cer.

I-o fi de-ajuns omului în sfârşit cât de mult a crescut?

e adevărat, soarele nu mai străluceşte ca pe vremuri, iar dogoarea îngheţată care coboară odată cu seara îl lasă pe dumnezeu încă o dată mort.

dar dacă nu azi şi nici mâine.

Într-o bună zi, în care toţi dorm dintr-o oboseală de o mie de ani.

adevărul şi neadevărul vor apărea din nou împreunate ca la-nceput.

du-te mai departe, ins nemişcat, înaintează cu plămânii şi gura.

eşti gata să dai iar de tine şi nu picioarele te ajută.

sapă în nonsens până la capăt. nu vei mai fi tu cel ce ajunge, dar răul te va face bun şi nemilos.

nu te opri. numai moartea naşte puterea.

În noaptea asta moartea va fi diafană.

nimeni nu va tresări.

dar eu socot că, odată pornită maşinăria.

mâine va fi curat pe mai bine de jumătate din drum.

Iar dacă răul a ajuns în orient

Înaintea voastră, visul a lucrat perfect trebuia cumva să vă anunţe.

deşi voi nu veţi ajunge niciodată acolo.

drumul vostru n-are nimic de-a face cu spaţiul.

ci cu plămânii. dacă escaladaţi craterele lor negre şi ajungeţi în glotă.

sunteţi aproape de ţintă.

totuşi, încă în fiecare dintre voi sunteţi doi ori mai mulţi. iar voi trebuie să ajungeţi neapărat primii. dacă aţi înţeles.

lucraţi cu putere sporită asupra gâtlejului.

trageţi-i pereţii cât mai aproape de voi.

vor fi nevoiţi să se strângă atât de nemilos.

Încât să vă arunce deasupra, pe limbă.

În clipa când o veţi putea înfăşura înăuntru.

ca vânătorul pielea vânatului.

veţi fi dincolo, iar limbajele nu vă vor mai urma.

nu mai staţi de mult la capătul experienţei.

sunteţi nemiloşi şi buni. nu veţi ierta niciodată binele care face ravagii acum în locurile părăsite de voi.

totuşi ceara durează prea mult pe sicriele voastre.

dragii mei. trebuia să fiţi uitaţi de mult.

numai aşa despărţirea va fi definitivă.

dar e limpede că nu mai staţi de mult la capătul experienţei.
Încet, părăsiţi timpul omului. sunteţi deja alţii.
deşi cei care sunteţi încă nu vă văd.
totuşi vă veţi mişca încă după legi omeneşti.
ca să nu se bage de seamă.
Îngheţatul vostru preludiu încă nu trebuie auzit.
când le veţi semăna îndeajuns nu vă vor mai vâna, iar voi în schimb
Îi veţi învăţa invizibilul.
şi de fapt ştiu şi ei că într-o zi n-aveaţi cum să nu apăreţi.
Iar atunci a patra lună se va prăbuşi.
nu-i prima oară când se vede că ei n-au carne în obraji şi în timp ce mestecă li se văd gingiile molfăind.
dinţii putregăioşi şi limba alergând cu frică dintr-un colţ în altul ca uscatul după ape.
de te-ai putea uita de pe vârful glotei înăuntru.
ai vedea acolo o mare prăpastie.
mai mare decât toate cele de afară.
dacă omul ar vedea ce adâncime are.
ar muri pe loc. dar omul locuieşte în afară şi bine face.
puţinii care şi-au mutat pe dinăuntru ochii acolo au şi rămas. nu e groapă mai adâncă decât acolo unde omul n-are voie să se uite.
am vrut să mă prăbuşesc. mi-am căutat tovarăşi dar au rămas în urmă, plutind pe urcuş.
am fost adesea ispitit să-mi muşc din pântece.
ca adâncimea să se micşoreze.
dar m-am împotrivit la timp – am făcut tot ce poate face un om pentru a se prăbuşi de cât mai sus.
afară nu s-a auzit nimic.
operaţia a reuşit perfect.
şi-acum un pic de odihnă. drumul abia a-nceput.
prima moarte e doar spaimă şi premeditare.
noaptea, pe grumaz răsare tot mai des
O pată de o paloare nemaivăzută.

În curând n-o s-o mai pot ascunde oricâte fulare voi înfăşura în jurul ei.

am rărit în ultima vreme femeile pentru că prea tânjesc să afle ce ascund acolo.

dar pata a-nceput să crească spre bărbie şi într-o zi se poate muta pe obraz şi atunci nu va mai fi chip să ascund că fac parte dintre ceilalţi.

dar poate-atunci vom fi îndeajuns de mulţi pentru a nu mai fi vânaţi. pata de pe gât va deveni semnul nostru de recunoaştere, moneda noastră de schimb.

nu vom ucide. pe noi ne apasă numai viitorul.

acolo totul s-a-ncheiat de mult.

e de pornit înapoi cât mai e timp, dacă mai este.

vom mai întâlni numai o dată omul.

Îl vom regăsi stingher şi neajutorat.

Îl vom îngădui printre noi, dar se va simţi

În surghiun acolo fără pata de pe gât de care nouă astăzi ne e atât de ruşine.

Iar într-o zi va dispărea şi el.

vor veni păci mai istovitoare decât războaiele.

deşi, învingători şi învinşi, cu toţii ştim că viaţa are pe pământ numai victime.

am redus de-acuma moartea la surdină.

În timpul pe care-l pregătesc nu va mai fi viitor. Înaintaţi doar.

am grijă de toţi cei care pleacă.

vă veţi întoarce mai tineri, de va fi să vă-ntoarceţi.

mai neînduplecaţi şi mai vii.

veţi fi primii dacă va ajunge măcar unul

În trecutul fără semnificaţie.

de acolo veţi auzi viitorul prăbuşindu-se.

Înteţiţi-vă, el vă ţine prizonieri numai pentru că are nevoie de morţi.

dar moartea e necunoscută pentru cei care merg înapoi ca şi voi.

sau, oricum, nu e la fel de aspră.

nu vă luaţi măsuri de prevedere.

aţi redevenit inocenţi şi aveţi la-ndemână acum nu

numai răul, ci şi binele.

care trebuie câştigat cât mai iute.

ca să vă biciuie, pentru că de aici omul şi colateralul nu se vor mai întâlni.

podul

Editura Cartea Românească, 2000. Podul a fost o antologie căreia i s-au adăugat trei texte nepublicate până atunci în volum.

Aceste texte sunt reproduse în continuare.

muzeul lăuntric

Citisem mult, râsul mă părăsise

Viaţa nu mă mai iubea deloc

În toamna lui 1983, am ajuns în sfârşit un biet dascăl de ţară şi, cu asta, visurile părinţilor mei privitoare la destinul pe care-l aveam de

Împlinit s-au încheiat. Tocmai bine, i-am lăsat să creadă că nu mai trebuie să se ocupe de mine şi că de-acum pot umbla pe picioarele mele, deci ei să fie liniştiţi, mă descurc de unul singur.

În satul în care veneam ca profesor mi s-a repartizat un apartament

Într-unul dintre cele două blocuri împlântate ca două animale în agonie lângă clădirea primăriei. Aici locuiau încă vreo zece ca mine, venetici pe care satul nu i-a privit altfel vreodată. Am devenit chiriaş principal.

singur stăpân peste două încăperi pe care nu le-am populat vreodată cu altceva în afara hârtiilor pe care le-am scris. A fost prima şi ultima oară când am avut casa mea.

În toamna anului următor, a apărut în localitate tot unul ca mine şi mi-au zis: domnu' Pop, vă ajunge o cameră, vrem să vă dăm un subchiriaş, pe profesorul Mircea Zubaşcu, o să predea de anul ăsta geografia, dumneavoastră rămâneţi chiriaş principal. Să fii chiriaş principal era o mare onoare, tu plăteai toate taxele, tu dădeai seamă pentru toate belelele, dar eu n-aveam ce face cu atâta spaţiu, două camere goale sunt două singurătăţi, aşa că Mircea Zubaşcu s-a mutat

Într-una dintre ele.

Nu-mi mai aduc aminte decât de iernile pe care le-am dus

Împreună, de gerul cumplit din ’84—85 şi ’85—86, care a îngheţat apartamentul întreg, cu toată ţevăraia, de prin octombrie până spre mijlocul lui aprilie – ca să poţi face focul în sobă două luni de zile.

trebuia să-ţi cumperi lemne din salariul pe trei, ori noi nu ştiam face treaba asta. După patru după-amiaza, satul se scufunda în întuneric.

curentul se lua câte zece ore pe zi şi se dădea abia spre miezul nopţii.

nu găseai nici acasă la popa lumânări, aşa că o luam spre birt, ei aveau lampă, şi o lungeam acolo cât se putea. Când reveneam la

„Apartament”, se putea dormi şi fără foc. Mă rog, pe vremea aia şi vodca era mai ieftină decât acum, te puteai încălzi seară de seară.

Mircea era mai nepăsător ca mine la asemenea probleme: îşi lua cu el geanta cu cărţi şi citea în orice loc, oricât de zgomotoşi erau cei din jur; pe vremea aceea, eu însumi scriam zi şi noapte, puteam sta ceasuri

Întregi aplecat peste hârtii, ziceam că scrisul poate fi un lucru bun. Dar tot pe vremea aceea aveam impresia că Mircea citise toate cărţile şi numi puteam birui faţă de el decât rareori stânjeneala. De aceea vorbeam rar despre nenorocitele mele de versuri, iar el – cu atât mai rar despre lecturile lui.

Pe Mircea nu l-am bănuit că ar avea de-a face cu scrisul decât după multe luni de stat în acelaşi apartament. Era un om ascuns în multe privinţe şi de scris aproape că-şi bătea joc. I-am găsit însă, cu totul

Întâmplător, într-o zi, dosit între pat şi perete, un caiet mare şi ferfeniţit. L-am răsfoit aproape fără curiozitate. Ai fi zis că era un fel de jurnal, dar un jurnal cu totul anapoda, din care prima oară nu mi-au sărit în ochi decât note de lectură şi fragmente de note aproape fără relevanţă, câte o propoziţie despre cei din jur, nimic despre el. Şi toate astea împrăştiate printre fraze începute

de la jumătate sau lăsate neîncheiate sau lipsite de sens, încălecate unele peste altele, scrise de la ultima pagină înapoi, nişte aiureli care m-au făcut să pun caietul la loc.

M-a mirat puţin doar faptul că, între atâtea construcţii incoerente, el transcrisese cu mână sigură şi atentă: „În girum imus nocte, ecce, et consumimur igni” („În cerc ne ducem noaptea, iată, şi suntem mistuiţi de foc”). Dar atunci n-am făcut nicio legătură între faptul că fraza asta se citeşte identic dinapoi înainte şi dinainte înapoi şi jurnalul acela. Am uitat multă vreme de el, până în ziua când, întorcându-mă de la şcoală.

am nimerit peste Mircea aplecat cu o teribilă încordare asupra lui. Când şi-a dat seama că-l observ, s-a ridicat cu repeziciune, buimăcit, a închis caietul, a dat să-l ascundă la spate, apoi, simţind că gestul era ridicol.

mi-a zis că fusese obligat de director să-şi facă planuri de lecţie pentru a două zi, lucru care-l enerva grozav. Dar eu ştiam că între coperţile alea murdare, groase şi zdrenţuite numai planuri de lecţie nu erau. M-am făcut că nu bag de seamă panica neobişnuită care l-a cuprins şi am ieşit.

ca să-i las timp să-şi vâre terfeloaga în ascunzătoare. Numai că treaba asta m-a pus pe gânduri şi m-a stârnit grozav. Aşa că, atunci când s-a

Ivit prilejul de a rămâne pentru mai multă vreme singur, am scos din nou jurnalul de la locul ştiut şi zile întregi m-am străduit să leg între ele propoziţii aruncate pe mai multe pagini, amestecate cu altele străine de ele şi pornind una spre alta din direcţii diferite. Am simţit că pot descifra o sumedenie de lucruri, dar şi că jurnalul avea o neliniştitoare mişcare în sine, ca şi cum ar fi fost viu: de la o zi la alta, îmi părea că se măreşte şi-n acelaşi timp, cu sporită putere, se degradează, se ferfeniţeşte; se degradau şi se umflau nu numai foile, ci şi literele.

crescând parcă unele peste altele, înceţoşându-şi contururile, alcătuind

În pagină, după câteva săptămâni, acolo unde făcusem lumină şi găsisem sensuri, un hăţiş în care

rămăseseră toate, dar se încâlciseră şi mai tare, se lăbărţaseră, devenind de nerecunoscut. Câte ceva tot am scos însă, în săptămânile care au urmat, de acolo. De pildă, am reuşit să reconstitui următorul text:

„Emblema muzeului e trecutul. E istoria ca lectură a morţilor.

Istoria, ca şi geografia, vor trebui abolite; numai aşa va putea fi năruit muzeul; căci exploratorul de altă dată n-a făcut decât să devină, aici.

Implorator. Când m-am hotărât să vorbesc despre muzeu, eu aveam toate nonsensurile la îndemână: ajunsesem deja puternic. Când am hotărât să denunţ muzeul ca formă de tortură, eu ştiam deja totul despre construcţia lui deocheată, pornită dinainte înapoi; cel căzut sub puterea culoarelor lui coboară şi coboară în acest melc, ameţit de pofta de a ajunge începutul. Poate că nu vom ieşi niciodată din el, oriîncotro am lua-o. Dar e bine ca noi, învechiţi în fals, să tăcem, iar cei ce vor veni, proaspăt înregimentaţi, să creadă, măcar o vreme, că s-au născut afară, liberi, neatinşi de boala muzeului”.

Cu fiecare zi cu care mă afundam în lectura acelui aşa-zis jurnal al lui Mircea Zubaşcu, eram tot mai stârnit de înţelesurile pe care reuşeam să le smulg din diferite pagini, dintre construcţii tot mai ceţoase şi mai

Întortocheate, şi să le pun cap la cap. Mergeam pe firul unei obsesii de care eram tot mai convins că este singurul motiv pentru care acest jurnal exista şi singurul motiv pentru care fusese gândit de Mircea într-un chip atât de deocheat. Pentru că, în notele pe care am reuşit să le aşez într-o anumită ordine şi să le găsesc o anume coerenţă, revine mereu şi mereu imaginea muzeului:

„O gură în expansiune, mărindu-se şi acoperind toată faţa.

anexându-şi ceafa, pieptul, pântecele, totul. Gură făcută pentru un strigăt anume, exersând pentru asta deschideri tot mai mari, sperând că

Într-o zi va fi în stare să cuprindă strigătul în toată infinita lui vibraţie şi

Întindere; exersând vremuri întregi pentru secunda aceea de urlet arhetipal. Dacă aş fi în stare să cred, aş spune că Dumnezeu e singura gură din care poate ţâşni acel strigăt în întregul lui; un strigăt atât de

Încordat, de dens, de concentrat în sine încât, în fărâma de secundă a exploziei lui, nimiceşte şi gura din care a ţâşnit; pentru o clipă el este

Ieşirea, cuprinzând în sine, într-un bulgăre hiperdens în expansiune şi diferenţiere, întreaga materie şi toate sensurile care mai apoi vor umple spaţiul şi timpul; undeva, la capătul acestei dilatări, o altă gură va exersa deschideri atât de mari încât să poată într-o zi cuprinde totul spaţiu şi timp –, să le poată recondensa şi reconcentra în strigăt. Atunci.

pentru o clipă, totul va sta şi va fi o mare odihnă; apoi strigătul se va desface iarăşi, zdrobind şi gura care l-a strigat. Dar astea sunt toate

Închipuiri ale noastre, născute din speranţa că poate exista o zi când trecutul poate fi total abolit. Ca să nu duc iluzia şi minciuna mai departe, eu sunt însă pregătit pentru identificarea cu muzeul. Pentru că nimic nu mai poate începe. Toate începuturile ce vor părea că vin vor dezveli, sub licărirea lor fantomatică, vechi sfârşituri. Trecutul se mută tot mai mult în viitor şi îl închide în timpul lui obosit; corăbiile trimise pe mări, spre Răsărit, nu vor mai purta încoace mirodenii şi mătăsuri asiate, ci vor sosi la ţărm spărgând asfinţitul şi aducând în pântecele lor vrafuri de cărţi, tone şi tone de tomuri pe care, în nesăbuita noastră

Încercare de a scăpa de trecut, le-am dus cândva şi le-am îngropat în

Insule, la mari depărtări; şi între timp ele au rodit acolo-n pământuri.

singurele care au crescut şi s-au înmulţit şi nu mai încap acolo; se revarsă-n corăbii, mari şi uscate, atârnă peste bord ca nişte vegetaţii preistorice, golind de vlagă totul cu uscăciunea lor. Bibliotecile se întorc pedepsitoare, se întind pe ţărmurile noastre ca nişte plaje în creştere continuă, se varsă, asemeni deşerturilor, spre oraşe şi apoi

peste ele.

absorbind din vegetaţii apele pentru a le preface-n uscaturi, în certitudini, în legi, în precepte, în terra firma, până când lumea ajunge doar jocul secund al cărţii, iar Bibliotecarul trece, uscat ca şi foile, pe deasupră-le, selectând, clarificând, aşezând, ordonând, în timp ce din

Insule continuă să sosească mari corăbii pline cu cărţi. Din ele nu creşte nimic viu. Din ele creşte doar muzeul".

Găsise Mircea vreo formulă de ieşire din muzeu? Câteva lucruri m-au

Îndemnat să cred că ajunsese la ea. Pentru că, în mai multe locuri, el pomeneşte de o Anticarte. Mai mult, cred că am reuşit să dezleg într-o anume măsură felul în care vedea el această Anticarte:

„O voi aşeza peste tot unde se află biblioteci; la subsolul oricărei clădiri unde sunt adunate cărţi. Închipuieţi, de pildă, ce potrivit loc de

Încercare e mănăstirea C., pe care o cunosc, acum, foarte bine. În subsol sunt o mulţime de pivniţe-chilii care n-au fost deschise de zeci, poate sute de ani. Deasupra, într-o încăpere de întinderea tuturor chiliilor la un loc, e biblioteca. Deoarece călugării sunt puţini, observă abia târziu că din rafturile ei lipsesc cărţi, că pe zi ce trece dispar tot mai multe tomuri. Se suspectează între ei; încep să creadă că la mijloc e o pedeapsă venită de sus.

Povestea poate merge însă mai departe. Realitatea e la fel. Vine o zi

În care cineva coboară, la lumina unei făclii, să cerceteze pivniţele nedeschise de decenii. I se pare că din spatele unei uşi răzbate unda unei răsuflări aparte, a unei mişcări greoaie şi continue. Îşi alarmează confraţii: orbit de spaimă, până la urmă unul va lovi încuietorile ruginite şi uşa va ceda. În faţa lor, gata să se împrăştie, să se reverse peste ei, se află o carte; dar o carte uriaşă, care umple întreaga încăpere şi care pulsează; o carte vie, monstruoasă, cu file groase cât pereţii.

umede, într-o continuă, întunecată mişcare; şi aceste

file groase devoră.

ca nişte guri lacome de peşti, cărţi, cărţile bibliotecii de deasupra.

Rândurile paginilor lor s-au umflat şi s-au amestecat, cuvintele cărţilor devorate se înghesuie alandala acolo răsucindu-se ca viermii, căzând de pe un rând pe altul, pierzându-şi înţelesurile, memoria cărţilor în care au fost scrise, identitatea, rostul. Şi această carte a cărţilor vie ca un pântece, respirând şi rumegând liniştită în continuare, carte-batjocură.

Anticarte, cea în care totul devine nimic, poate că ea este salvarea din muzeu".

Acestea au fost cele din urmă rânduri pe care am mai avut răgazul şi

Îndrăzneala să le copiez din jurnalul lui Mircea. Pentru că mi-am dat

Iute seama că acest jurnal ferfeniţit, umed, ascuns în întunecimea dintre pat şi perete, îngrăşându-se necontenit, cu frazele tot mai

Întortocheate, mai rupte, mai încâlcite unele în altele, este copia cărţii monstruoase la care visa.

I l-am lăsat pe masă, la vedere. A doua zi jurnalul nu mai exista.

un ins aproape ca noi

Acesta este Petru, vărul lui Anton. E făcut din cuie, ghips, zahăr ars.

puţin omăt şi beton. Rinichii lui sunt două scoici iar ficatul e o sfeclă dezmoştenită. Prin vene îi curge pirită. Rotula pe care se sprijină când

Îngenunchează e dintr-un rulment ruginit. Unghiile-i sunt făcute dintr-o lamă boantă de cuţit. Şi, ah, bietele lui femurele sunt din aşchii de calcar, şi din tablă-i este spatele şi-a ruginit. Domnule, în chip de buze are două meduze şi părul lui e din sârmă ghimpată. N-are mamă, n-are tată. A găsit două aşchii groase şi noduroase şi le-a făcut tălpi pentru picioare. Are plămânii încropiţi din doi saci de aspiratoare. Vertebre şi-a pus scotocind prin gunoaie şi dând peste mărgele ieftine de sticlă. Cu chiu, cu

vai, a găsit două crengi noduroase, pe care şi le-a pus în loc de mâini. Degete şi-a făcut din mărăcini. Din doi solzi de peşte şi-a pus pleoape. A găsit două gânduri mici din plastilină, pe care bietul lui cap abia le încape. Ah, cât a umblat să-şi găsească măcar o inimă frumoasă!

A găsit doar o pară stricată şi pe jumătate roasă. Dar cu inima asta, aşa nenorocită şi bolnavă cum era, a început să simtă-ntr-o zi că trăia. A

Început să viseze că odată şi odată o să-şi poată cumpăra un trup mai acătării şi s-a rugat de unii, de alţii să-l ajute. Vecinul i-a dat coji de cartofi să-şi pună piele nouă. Alţii însă i-au zis n-avem, du-te. Alţii l-au scuipat. De atunci n-a mai vrut niciodată să se facă om adevărat.

etajul cinci

Stăm la etajul unui bloc despre care nici municipalitatea nu mai ştie dacă există ori ba, într-un loc uitat de Dumnezeu, la marginea câmpului. Iar oraşul nu se vede de aici: cei care au zidit acest bloc n-au făcut în partea dinspre oraş nicio fereastră.

La etajul cinci, unde eu locuiesc cu chirie, stau doar oameni în vârstă. În ultimii treizeci de ani, nimeni nu s-a mai mutat aici. Sunt mobile din alte vremuri, iar ei se îmbracă la fel ca bunicii lor de acum mai bine de un veac.

Ei nu ies niciodată. De ani buni, cineva are grijă (poate copiii lor.

poate o instituţie de caritate, poate statul însuşi – şi când spun statul ei

Înţeleg prin Stat o persoană atotputernică, necruţătoare şi milostivă totodată) să le aducă mâncarea zilnică şi puţinele lucruri de care mai au nevoie, în schimbul pensiei care aproape nu li se mai dă.

Pe coridorul nostru e mai tot timpul întuneric, aşa că ne vedem rar cu adevărat. Pe mine m-au băgat în seamă abia după multe săptămâni.

şi nici atunci nu cred c-au observat că eu nu sunt de-al lor. Pentru că aici contururile se şterg degrabă şi toţi părem la fel, suntem mai mult voci decât figuri. De fapt, eu plec de acasă dimineaţa la şapte, când ei

Încă dorm, şi mă întorcsprezece seara, când ei au părăsit coridorul de mult.

M-am mutat aici la 35 de ani. Aici, cel mai tânăr împlineşte mâine şaptezeci şi şase şi va fi sărbătorit. Vor fi toţi în formă ca pe vremuri. Li se vor trimite tuturor votcă şi dulciuri – prin grija copiilor, a municipalităţii sau a însuşi Statului, numai Dumnezeu poate şti. Dacă nu voi avea votca mea, voi fi dispreţuit. Deşi nici eu nu mai sunt tânăr.

Sunt, adică, nefericit ca orice om care ajunge la 35 şi a ratat tot ce se putea rata. Deci, presupunând că sunt viu şi că sunt vii, aduc şi eu o votcă şi ei încep să mă creadă de-al lor.

*

Învăţ să mă mişc încet, foarte încet, ca să le pot semăna. Asta îmi face şi mie bine, nu mă mai simt atât de străin ca acum şase luni, încep să mă simt la fel cu ei.

Dar lucrurile au început să se poarte în ultima vreme într-un chip cu totul neomenos.

Bietul domn Jalniţki stă în capătul coridorului. A văzut cum, într-o bună dimineaţă, scaunul mare de lângă sobă începe să-şi mişte picioarele şi să se plimbe prin încăpere; l-a văzut apoi cum se apropie de uşă, o convinge să se deschidă singură, face în batjocură o reverenţă şi o

Ia pe scări în jos. Sunt patru zile de când scaunul nu s-a mai întors.

Doamna Covaci are optzeci şi trei şi nu mai vede foarte bine. Dar n-a putut să nu bage de seamă că de la o vreme candelabrul nu mai vrea să

O slujească. Ea îl găteşte frumos cu lumânări şi i le aprinde; el se clatină ameninţător înspre bătrâna doamnă care încearcă să se ferească, parcă ar vrea s-o ia în cupa sfeşnicelor lui şi s-o lumânărească.

Mai nou, pe coridor a apărut o molie beţivă care se cam dă la bărbaţi. Orice doamnă care se respectă spune despre ea că-i târfă şi că-n fiecare noapte doarme la altcineva. S-a îngrăşat cucoana târfă, se vede că o duce bine şi că e curtată de către mai mulţi bătrâni odată.

A mai apărut şi bate zilnic pas de defilare dând

deşteptarea un şobolan bătos şi fudul nevoie mare. Zice că-i maior la Interne, cu decoraţii şi cu tot tacâmul. Zice că a fost trimis să pună ordine peste tot. Deci cere o supunere absolută. Îi pune pe bieţii bătrâni să facă gimnastică obligatorie în grup. Zice că-i pregăteşte pentru luptă. Rapra p.

la dreapta, la stânga, rup-rup. Acest maior împuţit se pileşte însă.

zilnic, pe la amiază şi cade lat. Până la urmă, cineva o să se facă – să zicem – că nu bagă de seamă şi-o să-l vadă abia după ce l-a călcat. Mulţi se vor bucura atunci pentru ceea ce se va fi întâmplat.

*

La început s-au îndoit de mine, poate, şi au crezut că vreau să-i înşel şi să mor mai târziu decât ei. Însă eu doar par mai tânăr, nu şi sunt.

Am învăţat să mă mişc încet, să le seamăn, să le sting bănuielile.

Pentru că mă simt tot mai legat de ei, tot mai al lor. Şi pentru mine.

acum, lucrurile au început să scadă, să pâlpâie, să devină tot mai

Incerte. Nu ştiu dacă voi mai fi în stare să plec dintre aceşti bătrâni cine ar găzdui în oraş pe unul ca ei? De când sunt eu aici, se simt mai plini de viaţă, aşteaptă ceva. Poate se simt mai plini de viaţa mea. Nici pentru mine nu-i mai mare plăcere decât să le aduc în fiecare seară votca pe care, altfel, ei o primesc doar la aniversări. Atunci ei vorbesc despre trecut cu atâta vioiciune şi speranţă de parcă pentru mine acesta ar urma să vină mâine.

Ieri am ieşit să plec spre oraş. Dar oraşul se îndepărtase şi lumea

Însăşi se îndepărtase. Mi-au trebuit multe minute în plus pentru a ajunge la autobuz. Azi dimineaţă, oraşul abia se mai vedea. Am făcut până la staţie mai bine de un ceas. Poate că am îmbătrânit în aceste luni nespus de repede şi am ajuns deja ca ei. Pe palier e o răcoare plăcută. Ca sub pământ, la etajele cinci, patru, trei.

petrecere de pietoni
Editura Paralela 45, 2003
argument împotrivă

La patru ani, ca şi astăzi, singura mea ripostă în faţa realităţii a fost să mă ascund. Nu-mi amintesc de ce a trebuit s-o fac prima oară, dar cred că se-ntâmpla din pricina unei mari pedepse, urmare a unei mari vinovăţii. La cinci ani, conştientizam prima mea vină şi primul meu viciu; ştiam de ce mă ascund. La şase, una dintre bunicile mele m-a obligat să intru în hora care se ţinea duminica la căminul cultural. M-am simţit atât de expus ochilor celor din jur, încât am ratat bucuria primului pas de dans şi a tuturor celor care ar fi putut urma. M-am ascuns şi am început să mă răzbun pedepsindu-mă, departe de ochii lor.

Pe la zece ani, gustam din plin plăceri şi spaime nepermise; auzisem noaptea lucruri pe care nu trebuia să le aud, latura activă şi sociabilitatea mea muriseră. Mă simţeam vinovat de orice încercam să fac în afară, aşa că trăiam pur lăuntric.

Când am fost în stare să citesc, m-am ales cu altă vinovăţie: uitam ce mi se poruncea să fac, mă topeam în cartea pe care o aveam sub ochi.

Iar corecţiile erau pe măsură. Cea mai mare pedeapsă din anii aceia.

lăsând la o parte bătăile, a fost să mă văd nevoit să îngrop, de frica mamei, Amintirile din casa morţilor în pământ şi să nu le mai găsesc niciodată.

Aşa s-a întâmplat şi cu păpuşile; la ţară, un viitor bărbat care se joacă cu păpuşi până la zece ani e o ruşine. De ultima mea păpuşă, din acelea mici şi ieftine, din gumă, m-am despărţit abia în clasa a opta. O

ţineam ascunsă, împreună cu ţigările, sub un dulap sub care se mătura

O dată pe an. A fost descoperită şi făcută ferfeniţă cu toporul.

În clasa a şasea, deşi citisem tot ce se putea citi acolo unde nu ţi se dădea nici timp, nici voie să citeşti, am rămas corigent la limba română şi apoi repetent. Le-am ascuns

alor mei întâmplarea până când nu s-a mai putut face nimic. Iar bătăile crâncene încasate atunci nu m-au trezit, nu m-au vindecat de visătorie şi nu m-au făcut nici mai prezent

În lume, nici mai activ, nici mai adaptat.

Aveam treisprezece ani când am scris prima mea compoziţie. Până atunci, fusesem complet absorbit de scrisul altora, fusesem scris în

Întregime de ei. N-am început cu poezia, ci cu o povestioară poliţistă.

căreia i-au urmat altele, departe de marile lor modele, iar unele dureros de nereuşite.

Pe urmă, revelaţiile mele s-au mutat înspre poezie. Purta cel mai ascuns dintre mesaje, îi semănam întrucâtva, eram ascuns ca şi ea, deşi făceam eforturi tot mai disperate să par în rând cu lumea. Nici astăzi nu sunt altfel; mă străduiesc să par aşa cum vor să mă vadă ceilalţi, dar numai aşa nu sunt. Şi-mi convine de minune aerul de banalitate şi neputinţă sub care îmi deghizez spaimele şi mutilările.

Simulez adaptabilitatea, am ajuns un simulant versat. Obosesc însă repede, iar când obosesc, fug şi mă ascund. Nu trebuie să se vadă ce ascund. Nici peste un an, nici peste zece nu va fi altfel.

*

Între timp, începusem să deprind gustul lucid şi fetid al beţiei. Un acut presentiment al morţii, care m-a anunţat că voi dispărea devreme.

Îmi dă târcoale şi acum, la fel ca atunci. Nici de la el n-am dobândit altceva decât încă un organ al ascunderii, unul care, nefiind zidit în mine de la bun început, sufocă plămânii, inima şi ficatul.

*

Văd în fragmente, simt fragmentar şi scriu obsedat de întreruperi la mijlocul respiraţiei. Scrisul e doar fractură, iar neputinţa de a mă trăi

Întreg – aproape o compensaţie. Am ajuns la această soluţie, justă şi pentru mine, şi pentru raporturile mele cu

alţii, lucrând pe ascuns asupra unei speranţe pe care o visam mântuitoare: că scriu ca să-l conving pe Dumnezeu, că-mi amân sau atenuez astfel moartea. M-am

Înşelat. A scrie nu oferă mântuire. În schimb, am trăit mica revelaţie că trebuie să scriu pentru că n-am alte îndemânări; că există o măruntă comunitate de excluşi care supravieţuieşte prin acest fel de iluzie. Nu-i rău: picioarele au ajuns pe pământ, iar cerul oricum era prea departe.

*

„Nu murisem bine-n noaptea aceea, îmi era în continuare cald şi rău, ca-n verile mătăhăloase şi fierbinţi când nu puteam dormi măcar o clipă. Cât timp am fost plecat din încăperea de veghe, m-am oprit la baie, m-am uşurat şi m-am spălat ca tot omul. Numai că de viaţă nu mai ştiam nimic. Îmi păsa doar de transpiraţie. Voiam să mă asigur că trei zile, cât mai rămâneam printre ei, n-o să miros a sudoare. N-aş fi crezut că, o dată ieşit, n-o să mai am poftă să mă-ntorc. Pentru că, dacă nici în leagănul ăla negru nu poţi să nu transpiri, la a cui răcoare să mai speri? Mă rog, vor rămâne cu dezamăgirea că n-au pe cine-ngropa, dar şi cu speranţa că te-ai înălţat şi că au şi ei pe cineva sus. Care vorbeşte americăneşte şi stă la taifas cu Iisus”.

Scriu numai pentru că scrisul acesta, deşi n-are nicio semnificaţie deasupra, pentru mine, acolo, jos, funcţionează în locul lui Dumnezeu.

pentru care e tot atâta mister şi mirare că dispar, pe cât e pentru mine că el nu apare niciodată.

*

Pentru că nu există până-n clipa asta o unealtă mai potrivită pentru sperat şi disperat; pentru iluzie şi deziluzie; pentru credinţă şi eşecul ei;

pentru îndreptarea proastei vieţuiri şi strâmbarea celei bune; pentru salvarea laşă şi trufirea cu strădanie puţină; pentru împrospătarea originarului şi lichidarea lui; pentru a te face frate cu dracul şi duşman cu Dumnezeu; pentru a-ţi arăta dinţii urâţi şi a-ţi pune dantura; pentru a

primi şi a dona sânge celor care au sucombat; pentru cochetărie şi escrocherie; pentru neajuns şi îndeajuns; pentru şobolani şi animalele de companie; pentru plantele de seră şi boscheţii din asfalt; pentru a-i noştri şi ai lor; şi pentru multe altele asemenea; pentru toate astea, cine poate scrie să scrie, dar să nu i se ceară mai mult: Troia nu e Năneştiul.

Iar furnicile, ca şi mayaşii, au vocaţia construcţiei, nu a scrisului. Cine scrie, scrie din neputinţă. Pe vremuri, în Sparta, ar fi fost aruncat de pe stânci.

*

Am avut în copilărie doi boi mari şi trişti, pe care i-am dus ani la rând la păşune şi lângă care am citit tot ce se putea citi acolo unde nu ţi se dădea nici timp, nici voie să citeşti. Erau atât de blânzi şi

Îngăduitori încât, de la o vreme, am început să cred că ascultă cititul meu mut. Când luna li se lăsa între coarne, îi coboram de pe dealuri cu amărăciunea că întunericul a întrerupt şi cititul, şi lunga noastră comuniune. Când scriu, scriu şi pentru ei: o parte dintre mustrările lor de critici fără grai mă urmăresc astăzi la fel ca ieri. Ştiau ei ce tac şi de ce.

şlagăre de concentrare

În timp ce pop îşi vâră degetele-n gât şi îşi varsă maţele-n veceu.

celălalt pop stă în faţa oglinzii şi-şi surâde.

satisfăcut de sacoul cel nou şi de felul cum s-a bărbierit.

peste jumătate de ceas va fi la serviciu.

se va aşeza în faţa calculatorului şi mai ales nu se va mira deloc dacă i se vor face complimente.

se va-ntâmpla deci tot mai rar de-acum ca pop şi pop să se reîntâlnească.

şi asta nu pentru că pop se degradează pe zi ce trece.

ci fiindcă celălalt pop are tot mai mult de lucru şi ajunge acasă tot mai târziu.

când nu se mai poate-nţelege cu pop şi nici nu mai are timp pentru asta.

el are nevoie de somn liniştit şi de cămăşi bine călcate, căci porneşte dimineaţa la serviciu foarte devreme.

să le trecem, dar, amândurora cu vederea micile slăbiciuni.

pentru că pop merge spre autodistrugere.

pe când celălalt pop, deşi se vinde.

e mai pop pentru lume decât pop şi a aflat că, dacă are bani.

nu îl vor mai ocoli amicii.

aşa l-au sfătuit şi părinţii în copilărie şi uite c-au avut dreptate.

În măcelăria ta mi-ar fi plăcut şi mie să lucrez măcar o dată pe săptămână, în ziua mea liberă.

dar nu în faţă, unde vinzi şi unde toţi îmbracă halate şi poartă mănuşi.

mie îmi place în hala din spate, unde muştele roiesc şi unde, oricât te străduieşti să îi extermini.

şobolanii mişună peste tot.

acolo, tăvălit pe câte-o halcă, să pot sta singur.

cu coatele în sânge animal.

să mă zgudui de plâns şi să mă rog.

după opt ceasuri de rugăciune dintr-asta.

aş ieşi afară cu ochi limpezi şi surâzători şi şase zile după aceea aş fi blând ca un miel şi gata de orice sacrificiu.

fericit că în a şaptea zi mă pot întoarce

În măcelărie, printre hălci.

fiindcă numai din cauza cărnii te rogi şi cu cât e carnea mai multă.

cu atât te rogi mai sfâşietor.

am şi eu o afacere pe lumea asta:

mă dau specialist în nenoroc.

am închiriat un spaţiu la subsol.

pe lângă cimitirul armenesc.

unde concurenţa e acerbă.

pot zice că-s şi eu patron de-acuma.

şi ştiu prea bine cu cine lucrez:

de n-ar exista aceşti mărunţi oameni trişti.
până la urmă nişte neisprăviţi cu toţii.
lumea ar pieri în două zile.
şi-apoi, să fiu cinstit, la firma asta a mea.
nu lucrăm ca să facem oamenii fericiţi.
ci doar cel mult să-i uşurăm de prea multă nefericire.
să aducem nefericirea aproape de fericire.
să uşurăm binele de prea bine şi răul de prea rău.
că cererea la noi e încă zero
Iar partenerul de afară ne dă ţepe.
ăsta încă nu se cheamă faliment.
vor veni în curând parteneri serioşi.
despre care ziarul financiar se va grăbi să scrie pe pagina-ntâi.
şi vor cumpăra nefericire pe bani grei.
la ora asta avem mai multă decât
Cehia şi Ungaria la un loc.
ardealu-i al nostru, ce mai.
suntem poate singurii care pot exporta nefericire pură ca heroina a occidentalilor e contrafăcută de mult.
mare pagubă că România nu ştie vinde ce are mai bun.
Iar or să ne-o ia alţii înainte.
pentru că norocul nu vine de două ori.
şi-atunci or să schimbe iar guvernul.
crezând că acolo e buba.
am descoperit că nu există artă mai grozavă decât medicina. doar că medicii de azi nu mai ştiu să caute leacul în boală şi vindecarea în spasm.
regret că n-am avut şansa, ca angela marinescu.
să fiu medic măcar o dată.
să despic bolnavul de sus până jos dintr-o tăietură şi să mă desfăt printre măruntaiele lui aburind.
dar numai o clipă, căci nu inima, nu plămânii mă interesează, ci organul care produce dispariţia şi cred că el îşi are locul în noi, nu aiurea.
doar că e mic şi hidos şi se ascunde.
pentru că e singurul organ cu conştiinţă pe care-l

purtăm în pântece.

singurul care, trăind în întuneric absolut.

când iese la lumină se resoarbe.

exact ca dumnezeu.

păcat că n-am avut şansa, ca angela marinescu.

să fiu medic măcar o dată.

când mi-a dat sângele pe nas eram singur acasă şi tocmai mă pregăteam să fac cel mai bun lucru din viaţa mea, oricare ar fi fost acela.

e bine că s-a întâmplat atunci, pentru că eram total nepregătit să mor.

poate de asta nici n-am murit, dar mai târziu făcând lungi calcule şi strecurându-mă printre zeci de necunoscute.

mi-am dat seama că aceea fusese o întâmplare de moarte.

potrivit socotelilor mele, atunci.

dacă n-aş fi fost cu gându-n altă parte.

n-aş fi scăpat. şi uite cum, după ce am rămas corigent la matematici

În toţi anii de liceu.

deveneam acum matematician – şi nu unul oarecare.

ci unul care putea să calculeze sfârşitul cu o precizie înspăimântătoare.

deşi nicio cifră şi nicio figură geometrică.

nici măcar un simbol nu-i stăteau la îndemână.

până mai ieri, am fost sigur că sufletul stă sub inimă sau puţin lateral, în locul gol dintre ea şi plămâni.

Împlinisem 40 şi tot mai credeam că sufletul locuieşte

Într-un spaţiu gol – bineînţeles, tot în piept, tot sub inimă sau lângă ea.

numai că, dragul meu, într-o zi de marţi.

după ce tocmai împlinisem patruzeci şi unu.

atenţia mea măruntă, duşmanul de moarte al celei mari.

a coborât ceva mai jos: stomacul tocmai începuse să-şi facă de cap.

Iar neliniştea să se-adâncească.

aşa am descoperit că ticălosul de suflet nu se mai afla la locul lui.

coborâse adică şi el spre stomac.

acolo unde mă durea cel mai tare.

la patruzeci şi unu mi-am dat seama că sufletul merge acolo unde e durere.

Iar când a ocolit ficatul, ratându-l.

am zis că, iată, sufletul poate fi înşelat.

numai că el se mutase sub bilă.

unde amurgul încă nu se lăsase.

ei bine, din clipa aceea, bila n-a mai rezistat.

şi dacă până mâine dimineaţă sufletul va coborî mai jos de intestine.

pot crede că nu trupul e greu, ci sufletul şi că de suflet moare omul, nu de trup.

Înainte de execuţie, el şi călăul lui purtară o discuţie de o nesfârşită tandreţe.

Îi spuse că era din nord.

celălalt îi răspunse că avea şi el rude acolo.

unde anume? păi înspre şomcuta mare.

ei, şomcuta mare, păi el făcuse acolo liceul.

păi şi ăstălalt făcuse liceul acolo.

În şomcuta?

chiar în şomcuta.

bine, dar eu mă trag din văraii.

şi tatăl meu se trage din văraii.

din văraiul de lângă şomcuta?

din singurul văraii care există.

din văraiul de lângă şomcuta.

ei, dar pe tatăl dumitale nu l-o fi chemând chiar pop.

ba da, pe tata chiar îl cheamă pop şi s-a născut chiar în vărai şi are 73 de ani, deci s-a născut chiar în 1930.

nu există doi să se fi născut în vărai

În 1930 şi să se numească pop.

firește că nu, singurul pop născut în vărai în 1930 e tatăl meu.

puţin probabil, zice el, ăla e tatăl meu.

O fi o greşeală, eu sunt născut
În 1958 şi numai un pop s-a născut în ’58 în vărai cu numele meu.
te-oi fi născut altă dată, pentru că.
din ’58, numai eu sunt cu numele ăsta.
dar eu m-am născut pe 27 martie.
şi eu m-am născut pe 27 martie.
pe mine mama a vrut să mă lepede pe locul gol dintre vărai şi valea morii.
să nu existe martori.
nu, nu, ştiu de la tatăl meu.
cel pe care voia să-l lepede eram eu.
şi chiar pe locul gol dinspre valea morii voia să mă lepede.
ştiu asta bine.
până dimineaţă mai sunt trei ore. zi-mi:
să-i zic ceva lui taică-tău de tine?
n-ai ce să-i zici, nu-l cunoşti.
tatăl meu locuieşte în vărai la numărul 11.
n-are cum locui tatăl tău în vărai la numărul 11, acolo locuieşte tatăl meu.
şi de fapt ceasul spovedaniei s-a încheiat.
Iar eu nu-mi fac decât meseria.
până la execuţie mai ai tot atâta timp cât de la execuţie încoace.
hai, noroc, că vine schimbul şi eu doar cu atâta am putut să te-ajut.
noapte bună-n astea trei ceasuri câte ţi-au mai rămas.
trebuie să ajung şi eu pe-acasă.
somnu-i somn, mâine vine altul la rând.
spui că vom învia cu trupul şi ne vom întoarce toţi pe la casele noastre, aşa că înainte de-a pleca trebuie să lăsăm lucrurile în rânduială.
pentru că aşa cum le vom lăsa le vom şi regăsi.
să ne grăbim, deci, vremea este aproape.
eu pot zice că sunt pregătit. las casa curată-lună.
O groază de bucate-n pod, vite ţesălate şi hrănite.

În pivniţă vin mult şi bun, curtea plină de orătănii.
chiar şi nişte bani la teşcherea, ba poate până atunci voi reuşi să-mprejmuiesc cu gard toată curtea şi grădina şi pământurile pentru arătură.
pot zice că mă voi întoarce la toate de-a gata.
voi tăifăsui şi mă voi desfăta cât va fi ziua de lungă.
dar dacă pe pârâul din spatele casei va curge şi-atunci sânge ca şi-acum?
dacă nu mi s-ar fi repetat tot timpul că sunt muritor.
poate că n-aş fi murit. poate aş fi înfiinţat o altă moarte.
poate o altă credinţă, oricât de măruntă.
mi-ar fi fost destulă pentru a pluti.
dar am crescut, ca orice om îngrozit.
În religia morţii.
O moarte care nu vine din eşecurile noastre ci dintr-o proastă deprindere.
din resemnarea că dac-ai învăţat să mori e musai să mori.
numai că, ţi-am spus eu, vere.
e puţin probabil să mori când mori:
O celulă ori poate mai multe rămân să te frământe mult după aceea şi abia când dispar, după cinci mii de ani.
te vei odihni, ticălosule.
petrecere de pietoni luni de zile, auzind că circulă din nou.
am tot aşteptat tramvaiul 56
pe la mine prin pantelimon.
I-au aşteptat şi alţii, n-avea grijă.
Însă nu a mai trecut pe-acolo.
pe urmă mi s-a spus că ar umbla deviat prin vatra luminoasă.
am stat multe nopţi întregi degeaba.
tremurând în vatra luminoasă.
până când, într-o noapte, mi s-a părut că l-am prins.
era o noapte mai mult decât noapte.
se făcuse două şi eram atât de treaz că picam din picioare când mi s-a părut că îl aud.

venea cu o viteză nemaipomenită şi, auzind cum dârdâie pe şine de parcă ar fi fost muşcat de febre.
am crezut întâi că e maşina de gunoi.
numai că nu apărea de niciunde şi, când am plecat, am plecat cu convingerea că fusese tocmai tramvaiul aiurit pe care-l căutam pe toate şinele.
nu m-am mai trezit în noaptea următoare.
că eram beat-mort, dar în a treia
I-am auzit din nou şi-am alergat din răsputeri spre vatra luminoasă.
şi-atunci am văzut ce trebuia văzut:
nu era nici tramvai, nici maşină de gunoi.
era o porcărie cu far deşirată pe şine.
O caravelă de bale şi muci.
am coborât pe linie să văd mai bine:
avea ochi de bivol, însă nu era nimic din ce crezusem pân-atunci.
stătea la patruzeci de metri depărtare şi sforăia pe loc din răsputeri.
pun mâna-n foc că mă ura, fiindcă
I-am văzut pornind, dar n-a pornit ca blândul animal mecanic cu vagoane.
ci cu o iuţeală nemaiîntâlnită.
ei bine, la viteza cu care îşi dăduse drumul.
În nici patru secunde m-ar fi strivit:
O murdară bucată de carne şi terci ar fi rămas ca amintire a fiinţei mele pe trecerea de pietoni.
dar nu. el venea cu atâta putere
Încât rămăsese-ncremenit pe loc.
n-o să uit niciodată aşteptarea aceea şi nici spaima că se va opri de-şi va da drumul.
pornise brusc, cu nările sforăitoare.
cu farurile aţintite-asupră-mi.
venea ca un tăvălug pe toată strada.
dar rămăsese tot acolo, nemişcat.
deşi prinsese o viteză de neînchipuit.
cum însă era singurul tramvai spre momfa.
nu puteam să-l ratez.

auzisem că unul din vărai, chiar de la mine din vărai.

a descoperit gena morţii. nu a nemuririi, ci a morţii.

cea care, când ai început să dârdâi, paralizează dintr-odată spaima şi te fereşte de groaza vieţii de dincolo.

când eşti pe cale să pleci.

am dat fuga repede-n vărai să-l întâlnesc şi să-mi rezolv spaima de moarte, dar era luni şi ăla plecase la târg la şomcuta, aşa că

I-am plătit pe unul cu maşină să mă ducă la şomcuta.

muream pe mine de spaima că voi muri.

vezi bine că ăla nu era-n târg

În şomcuta, dar mi-au spus că s-a dus la baia mare, unde cartofii se vând mai bine.

aşa că am pornit spre baia mare.

spaima crescuse pe mine cât casa.

şi dă-i prin baia mare şi caută-l şi până la urmă unul a zis că s-a dus la crâşmă să se-mbete şi bate tu toate crâşmele şi a treia zi.

când l-au adus acasă, avea maţele peste el şi maşina salvării nu mai voia să pornească.

de când mă ştiu, aceste grâne se coc numai în amurg.

la seceriş, tulpinile lor sunt vinete.

Iar spicul e bolnav şi mistic.

ai zice că prin boabe tuşeşte un tuberculos.

Într-atât sunt de tumefiate.

pâinea însă e gustoasă, iar copiii o înfulecă iute.

până la doisprezece ani, n-am văzut la ei vreun simptom.

după doisprezece însă, o paloare pe care

O păstrează până înspre douăzeci pare să spună c-au mâncat prea multă şi că bine nu a fost deloc.

dar apoi copiii, care nu mai sunt de-acum copii, încep deodată să strălucească şi nimic nu-i mai opreşte să ajungă înspre patruzeci.

Însă nici noi nu mai suntem tineri de-acum şi când noi, ăştia care nu mai suntem tineri.

Îi astupăm sub Ian.

O facem pentru că nu putem renunţa nici măcar o zi

la grâul şi la pâinea asta.

singura din care ne-nfruptăm pe săturate.

am supravieţuit noi şi unor toamne care abia urmează să vină.

d-apoi ăsteia despre care meteorologii spun că va fi cea mai scurtă dintre toate?

numai că nu ne-am mai dus la momfa aşa de des ca mai an biletele-au ajuns cu mult prea scumpe

Iar momfa se îndepărtează ceas de ceas.

deşi parcă tot mai mulţi turişti se arată dornici să o vadă.

ministrul Turismului spune că momfa e deja pregătită să primească

În raiul ei zece mii de vizitatori.

dar tot ministrul Turismului se vede nevoit să recunoască franc că el nu a fost în momfa niciodată şi că nici nu ştie unde este.

deşi sunt patruzeci de microbuze care pleacă zilnic înspre momfa.

ce le-o fi plăcând în momfa dragilor noştri turişti de se-nghesuie într-acolo?

or fi microbuzele atât de odihnitoare.

minunăţiile atât de mari încât, odată ajunşi la momfa, nici chiar unul să nu dorească să se reîntoarcă?

văru’ care vine de la maramu’

zice că de ce nu l-am chemat vara asta şi pe el la momfa.

păi ce, vere, asta a fost vară?

şi-atunci noi ce căutăm aici?

aici e locul de unde pornim spre momfa.

şi unde vine momfa asta, vere?

momfa e la nici doi paşi de-aici.

dacă stăm încremeniţi un ceas.

vom fi primii care vor ajunge.

numai dă palinca aia mai încoace şi nu mai căsca în halul ăsta ochii.

În momfa, dacă vrei să vezi, intri cu ochii închişi.

aici nu eşti la mare sau la maramu’.

sacrul şi peticul ce se întâmplă cu oamenii când mor?

după părerea mea, îşi iau bagajele şi pleacă.

nu-i nicio metafizică în asta.

sunt pregătiţi de dinainte, ăla care moare ştie deja bine că nu se poate opune.

poate că e şi o vrajă aici.

dar eu rămân la părerea că el moare fiindcă i s-a tot spus că trebuie să moară.

nu-i nicio metafizică în asta.

pe gore l-ai văzut făcând aşa ceva?

O, nu, noi ne-am văzut puţin, cale de trei-patru ceasuri, când ne-am cunoscut eram la birt şi ne cam troscăniserăm puţin.

eu troscănit, el troscănit, nici nu ştiu când

I-am chemat s-o cunoască pe elvira şi nici nu ştiu cum de-au stat împreună trei luni.

mi s-a părut însă din prima c-or să se ia sau ceva de felul ăsta.

poate elvira şi-aduce aminte mai bine.

deşi elvira era bolnavă, grozav de bolnavă.

greu de crezut că elvira îşi mai aduce aminte.

era marele necaz al casei noastre.

puteţi merge la spitalul nouă s-o-ntrebaţi.

dar mă-ndoiesc că o să vă răspundă.

bine, s-o lăsăm pe elvira, dar după aceea nu v-aţi mai întâlnit deloc.

trei luni, cât a fost cu elvira?

nu, nu, elvira avea casa ei.

I-o cumpăraserăm să nu ştiu – s-o lăsăm să se descurce singură.

poate chiar să scăpăm de ea.

Îi duceam bărbaţii la uşă şi-i lăsam acolo.

nu voiam să intru, am intrat doar când am mutat-o acolo.

de ce ziceai c-aţi mutat-o?

ca s-o lăsăm în voia ei, întâi de toate.

şi apoi s-o-nvăţăm să trăiască pe picioarele ei şi poate să nu neapărat să scăpăm de ea, ci să răsuflăm puţin.

Înţelegeţi.

elvira avea nevoie să fie liberă.

noi toţi voiam s-o vedem fericită.

nu numai eu, ci şi mama.

poate şi tata.

de ce „poate şi tata”?

nu ştiu, nu ştiu, aici poate fi altceva.

tata, după ce s-a născut elvira.

n-a mai fost niciodată acelaşi.

şi nici mai târziu n-a redevenit acelaşi.

aveau în ultimul timp nişte jocuri.

nişte jocuri?

adică ea crescuse şi parcă voia să ne răpună pe toţi.

ochii i se făcuseră prea mari şi nu se uita cu ei unde trebuia.

Iar mâinile şi picioarele îi rămăseseră ca la zece ani. dar asta s-a întâmplat mai târziu.

mult mai târziu. cred că avea paişpe sau cinşpe când.

numai ochii erau mari, în rest rămăsese ca la zece ani, pipernicită, iar el el?

el îi arăta ceva la care o făcea complice, nu ştiu.

poate o-nţelegea, poate-şi iubea propria neputinţă.

pentru că elvira semăna mult cu el.

şi jocurile? de ce zici că aveau

În ultimul timp nişte jocuri?

nu sunt sigur, dar se holbau unul la altul minute, poate ore întregi.

după care ţipau.

ăsta era un joc. şi altul?

eu noaptea mă culc devreme, dar am auzit cum îi şuiera că de-acum gata.

să-şi vadă de păpuşile ei.

păreau să vadă altceva decât voi?

ea, da. de tata nu mi-am dat seama.

el, în afară de asta, era om normal.

dimineaţa avea faţa proaspătă şi cred c-o mai iubea pe mama, deşi după atâţia ani de stat împreună.

seara mai mergea la birt, mai bea.

câţi ani avea elvira când l-ai dus pe gore la ea?

poate şaptesprezece, îi cumpăraserăm deja apartamentul şi deja de vreo patru luni i-l mai duceam pe unul, pe altul.

Însă rar.

şi nu intram niciodată.

nu-ţi dădea voie să intri?

nu intram eu, ţi-am zis deja, voiam s-o vedem la casa ei, şi pe urmă, când ajungeam la uşă, eram mai mereu abţiguit.

şaisprezece ani o văzusem zi de zi.

Îmi fusese de ajuns.

adică gore a intrat singur când l-ai dus la ea?

singur, singur, mă bucuram că intră el şi nu eu. iar elvira nici nu s-a arătat.

nu elvira ne interesează acum.

ne interesează gore.

nu-mi aduc aminte, muream pe mine de frică, mi se făcuse dintr-odată rău.

ziceai că avea o cioară în casă.

n-am zis asta dar avea.

avea în casă o cioară pe care o creştea de mică.

ce s-a ales de cioara aia?

a luat-o şi a dus-o cu ea. era o cioară agresivă.

dar între ele se-nţelegeau.

adică sora ta avea şi ea aripi?

O, da, prinsese ceva la încheieturi.

păreau aripi, dumnezeu ştie ce avea.

avea însă ceva din cioara aia, la final:

niciuna nu putea zbura, dar pot să jur că erau aripi cele cu care nu putea să zboare.

poţi să mai spui povestea asta şi altcuiva?

pot, dar cine povesteşte e deja pregătit să nu fie crezut. vrei să fii crezut? nu scrie povestea asta!

vreau doar să aflu ceva despre gore.

de fapt numai despre gore vreau să aflu.

elvira e vie, dar gore trebuia sa.

totuşi, şase luni lângă elvira şi după asta să nu mai

ştim nimic? cine era?

era un zăbăuc, cine să fie?

Iar eu l-am văzut numai trei ceasuri şi nu mi-a plăcut deloc.

adică nu era unul de-ai voştri?

nu, nu privea la nimeni, era rău atins la un ochi.

cu care se uita în altă parte.

cum adică se uita în altă parte?

se uita în altă parte, cine ştie încotro se uita.

ţi-am zis că eu l-am văzut doar două-trei ceasuri.

mi s-a părut că vede cu stângul în altă parte.

dar îţi jur: altceva n-am văzut.

elvira ar putea să spună de ce se uita el în altă parte?

elvira nu.

dar au stat şase luni laolaltă.

de acord, dar nu, elvira nu.

v-am spus: nu.

elvira ştia că lui gore?

nu ştiu, nu ştiu, nu ştiu.

ştiu doar că, atunci când l-am dus la ea.

ea ştia ce trebuie să facă.

ce trebuia să facă?

pentru dumnezeu, nu ştiu.

putea să ne umilească pe toţi.

să ne omoare pe toţi, pentru că doar ea ştia ce trebuie să facă.

I-a omorât pe gore?

nu l-a omorât pe gore, dar gore nu era deloc în apele lui când i-a intrat în casă.

la ce etaj sta elvira când el?

sta la zece.

gore s-o fi aruncat numai aşa?

gore era un ins jalnic.

cred că prin el, de fapt, s-a aruncat elvira.

ce-aţi văzut pe asfalt era elvira.

gore era de mult la birt atunci şi cred că după aia a plecat

În cu totul altă parte.

pe gore cel plecat în altă parte
I-ai mai văzut? avea carne? se parfumase? duhnea?
ştiu doar că mirosea ca un copil
În crâşma aia împuţită.
şi-mi mai amintesc că era nebărbierit şi că se holba la mine.
poate de asta l-am şi dus la elvi.
adică putea să n-aibă de a face cu.
Iar elvira putea să-l?
da, putea.
şi el să stea şase luni cu?
da, cu ea.
ar fi putut să-l iubească?
O, fără-ndoială că nu, dar putea să-l facă să creadă că era meşteră-n asta.
cel puţin tata aşa era de părere.
adică tu nu ştii de ce umbla gore noaptea.
de la două încolo, pe străzi?
nu ştiu şi nu ştiu de ce.
poate numai aşa se potriveau.
da, da, se potriveau.
aveau ochii holbaţi amândoi.
or fi văzut ceva ce.
greu de crezut, aveau ochii holbaţi amândoi.
dar nu cred că vedeau ceva şi nu-nţeleg de ce nu.
În schimb se potriveau de minune.
cred că erau grozav de urâţi când se iubeau.
nu i-am văzut, dar am auzit c-o făceau
În văzul vecinilor.
I s-au plâns tatii.
de asta a plecat gore?
nu ştiu, dar când am stins lumina tata râdea şi am început să râd şi eu şi a fost pe urmă un hohot general.
corectorul
Meseria de corector e una pe cale de dispariţie, cum au fost la vremea lor cele de sacagiu, pălărier, ciubotar, lustragiu, zeţar sau nu mai ştiu care.
Eram tocmai la amurg, dragule, când s-a întâmplat

catastrofa, după ce toată viaţa vânasem greşeala şi o corectasem cu toată fiinţa mea.

Săvârşisem nenumărate perle de corectitudine, făcusem o adevărată dependenţă de asta, de la o vreme mă holbam în autobuz peste umărul oamenilor care citeau ziarul şi, ah, ceea ce ei treceau cu vederea, tocmai ceea ce ei treceau cu vederea, eu – haţ şi refăceam pe loc cuvântul bolnav, propoziţia bolnavă, toată fraza dacă era nevoie – şi era nevoie tot ziarul, cartea, cărţile şi până la urmă toată lumea şi întreg universul.

pentru că pe ea, pe litera corectată, se sprijină totul, mori pentru că el.

corectorul, n-a lucrat atent la literele vieţii tale, pe unele le-a inversat.

altele i-au scăpat, pe câteva le-a dublat, cum de nu fusesem lângă el la momentul potrivit, să îndrept, să tămăduiesc, să refac din rădăcină?

Ştiu: pentru munca asta de mizerie, din care toţi vor s-o tundă degrabă, primeşti o nimica toată: şase ani, cât am fost corector la

Luceafărul pe o leafă de ruşine, niciodată, nici măcar o dată nu mi-am zis şi eu: mă, dacă slobod acum o literă, dacă mut o silabă-n altă parte sau dacă-n propoziţie predicatul mă supără câtuşi de puţin şi-l radiez.

ăştia vor înţelege în sfârşit cât de mult depind de mine şi se vor grăbi să mă umple de bani. Dar ce vorbesc eu de predicat, putea să fie complementul direct, subiectul bătrân şi prăfos care venea de la drum lung şi se trântea ostenit lângă virgulă, puteam să ţin cont că peste numai câţiva ani aş fi avut de profitat din asta, pentru că Uniunea

Europeană nu va agrea niciodată dezacordul dintre S şi P, dintre subiect şi predicat, deşi la olandezi poţi să f, s-o faci, fără să te atingi prea tare de S, de subiect şi aşa mai departe.

Cum spuneam la început, că n-am uitat de la ce-am pornit, meseria de corector e una pe cale de dispariţie. Mă număr, poate, printre ultimii mari corectori, la apogeu visam împreunări febrile între virgulă, care nu se pune

înaintea lui şi, şi, epuizante alergări pe aleile lui a, somnuri fără de sfârşit în o, leşinuri de o clipă-n v.

Dezastrul – căci numai dezastru-i pot zice – a venit într-o vinere primăvăratică, puţin după ce împlinisem 43 de ani. A sunat la telefon secretara – nu ştiu dacă ea sau ceasul rău – şi mi-a spus că la pagina cinci a ziarului, pagină de care răspundeam ca de ochii din cap.

semnătura şefului, chiar a şefului, apăruse scrisă greşit, adică n-ul nu era n, era b. Vă închipuiţi ce a urmat.

Acum, după ce m-au pus pe liber, zău, încep să cred că greşeala de-atunci n-a fost tocmai o greşeală, pentru că textul din jurul ei e atent plivit şi tuns, ca iarba pe un gazon englezesc, niciun t n-a crescut la-ntâmplare.

— urile sclipesc de prospeţime, i-urile zburdă, uite ce aristocratic şade ă-ul pălăriat, câtă vigoare în g-ul care m-a îmbolnăvit de bănuiala că se strecoară noaptea în pat pe furiş şi o-ndestulează pe nevastă-mea, ce h aşezat şi nemţesc, dar şi ce’s moale şi difuz, căruia puţini îi cunosc înspăimântătoarea forţă de descolăcire.

Ei bine, greşind acel nume, pe care veacurile viitoare nu vor conteni să-l greşească, pentru că e uimitor, e minunat greşit şi ţâşneşte ca o perlă din opera mea anonimă, mi-am dat seama câte revelaţii am ratat corectând. Acum ştiu că nu eu, ci ea, greşeala, a vrut să greşesc, pentru că altfel nu ar fi avut norocul să existe, să trăiască fericirea de a fi o greşeală, când tocmai asta era raţiunea ei de-a fi.

Am fost aproape mândru când mi-au dat preavizul, am triumfat apoi când m-au pus pe liber, ştiind că această perlă a coroanei mele, această literă greşită dintr-un cuvânt lipsit de importanţă, va naşte într-o zi precepte, va întemeia religii, va modifica anii de desfăşurare a jocurilor olimpice, va redesena continente şi mă va confirma în rangul de mare corector, poate ultimul mare corector al lumii, pentru că meseria asta.

cândva mai glorioasă decât cea de paharnic sau de logofăt, este pe cale de dispariţie şi poate că m-a aşteptat doar pe mine ca să tragă cortina.

nouăzeci

Între frontiere

La capătul dinspre Pantelimon al Bucureştiului se află o groapă

Imensă, în care sunt depozitate, de mai multe decenii încoace.

gunoaiele oraşului.

E o întindere de mărimea unui sfert de cartier şi, prin anii ’70, s-a

Încercat aici construirea unor cămine pentru nefamilişti. Dar locul n-a fost ales în chipul cel mai fericit: constructorul a venit, a făcut măsurători şi proiecte, a adus materiale şi instalaţii şi a trecut la excavaţiile pentru temelii, dar toate încercările de finalizare măcar a unui edificiu au eşuat. Deşi fundaţia era turnată cu o mare risipă de beton şi de fier, după puţine săptămâni apăreau în ea fisuri grave, care o şubrezeau văzând cu ochii: piatra se subţia, cărămida se înmuia.

destrămarea se făcea vizibilă în fiecare punct al ei. Au mai urmat câteva tentative asemănătoare din partea trustului, apoi totul a fost lăsat baltă.

locul fiind redat vechii sale destinaţii.

Singurul care mai ştie istoria lui, azi, este Costaiche, cu care m-am

Întâlnit într-o seară la un birt murdar de prin preajmă. Am băut amândoi mult şi mi-a dezvăluit că ştie că n-am cum să mai ajung în noaptea aceea acasă, aşa că m-a făcut invitatul său. Dacă aş fi fost treaz, n-aş fi intrat în pretinsa lui locuinţă; abia dimineaţa mi-am dat seama că aceasta era de fapt o scobitură – bandajată cu lăzi şi cartoane de toate felurile – în ţărmul uriaşei gropi de gunoi, fapt care m-a cutremurat. Costaiche, însă, a ţinut să mai rămân un ceas cu el, pentru că avea să-mi arate acel nu ştiu ce pentru care sta el de o viaţă acolo şi pentru care nu voia să părăsească locul.

Ştii ce zi e azi? m-a întrebat Costaiche. I-am răspuns că nu şi atunci mi-a cerut să merg cu el înspre mijlocul gropii. Opreşte-te aici, mi-a poruncit la un moment dat, şi

atunci mi-am dat seama că, deşi nu era nici măcar la amiază, în locul acela se lăsase noaptea. M-am văzut silit să caut cu ochii Soarele, dar Soarele nu mai era. Nu mai erau nici gunoaiele de primprejur. Am văzut, în schimb, cu spaimă, cum curgea pe cer, în altă direcţie decât Soarele lumii noastre, un soare întunecat.

pe sub care părea să treacă o procesiune din alt timp; contururile nu erau tocmai clare, un biet zdrenţăros biciuit urca o colină, se auzeau comenzi răguşite şi plânsete. Un lemn ridicat pe vârful colinei.

zdrenţărosul ţintuit acolo, apoi, după multă agitaţie – o linişte

Inumană, un pâlc de făpturi aşezându-l pe zdrenţăros sub o lespede.

Nu ştiu cum am ieşit din acel teritoriu al vedeniei. Costaiche stătea lângă mine pe marginea gropii, Soarele lumii noastre era din nou deasupra.

Azi a fost ziua punerii în mormânt, a zis Costaiche. Dar sunt zile când de acolo poţi vedea multe alte lucruri asemenea. Şi-ţi pot spune şi ce se întâmplă cu adevărat.

În ’72, când au încercat ultima oară să construiască pe acest loc.

eram inginer şi am dormit câteva nopţi în barăcile muncitorilor. De fapt nu am dormit, ci am stat de veghe zi şi noapte, străduindu-mă să

Înţeleg ce se întâmplă cu şubrezirea şi îmbătrânirea neobişnuit de rapidă a construcţiilor. Am nimerit în punctul acela al gropii – unde ai fost şi tu mai devreme – tocmai când se derula viziunea. Ceilalţi au plecat, eu am rămas.

Am repetat experienţa şi i-am căutat un înţeles. După repeziciunea cu care zona înghite tot ce e material, mi-am dat seama că acolo se află un punct de rarefiere extremă a spaţiului, poate chiar un alt spaţiu.

Timp rarefiat de evenimente şi spaţiu rarefiat de materie.

Cred că peste acest loc unde prezentul dispare se suprapun

Întâmplări din alte vremuri, care păstrează, după

intensitatea cu care au fost trăite, contururi mai mult sau mai puţin consistente ale acelor oameni şi împrejurări. Am văzut şi lucruri care nu cred că vin din urmă.

ci din viitor.

Acum înţelegi de ce mă cheamă doar Costaiche şi de ce nu mă gândesc să plec de aici?

umflătura din perete

La început, în peretele din stânga al holului care leagă mansarda mea de lumea de afară, era o umflătură – mai degrabă o mică denivelare – ce fisurase vopseaua şi umezise uşor tencuiala; multă vreme, nimeni n-a luat-o în seamă, pentru că holul e mereu îmbibat într-o lumină afumată, o pâclă ce şterge lucrurile de contururi şi le cufundă pe jumătate înapoi în pasta de dinaintea facerii.

Când i-am arătat locul, gazda mea a fost convinsă că în perete s-a spart o ţeavă şi a chemat reparatorul, dar acesta n-a găsit acolo decât un mic căuş gol, rotund şi umed, pe care l-a umplut cu tencuială, a nivelat şi a plecat.

— Nea Ioane, i-am spus gazdei mele după două săptămâni, ai văzut peretele azi?

— Ce s-a întâmplat iar, bre? a zis nea Ion şi, când a văzut că umflătura crescuse la loc, a început să înjure pentru toţi banii aruncaţi degeaba.

N-a mai chemat, însă, instalatorul. N-a chemat nici constructorul.

Iar umflătura din perete a crescut de la zi la zi.

Era o umflătură ciudată, care nu pornea din igrasie, iar în urmă cu o săptămână am fost uimit de asemănarea ei tot mai vădită cu un pântece. Cu fiecare zi, pântecele s-a rotunjit şi a sporit. Ieri am pus urechea pe emisfera lui: nu era rece şi ţeapăn cum sunt îndeobşte pereţii, ci străbătut de un gâlgâit fierbinte. Era un pântece străin de cap.

de picioare şi de mâini, un pântece singur şi atât; azi dimineaţă era atât de umflat, încât am trecut numai cu mare greutate prin spaţiul gol dintre el şi peretele opus.

Gazda mea nu-şi dă seama ce se întâmplă, ea vede aici doar o stricăciune oarecare. Dar eu încep să înţeleg: în acest perete creşte un pântece adevărat. Un pântece viu,

care îşi soarbe vlaga din lucrurile şi oamenii din jur. Un pântece care a fost odată al unei femei, dar a rămas sterp şi n-a avut odihnă până ce n-a găsit loc şi rod să se umple.

P.S. Astă-seară m-am întors acasă mai devreme ca de obicei, cu o nesfârşită nelinişte în trup. Pântecele enorm de care mă frecasem dimineaţa, la plecare, nu mai exista: rămăsese doar o spărtură pe mijloc.

Iar pielea peretelui atârna fleşcăită în jur. Gazda mea vârâse în umflătură o daltă: jos se putea vedea o şuviţă de apă ruginită ori poate de altceva şi un mic cheag negru şi inform. Poate cel de dinăuntru reuşise să fugă la timp, să-şi dea seama că, încă o dată, naşterea îi era

Interzisă. Nu mi s-a părut deloc ciudat că gazda mea n-a observat nimic şi că n-ar crede o iotă dacă i-aş spune că, o dată în viaţa lui, într-o zi de joi, a ucis.

valentin

Matilda Caragea a locuit, până la data de 17 octombrie 1943, într-un

Imobil de pe strada Londra. Bărbatul plecase definitiv de lângă ea la un an după naşterea copilului.

Fiul, Valentin, s-a văzut silit să îmbrăţişeze cariera armelor, astfel că.

la vremea despre care vorbim – toamna lui 1943 –, el se afla pe front ca sublocotenent. Pe 28 octombrie acelaşi an, Matilda Caragea primea vestea că fiul ei „a căzut la datorie”.

Peste amintirea acestei date, în mintea doamnei Caragea, azi în etate de 93 de ani şi locatară a unui azil de bătrâni, se suprapune o alta, care n-a încetat să o macine de atunci încoace.

Când a aflat de moartea lui Valentin, tocmai se întorsese de la piaţă.

Cineva îi vânduse nişte ciuperci şi-i spusese: „Doamnă, dacă le răsădiţi

În pivniţă, la întuneric şi umezeală, astea cresc şi se înfoaie-ntr-o zi cât altele-ntr-o săptămână”.

Acasă, vestea morţii fiului ei a năucit-o; zile întregi, a uitat de tot şi de toate, apoi însă a fost nevoită să revină la

viaţă. A dat peste ciupercile aruncate într-un colţ al bucătăriei. Toate se stricaseră, putreziseră aproape, cu excepţia uneia, foarte arătoasă, care părea să se fi hrănit.

Într-ascuns, din descompunerea celorlalte.

Bătrâna nu poate înţelege nici astăzi de ce s-a simţit atât de vajnic

Îmboldită să păstreze acel exemplar – poate pentru ciudata lui vitalitate.

Nu ştie, de asemenea, ce a mânat-o să coboare în pivniţă şi să aşeze ciuperca într-un ghiveci cu pământ. După două zile, aceasta se făcuse neaşteptat de mare, după încă o zi trăsăturile i se schimbaseră într-un chip uluitor: ciuperca părea că pulsează, pe suprafaţa ei se desenaseră contururi aproape umane.

După încă o zi, liniile se adânciseră, vietatea se înălţase, la lumina lumânării totul devenise monstruos. Femeia a pus mâna pe ea, crezând că suferinţa şi spaima îi provoacă vedenii. Sub carnaţia umedă şi rece.

de ciupercă, a simţit însă un puls distinct. După şase zile, ciuperca crescuse atât de înspăimântător, încât ajunsese de statura unui om şi se clătina ameninţătoare pe piciorul îngropat în pământ.

Din a opta zi, femeia n-a mai intrat în pivniţă. În ziua a zecea, i-a cerut unui vecin să coboare şi s-o taie. Ea a rămas în uşa pivniţei.

privind înlemnită.

Lovit la rădăcină, monstrul a părut că geme şi s-a prăbuşit. L-au scos afară şi, la lumina zilei, doamna Caragea a avut o clipă curajul să se uite într-acolo: pălăria ciupercii adăpostea, reprodusă în cele mai mici amănunte, faţa fiului ei căzut pe front.

De atunci, doamna Caragea n-a mai intrat niciodată în curtea casei sale. Chiar şi acum crede că aici, la azil, e infinit mai bine decât în casa ei.

crezul cu ianuş după mai multe beri cu marius ianuş, într-o zi pe care am hotărât-o cea de pe urmă a vieţii noastre, ne-am zis că n-ar fi rău să spunem Crezul

Împreună, convinşi că marile asasinate se petrec

atunci când nu ucizi şi că în rădăcina noastră, care spune că trebuie să omori ca să nu fii omorât, un dumnezeu tot mai mărunt dă porunci din ce în ce mai palide, că, încet, crima se preface-n sinucidere, iar omul nu mai are treabă cu alţii, ci doar cu el, că poezia spune povestea celui care, vârând cuţitul în celălalt, simte lama râcâind în pieptul lui şi scurmând acolo fără încetare, că după om nu mai vine tot omul, cel puţin aşa sperăm şi că marile lui asasinate se vor petrece curând doar în sine, acolo unde.

chiar când nu ucizi, dai peste un cadavru, în aşteptarea omului viu care

Încă n-a fost.

nu cred că ianuş îşi mai aminteşte de povestea asta: când am ieşit, carul mare uruia pe cer, încredinţându-ne că, dacă te uiţi în sus şi nu vezi, ai câştigat, iar noi, bălăngănindu-ne şi izbindu-ne unul de altul, zbieram

În şoaptă şi ne răsteam suspinând:

„Suntem în timp de război şi poezia e primejdioasă. ea lucrează cu bomba umană care e subconştientul. poezia nu e seducţie, ci ameninţare. când produce maximum de sens, pur şi simplu îşi suprimă autorul. cine crede că poezia face bine, e călduţă şi îi adoarme pe

Inocenţi se înşală. poezia e armă şi, ca orice unealtă fără conştiinţă.

ucide.

cine pătrunde în intimitatea ei nu mai poate fi salvat. cu aparenţa ei de fată cu cireşe la urechi, poezia loveşte năprasnic ficatul şi vomită peste cel mort. poezia e crimă amânată şi mântuire prin disconfort. a vedea poezia ca salvare e ca şi cum ţi-ai pune de strajă îngeri cu grenade-n gură. ea nu face servicii supravieţuitorilor săi şi nici nu-i iartă pe dispăruţi.

când ajunge acolo unde a ajuns deja, loveşte plămânii cu putere, face praf vezica, lipeşte maţele de stern, apasă pedala războiului şi face din pace o cacealma. lucrând ca boală fără leac, e în stare să-şi ia propria viaţă pentru a dura. nu se uită în ochii nimănui. ea n-are ochi.

să nu-i spui, noaptea, „noapte bună”, iar dimineaţa

evită să o saluţi! ea controlează răul, dar nu cunoaşte neapărat binele.

azi eşti livid? mâine te vei simţi cu ea alături altfel, dar mai rău. ea e singurul lucru nemuritor care-ţi aparţine: e răul în sine. se uită cu ochii tăi şi nu vede. tremură cu mâinile tale şi nu le simte.

ştim despre ea doar că este ştiinţă a îndepărtării şi că inşii în care locuieşte fac războaie nesângeroase, din pricina cărora, pe câmpul de luptă, toţi aleargă într-o nemişcare de necrezut.

scăpată de sub control, ea intră-n inocenţii care-au visat să ucidă măcar

O dată. şi, neavând conştiinţă de sine sau timp, nu ştie nici de ce lăcrimează, nici de ce produce durată".

glossă când te fereşti, fereşte-te de tine. nu bea băutura care-ţi face bine. nu mânca nimic din ce îţi place. iubeşte numai ce dispreţuieşti. când e vară

Îmbracă paltonul. nu visa. du-te la bal ca la spital. stinge ţigara.

n-avea grijă de ziua de mâine, e tot cea de ieri. bate capul să-nţeleagă fundul. deprinde-te cu nefiinţa, se naşte odată cu tine, e tot a ta. nu dormi. nu te trezi. când nu dormi, stinge-n tine setea de-a fi om. stinge ţigara când pleci. deplânge doar uşorul, nu şi greul. stinge ţigara.

adu-ţi aminte că ai dispărut deja ieri. stinge ţigara mai iute. iartă răul celui care-ţi face bine. pune-ţi-l paznic pe cel ce te fură. râde când îţi sare sângele pe gură. umple cu absenţă locul în care eşti aşteptat. papă lapte. stinge ţigara. fă-te singur şi străin pentru cel care-ţi cere tovărăşia. dezi-te şi de adevăr, şi de minciună.

ca să nu fii ucis, arată-te gata să mori. stinge ţigara. disperă speranţa.

spune-i lui văru-tu că-mi datorează cinci sute. nu uita că toate s-au făcut în lipsa ta. deci spune-i să-mi aducă banii cel târziu poimâine. deci poţi oricând dispărea.

teme-te de noroc. descoperă-te când eşti gol. acoperă-te când eşti plin.

stinge ţigara. nu te simţi întreg câtă vreme te afli în

trup. când dispari.

dă erată. bea mult. sau nu bea mult. fumează. sau stinge ţigara.

obişnuieşte-te cu neadevărul adevărat.

dacă-ţi vine să urli, ţine-ţi ţipătul sub glotă până se face dulce ca mierea. leapădă-te de tot ce îţi pare că ştii. Învaţă să nu ştii. luptă pentru contra ta. fă-te că eşti mereu altcineva şi într-o zi vei chiar fi.

stinge ţigara.

ca să nu birui vreodată, aliază-te cu cei slabi. la amiază spune-ţi că s-antunecat deja. pe cei ce-ţi sunt datori plăteşte-i să-ţi amâne plata.

Îndulceşte ceaiul cu fiere. trage perdelele. stinge ţigara.

acum, că am rămas doar între noi, să recunoaştem că de fapt nu suntem doi. eu sunt nimeni, tu eşti nimeni, suntem de o singură fiinţă. hai, iute.

să ne rugăm cu credinţă.

deci îngenunchează, aprinde-ţi ţigara, dă drumul la radio şi începe rugăciunea: „este frig, nimeni veghează deasupră-ne, aici încetează emisiunea”.

greaţă la mal poate să nu fie acesta chiar sfârşitul, dar istoria e gata.

mai mult ca în alte dăţi, vărul gore umblă prin ogradă cu mâinile la spate şi dă din cap a lehamite.

să culeagă porumbul cine-o vrea. a fost parcă prea mult soare ca să se coacă la fel ca pe vremuri.

ar fi mai bine pentru el şi ai lui să meargă la dentist şi să-şi scoată puturoasa de măsea care-l bate de pat toată noaptea.

numai că ziua uită şi măseaua nu-l mai doare şi, desigur, ăsta nu-i un gest cu care să întâmpini sfârşitul.

poate mai bine ar fi să se întoarcă în casă şi să facă iar scandal că nu-şi găseşte proteza.

dar acolo zumzăie copiii iar nevasta îl spurcă.

nu, nu, dacă s-ar întoarce ar găsi la uşă un mare rahat pe care l-au lăsat cei de dinainte şi pe care el nu l-ar putea spăla nici într-o mie de ani de azi încolo.

poate să nu fie acesta chiar sfârşitul, dar istoria e gata.

şi nu copiii contează acum, nici părintele care zice că după ce mori nu mai mori.

ci gore, care aşteaptă să se termine istoria măcar cu o zi înainte de-a muri el.

să scape măcar o zi de nevasta prea răbdătoare.

de popă şi de copiii prea mici.

strada londra nu mai dă-n strada Paris ca pe vremuri.

aşa e-n pustiu, nisipul schimbă graniţele mereu.

În ce paradigmă am fi trăit acum dacă europenii nu şi-ar fi întipărit-o pe-a lor peste tot?

ar mai fi dumnezeu mort? am mai clama sfârşitul istoriei?

să vedem: s-ar mai plimba gore toamna cu mâinile la spate fără alt viitor decât trecutul său şi al unei seminţii aidoma lui?

cum am gândi dacă ar fi biruit aici civilizaţia neagră şi densă a Africii?

dacă o civilizaţie – alta – ar fi găsit celălalt drum?

am mai fi dat de tot atâta agonie?

de tot atâta spaimă şi dezgust?

nu ştiu, dar pielea albă are gânduri negre.

Iar gore nu greşeşte deloc:

nu culegi porumbul când vremea e pe sfârşite de la un înalt grad de lehamite încolo.

ca de la un înalt grad de civilizaţie.

destinul nu mai prezintă interes.

odată ajuns aici, timpul face o buclă şi te-nconjoară cu graţie. În locul cavalcadelor şi al alergăturii cu răsuflarea tăiată până la capătul străzii.

unde nu te-aşteaptă decât groaza că urmează alte străzi după care trebuie să alergi.

În locul lor şi al tuturor lucrurilor fără de care până mai ieri ţi s-a spus că nu vei supravieţui.

vine acum această buclă suavă şi-ţi zice: a fost destul, prea destul.

alergarea putea să-nceteze de mult.

dar pentru că trebuia să consumi o anume energie.
numai pentru că trebuia s-o consumi.
te-am lăsat să te zbengui.
să crezi că ar putea să conteze vreodată dacă pierzi sau câştigi.
odihneşte-te, dar nu te mai osteni să te pui în genunchi.
te-ai rugat îndeajuns.
dacă s-a auzit, s-a auzit.
dacă nu, până astăzi toţi s-au rugat în zadar.
vei învăţa că acesta e capătul.
deşi nu e capătul.
O buclă nu are capăt.
numai că aici te vei uşura de multe cu speranţă minimă, ba chiar fără speranţă – deşi nu poţi duce încă aşa ceva.
aici laşi jos totul sau aproape totul.
după muncile tale meriţi această odihnă.
măcar până dau o raită prin anii tăi deosebit de nefaşti.
prin micul ev mediu şi prin antichitate eşti singurul viu între aceştia toţi:
ce cadou mai măreţ decât să ţi-i aşez la picioare de-a valma pe sofocle şi pe herodot.
pe augustin şi pe michelangelo.
pe Napoleon şi pe marx?
cu tine, cel mai neînsemnat dintre muritori.
Închei în triumf ceea ce aveam de închis netotule, calci pe cadavrele mai-marilor lumii.
am înaintat până la tine numai ca să te prind viu.
să-ţi arăt pe câte capete încoronate poţi călca şi cât de important e faptul că mai eşti în viaţă.
dar nu pentru a face mai mult.
nu pentru a pune mâna pe imperii.
nu pentru a fi iubit şi înţeles.
ci doar ca să pricepi că sfârşitul n-are nevoie de eroi, ci de netoţi ca tine.
care nu trebuie nici să-nţeleagă.

nici să se facă înţeleşi.

ceea ce se numeşte viaţă nu e pregătit să dureze.

acum poţi deschide ochii, suntem în cu totul altă parte.

eu sunt o simplă buclă, tu – un biet bărbat.

vezi cât de uşor a fost timpul şi ce uşor s-a-ncheiat?

pace în pântece, unde părinţii noştri au umplut cu mămăligă sperând să-i înfunde bolboroselile, să

Înmormânteze valurile de frig ce veneau dinspre tălpi şi să oprească leşia spurcată a necredinţei. pace în pântece, de unde pornesc abaterile filosofilor şi răscoalele mujicilor. pace în pântece, de unde izbucnesc războaiele mari, pace în pântece, unde se nasc icnetele desfrânării şi fumurile gândirii abstracte. pace în pântece, de unde se scurg malformaţii şi pruncii sfinţi, pace în pântece, de unde, dacă nu ieşi.

scapi pentru o vreme şi pace în pântecele în care dacă nu intri nu trebuie să ieşi.

pace în pântece la răsăritul soarelui, când, odihnit, îşi duce oasele la lucru, pace în pântece după asfinţit, când se întoarce cu măruntaiele ferfeniţă la odihnă. pace în pântece când dă pe gură ce nu poate da prin dos, pace în pântece când se lipeşte de coaste, pace în pântece când se umflă şi crapă.

pace în pântecele celui care-şi face rugăciunea cu maţele goale şi pace

În pântecele celui îmbuibat, pace în pântecele celui care a lăsat otrava să urce la cap, pace în pântece pentru că, dintotdeauna, doar în pântece nu e pace şi din fermentaţiile lui nimeni nu iese curat.

pace în pântece, de unde se nasc marile religii, pace în pântece, unde mulţi strepezesc şi se uscă, pace în pântece, unde niciodată nu e pace.

pace în pacea-n care pace nu e, pace acolo unde fără pântece nu e pace şi pace acolo unde pântece nu e.

pace aşadar la răscruci, pace la întâlnire şi pace la despărţire.

noul război al pântecelui se apropie, noile lui păci, de

asemenea. pace păcilor care urmează, pentru că nu-s decât păci ale pântecelui, pace căci pacea e doar război răsturnat, pace păcilor şi pace pântecelui, din care pacea nu poate porni.

groapa cu alei musca de sicriu nu poate fi prea zglobie.

locul strâmt o obligă să fie disciplinată ca un soldat.

dar cât de ademenitor şi ferice poate fi acest loc unde se desfată marile mirosuri şi de unde cerul nu se vede niciodată.

Îmbătată de arome, are vreme acum să cerceteze pendelete sinele locatarului.

năucitor în miasme şi inegalabil în descompuneri.

fără grija că va fi descoperită vreodată.

„Un degustător rafinat, dar şi un sihastru”.

ai zice despre ea atunci când alunecă peste piftia zoaielor dulci şi lăcrimoase din pântece.

peste mucegaiul diafan de pe falange şi gură.

Iar când odihneşte în bojdeuca de clei din ureche.

ai zice că filosofează şi ascultă eternitatea cum vuieşte chiar aici, în aceste delicatese care încă fermentează.

cum spuneam însă, musca de sicriu nu poate fi prea zglobie şi de aceea un drum de la cap la picioare poate dura mult, foarte mult.

atât de mult încât la întoarcere să nici nu-l mai recunoască pe locatar.

dar acuma, ssst. musca de sicriu a aţipit.

mâine o aşteapt-o noapte grea.

confort 2 îmbunătăţit

Editura Publicaţiilor pentru Străinătate, 2004. Volumul a fost scris împreună cu poetul Lucian Vasilescu. Autorii şi-au dezvăluit identitatea doar în prima secţiune a volumului.

celelalte poeme fiind asumate de autorul colectiv Pop-Vasilescu.

Sunt reproduse aici doar poemele semnate de Ioan Es. Pop.

cu aceşti ochi, cu care n-am văzut niciodată la mai mult de-un metru depărtare.

adulmec lumina ca pe un lucru străin şi pe cale de dispariţie.

carne peste carne în carne sub carne.

şi cred că abia acum încep să o văd bine.

abia acum se încheagă ea ca lumea.

O pastă mai groasă ca metalul şi mai grea ca apa.

altfel cum s-ar scufunda la aşa adâncimi?

dar ce ochi mai limpede ca al meu vede lumina în sine.

cu venele ei negre gata să plesnească.

mai tulbure ca o placentă aruncată la gunoi.

mai grea ca mercurul când fată icnind.

şi-atunci când o vede, care ochi trebăluieşte

În jurul ei ca în jurul unei căldări cu asfalt?

cu un ochi ca al meu nu vezi lumina luminând.

În schimb îi vezi alcătuirea bolnavă.

greutatea mai grea ca a întunericului.

doar prin ochiul chior şi prost vezi lumina pe care n-o vezi.

lumina care putrezeşte duminica prin ogrăzi.

prea ostenită ca să dispară.

ochiul sârmos şi scurt care se scurge după ea vede ce ochiul văzător n-a văzut vreodată.

nu materia e grea, ci lumina care o apasă.

O văd numai ochii care se strică.

cine vede doar lumina nu o vede.

cine n-o vede însă o adună în butoaie mari.

peste care pune brusturi şi pietre şi o conservă cu anii, până se lasă la fund şi se întăreşte ca sacâzul.

Într-o zi, în telescoapele astronomilor.

va arăta ca un ulei întunecat şi gros.

cu care se vor unge pe tot trupul.

şi poate atunci ochiul, care face doar deservicii vederii, va dispărea.

când va vedea cu pielea, omul nu va mai fi om.

Iar religia retinei va fi dispărut de mult.

dumnezeu, atâta cât există, nu rezistă la vedere.

dar atunci nu ne va mai scăpa.

el face parte din lumina pe care ochiul obişnuit nu o vede.

dar o vede ochiul meu aproape orb.

de la lumină în sus, lucrurile devin tot mai grele şi urcând nu te mai poţi întoarce marea greutate e chiar uşorul.

când te ridici, devii greul celeilalte lumi.

te prăbuşeşti în invizibil ca un sac cu bolovani.

omul se face greu pe lumea cealaltă din cauza luminii: lumina venoasă.

marii Carpaţi luminoşi de sub stern.

luminile sumbre care-i umflă oasele.

cine-a zis că omul nu-i lumină?

ba chiar că-n nevăzut omu-i lumină.

un cheag de lumini bolnave foarte.

puţine vor fi lucrurile pe care din cauza luminii nu le-am văzut.

dar asta numai pentru că lumina nu ajută la vedere şi oricum eu am vederea slabă şi prin ochelarii mei de cal văd mai degrabă lumina neluminoasă.

Iar când carnea va orbi, au să vadă şi lumina cărnoasă din pricina căreia putrezim.

ca să te pot adulmeca măcar.

dumnezeul meu, a trebuit să intru-n maţe şi-n materiile lăsate lor.

să aflu că omul e plin de rahat. să

Ignor asta şi să nu mă mai condamn pentru ce dau afară. să nu mă trufesc când beau şi mănânc pe săturate.

pentru că tot ce bag pe gură cu trufie

Iese pe cur şi mă umileşte.

să nu fiu bun, pentru că bunătatea otrăveşte.

să las răul deoparte pentru că binele pe care-l voi face apoi mă va-ndemna să fac iar rău.

somnorosule, eu nu mai iau legătura cu tine dacă nu-mi răspunzi de îndată.

vreau să fiu mic cât tine, nu mare.

nu vreau ieşire în deltă dar vreau munţii Carpaţi.
după atâţia ani de rugăciune.
vreau ceva din nimicul pe care-l administrezi:
un somn uluitor pe valea oltului şi o morgă-n Sibiu, unde-am auzit că nu sunt muşte şi de unde aş putea fi dus cu ambulanţa până-n maramu'.
spun unii că, sporită, durerea creşte plăcerea.
nu mă-ndoiesc că şi invers se-ntâmplă la fel.
dar aici, unde mă rog de mama focului.
nu mă mai rog nici pentru durere, nici pentru plăcere.
mă rog mai degrabă împotriva lor.
mă rog să scadă una ca să scadă şi cealaltă.
să aţipească umorile ca să nu mă mai scarpin zi şi noapte. să scadă viaţa ca să scad din moarte.
greul a-nceput de mult, dar uşorul se-ncăpăţânează să-ntârzie.
eşti când pe ce să fii, când pe ce să nu fi.
aceasta este moartea vie.
vorbeşti despre mutilaţi cu aceeaşi plăcere cu care eu vorbesc despre agoniseala mea în bani.
nu te poţi ierta că eşti de-al lor, nu-i aşa?
nicio religie nu vă va ierta neajunsurile şi nicio realitate nu vă va adeveri.
nu există mântuire pentru voi.
asta nu înseamnă că azilurile ar lipsi.
O societate sănătoasă îşi reglează cu grijă disfuncţiile, pentru a arăta şi altora cât de priceput şi de îmbietor
Îşi ambalează bolnavii.
dar voi săriţi şi promiteţi boli noi.
pe care le vindeţi ca pe lucruri de preţ altfel cum să înţeleg că aţi ajuns deja în mijlocul oraşului.
unde numai noi suntem acasă? ieşiţi, ieşiţi, ieşiţi.
voi puneţi beţe în roate mersului pe două picioare.
vouă nu vă e ruşine că nu ştiţi înainta.
din pricina voastră, corabia noastră riscă să nu mai ajungă la mal.

şi dacă ajunge, ce să facem cu voi?

cei care vă seamănă trebuie să coboare.

Iar mutilaţii coboară primii.

Indiferent cine este la cârmă.

Îmi place această încăpere sărăcăcioasă.

pe care, deşi am schimbat multe încăperi de atunci.

nu cred s-o fi părăsit vreodată dacă proprietarul mă tolerează şi nu mă dă nicio lege afară.

atunci cred că ăsta-i exact locul meu.

gândurile mele nu zboară şi fiinţa mea nu roieşte.

este deocamdată singurul loc căruia îi sunt îndatorat.

nici dumnezeu n-are cum poposi aici, d-apoi omul?

şi câtă vreme nu poţi primi omul.

cum să îi faci loc lui dumnezeu?

bine că timpul durează şi că gardianului care patrulează prin faţa ferestrei nu-i pasă.

n-am de ce să ies câtă vreme proprietarul mă mai suportă şi cât n-am la ce ieşi nici ziua, nici noaptea.

după apucătura neamului nostru.

noi am ajuns la capăt, iar cineva e bine să ia răul de la un cap la altul şi chiar dacă e cel mai rău dintre rele.

să nu vină cu recursuri, ci să tremure.

să se roage, dar nu neapărat.

şi să dispară, pentru că osia spiţei s-a frânt şi sub sumedenia de roţi care se împrăştie e bine să-şi pună primul gâtul la tăiere.

dacă vrei să vezi cum e să te faci pulbere ca pentru ultimul drum.

Ia tulpina unei flori – oricare – şi răsădeşte-o în mucilagiile halucinogene ale unui sirop de soc care, lăsat la dospit două luni, dobândeşte clare virtuţi de otravă. Aşază, deci, fragila rădăcină, piciorul ei subţire şi neacoperit de fuste, în micul hârdău cu năprasnice efluvii.

Apoi aşteaptă, vere, aşteaptă, aşteaptă. În trei săptămâni, te vei trezi că ai deja un tovarăş pe cinste: din buza glastrei, planta va-ncepe să-ţi

Închine.

Trebuie să încerci acest experiment.

Dacă-ţi reuşeşte, nu vei mai fi atât de singur.

mi-am spus într-o seară că nenorocul n-are cum şi dat pe vecie.

că poţi să-l schimbi dacă schimbi ceva la destin ţinuta, numele, căutătura, amicii.

O, da, mai ales amicii.

poate, dacă te străduieşti să-ţi ridici ochii mai sus.

dacă te jeluieşti mai puţin.

dacă nu mai îmbraci cămăşile de acum doi ani şi multe altele de felul ăsta.

reuşeşti să schimbi ceva la destin.

şi chiar s-a întâmplat un lucru neaşteptat:

cu aceiaşi ochi vedeam acelaşi lucru, dar altfel.

luasem o oarecare înălţime.

lucram la un alt fel de soartă.

Începusem, dragule, să cred că m-am curăţat de nenoroc.

devenisem mai treaz şi mai responsabil.

puneam bani deoparte visând la o casă.

a durat frenezia asta vreun an.

dobândisem câteva promisiuni de fericire mică.

mă învârteam printre oameni cu mai multă largheţe.

eram în lume, ce mai.

nu spun că în tot acest răstimp nenorocul m-ar fi ocolit.

spun doar că scădea în ochii mei pe cât creşteau altele.

ajunsesem, dragule, aproape convins că-i pusesem capac şi că de-acum nenorocul nu mă mai putea dobori.

şi nu am greşit, pentru că l-am ţinut vreme de-aproape un an sub călcâi.

dar a venit vinerea de ieri.

vinerea nenorocului meu de odinioară şi au apărut iar cei doi, tot clătinându-se şi tot în zdrenţele de pe vremuri.

ca să-i fac mai puţin nefericiţi.

le-am dat din nou de băut.

ca pe vremuri, când locuiam nicăieri şi ne feream să visăm la altă zi.

dar uite că ea a sosit şi m-a găsit tot nepregătit ca pe vremuri şi nenorocul s-a întors şi el şi de atunci am încetat să mă rog şi, oricum, mă rugam în zadar.

ceea ce trebuie să ştii în această fază e că rezistenţa a scăzut cu mult sub limitele admise şi că până şi a mânca e un chin. În această fază nu mai ai nevastă sau iubită, iar cei dimprejur te ocolesc pe departe.

Dacă mai ai o slujbă, în două-trei luni se duce dracului, dar mai ales

Începi să nu mai vrei nimic. Pentru că nu mai poţi înainta pe stradă ca lumea, începi să te temi să mai ieşi.

Dumnezeu a dispărut de mult.

Ferice dacă ai un adăpost în faza asta, iar dacă-l ai şi nu-l împarţi cu nimeni, arareori vei mai ieşi. Oricum însă, ai scăpat de pedeapsa de-a mai trebui să fii ca ei.

Apoi vei sta mult mai multe ceasuri în pat. Vei închipui mari bătălii.

mari biruinţe, mari iubiri. Vei săvârşi fapte neasemuite la Salamina şi vei fi necruţător la Petreşti. Dar mai ales, după toate astea, dimineaţa, îţi vei da seama că drumul de la pat până la uşă s-a lungit foarte mult.

Fireşte, de acum asta va conta mai puţin, pentru că adevăratele bătălii se dau înăuntru, nu?

Dar într-o zi ai să descoperi că, deşi nu stai chiar tot timpul în el, pentru că şi el se îndepărtează şi te trezeşti adesea dimineţile pe covor, patul

Începe să se afunde de-atâta dormit.

Întâi e o adâncitură mică, pe care, dacă urci în el, o astupi de îndată, dar

Încet groapa creşte şi, când te trezeşti din nou, ajungi să pui trei perne acolo ca să poţi iar dormi.

Şi între timp uşa de la intrare s-a îndepărtat atât de mult, că nu mai ajungi la ea în două ceasuri.

Şi patul s-a îndepărtat şi el, tocmai când trebuie să te culci neapărat.

pentru că te-ai oprit din băut şi de mâine ai hotărât să începi o viaţă nouă.

ai hotărât că te vei bărbieri şi vei îmbrăca pantalonul

cel mai curat şi vei merge şi vei bate la prieteni, la duşmani şi vei cere o slujbă, oricare.

Ei, dar la trezire îţi vei da seama că nici odihna asta n-a fost bună.

pentru că peste noapte patul s-a adâncit mult, atât de mult încât nu poţi coborî din el nici după ce te-ai zbătut trei ore.

Între timp ziua a ajuns la amiază şi nu mergi la amiază să ceri slujbă. Iar uşa nu mai e ca aseară, ca să ajungi până la ea ţi-ar trebui o întreagă zi.

Şi, oricum, parcă tot de mâine ţi-ar fi mai convenabil să ieşi, nu?

cam asta-i tot ce mai rămâne după:

un sac din care spaimele s-au dus.

micsandre stinse în trupească supă şi nimeni care să mai şadă sus.

din vena cavă gongul nu mai bate.

aorta poate doar c-a aţipit.

dar e un somn enorm în astea toate trăieşti doar ca să mori ce-i de murit.

las că ne văd alţi ochi, noi nu-i vedem.

noi ne continuăm înaintarea.

de-acuma între viermi, ca în harem.

O nevedere parcă vede marea.

În timp ce morţi mai vechi şi mai ferice fac semne largi că vor să se ridice.

unelte de dormit

Editura Cartea Românească, 2011

În caz că ţi se face somn mai devreme când eram mic, visam să fiu şi mai mic.

mai mic decât masa, mai mic decât scaunul.

mai mic decât cizmele mari ale tatălui.

cât un cartof, atâta mă visam.

pentru că primăvara pe cartofi îi puneau

În pământ şi gata.

până toamna nu-i mai necăjeau.

mă visam în cuib, printre ei.

dormind cu dulceaţă-n întuneric.

Întorcându-mă pe-o parte şi pe alta vara
Iar apoi căzând din nou în somn.
şi toamna să mă trezesc tot nedormit şi tot nespălat ca fraţii mei şi când să dea cu sapa-n noi, să sar deasupra şi să le strig: nu mai săpaţi, nu mai săpaţi.
căci vin acasă de bunăvoie.
dacă-n primăvară mă puneţi la loc.
şi primăvara să fiu primul pe care
Îl aruncă înapoi în cuib şi tot aşa, să rămân să dorm mereu.
din cuib în pivniţă şi din pivniţă în cuib.
ani mulţi, neîntors şi uitat.
O, cât aş dori acum să mă rog. dar în loc de asta stau şi tremur în faţa unei sticle pe jumătate goale şi mă gândesc deja la următoarea ca la singura salvare.
nu, nu mă uit în lături sau în sus.
mă uit doar la lichidul dinăuntru.
care descreşte mai ceva ca untdelemnul
Într-o lampă după miezul nopţii.
duhovnicul meu, care stă câteva mese mai încolo.
biruit de propria lui sticlă.
nu se mai uită nici el la mine.
e clar că l-am dezamăgit, pentru că el e deja la a cincea, pe când eu abia o termin pe a treia.
şi când iese clătinându-se şi bombănind.
mă părăseşte orice speranţă:
nu, anul ăsta nu se înnoieşte.
se schimbă doar data.
se schimbă doar sticlele.
se schimbă doar preţul.
pentru ca ăsta în crâşma căruia beau să supravieţuiască şi anul ce tocmai începe.
altfel eu unde-aş mai bea?
O, da, anul omului tocmai se-nnoieşte.
numai că va fi mai lung ca alţi ani.
deci de aceiaşi bani voi bea mai puţin ca anul trecut şi cu doza înjumătăţită cum să te mai rogi cu aceeaşi ardoare şi cu ardoarea înjumătăţită cum să mai speri la

mântuire şi fără mântuire cum să mai crezi că-ntr-o zi duhovnicul va reveni şi te va lua de mână şi te va duce acolo unde nu-i dependenţă, cheltuială şi suspin?

de vreo trei luni, mâna stângă îmi tremură tare.

doar n-o fi de la alcool, că alcoolul

Îl beau cu dreapta, nu?

Ia să mă duc eu mâine la doctor.

pentru că n-apuc să mai beau un pahar până la capăt şi stânga şi începe să zvâcnească.

atât de frică mi se face, că alerg din nou la pahar şi mai iau o-nghiţitură, poate frica se mai domoleşte.

dar ţi-ai găsit: frica nu se domoleşte deloc şi dacă n-o paralizez cu încă un pahar.

mă paralizează ea pe mine şi uite-aşa, din frică în mai frică şi din pahar în mai pahar.

se face a doua zi şi a doua zi doar cât să sting fiertura de cu seară.

pentru că fără îndoială azi mă voi opri.

acum chiar m-am oprit.

În urma mea secundele s-au adunat deja puzderii.

mari cât halbele de la încheietura osândiţilor.

minutele-s cât poloboacele din pivniţele Vaticanului.

Iar orele ca nişte galioane pântecoase.

dar ce spun eu ore, este deja o eternitate.

am şi uitat de când n-am mai băut.

O, doamne, a trecut atâta vreme.

Încât nici nu-mi amintesc cum mai miroase băutura.

hai, astăzi doar cât să-mi aduc aminte şi după aia o săptămână mă las.

dar ce zic eu o săptămână? o lună!

ba şi o lună e nimica toată.

precis o să mă las un an sau doi sau zece sau o sută.

de mâine chiar c-am să mă las precis.

dar vai cu câtă frică mă gândesc deja la veşnicia însetată care va urma.

stăteam aşa şi mă-ntrebam de ce o fi atât de scumpă sticla de bere când deodată am băgat de seamă că dacă îmi pun ochelari nr. 1

sticla se face mai mare, dacă-mi pun ochelari numărul 2.

e chiar pe măsura preţului, iar de la nr. 3 în sus, dumnezeule.

beau la ea un ceas şi n-o mai termin.

deci acum nu mai merg la birt fără ochelari şi dacă vreau să beau pe săturate, îmi pun ochelarii cu numărul unu.

dacă vreau să mă-mbăt îi pun pe cei cu numărul doi.

Iar când, în sfârşit, vreau să merg acasă pe patru cărări.

Îmi pun ochelarii cu numărul patru.

care fac sticla de patru ori mai mare.

atât de mare că n-o pot bea pe toată.

dumnezeule, cum mi se-mpleticesc picioarele.

zău, nici nu mă mai pot ridica de la masă.

cum de nu mi-am dat seama până acum?

păi cu ochelari numărul şase beau toată ziua şi plătesc doar cât pentru o bere.

primăvara devreme, oamenii dorm mai mult.

după atâta iarnă, calciul din oase s-a dus şi nici războaiele nu pot începe acum.

pentru că războinicii dorm pe ei de oboseală.

abia din aprilie dac-o mai fi să pornească

O nouă campanie, cu mai mulţi morţi.

altfel de ce s-o porneşti?

nici la marea neagră nu e altfel.

deşi războaie nu mai sunt de şaizeci de ani şi chiar dacă acum primăvara a venit mai devreme, iar oamenii s-au trezit mai din timp.

armele-s ruginite, iar cei care s-au trezit nu ştiu împotriva cui să le îndrepte:

e o mare linişte peste tot.

şi nu te bagi în război dacă nu ştii de partea cui pierzi.

pentru toată lumea, mâine va fi o zi mare.

pentru mine va fi o zi mică.

mă voi trezi mai târziu cu trei ceasuri.

Îmi voi pune costumul, cravata, pantofii.
dar numai pentru că aşa se cuvine
Într-o asemenea zi mare.
nu, n-am să ies şi nici n-o să mă arăt pe stradă aşa cum o vor face toţi.
O să stau îmbrăcat două ore în baie.
O să fumez mai multe ţigări pe balcon şi o să-mi tot repet că nenorocul meu nu-i altceva decât norocul altora.
pe urmă voi da jos hainele de sărbătoare.
mă voi dezrobi din cămaşa prea strâmtă la gât şi voi reîncepe să beau pe ascuns.
cum o făceam la paisprezece ani.
fireşte, cum am să fiu foarte singur.
nimeni n-are să mă deranjeze.
voi face sălbatice curse dintr-o cameră-n alta.
tremurând de frică să nu greşesc paşii.
voi afla poate de ce nefericirea la mine se-ntăreşte ca cimentul.
apoi, după atâta alergătură, se va face nouă seara, da, şi voi lua un pumn de somnifere, să scurtez ziua asta care oricum a fost cea mai lungă.
deşi m-am trezit atât de târziu.
deşi mă culc atât de devreme.
când afli, aproape din leagăn.
că fericirea e egală cu păcatul şi când până la douăzeci de ani ţi se tot spune asta.
spaima de fericire se instaurează definitiv, mână-n mână cu spaima de păcat.
din clipa aceea greşeşti tot mai des.
nu că ai vrea să fii mai fericit.
ci pentru că, străduindu-te să fii mai puţin fericit.
devii tot mai păcătos.
e drept însă, acest păcat care te face de la zi la zi mai neînsemnat şi mai doldora de nefericire.
după ce te umileşte treizeci-patruzeci de ani.
s-ar putea să-ţi dea o mână de ajutor.
Însă nu ca să te salveze:
oricând eşti pe cale să devii fericit.

ştii că nu-i bine să ţi se întâmple asta ca să nu-ţi distrugi adevărata fericire aceea de a fi un păcătos care-şi poate controla păcatul şi care l-ar putea chiar şi vinde acum.

pentru că o groază de fericiţi care nu l-au avut niciodată vor să cumpere.

arşi de amărăciunea că fără el adevărata fericire nu există.

acesta e al doilea motiv pentru care oamenii se roagă.

Îmi place camera ta, are uşă şi fereastră.

seara ai pe unde să intri, dimineaţa pe unde să ieşi.

poate n-ar fi rău să mă aşez şi eu puţin pe patul tău şi să adorm.

ce zici? nu zici nimic. Înseamnă că e-n regulă. lasă, că nu mă uit când te schimbi. şi nici nu-mi pasă dacă ieşi în toiul nopţii şi începi să baţi străzile. sunt foarte ostenită.

Îţi mulţumesc că m-ai primit aici.

poate n-ar fi rău ca mâine dimineaţă să te fericesc cu un ceai, ce zici?

dacă mi-ai spune măcar unde ţii zahărul.

zău că în rest m-aş descurca grozav.

uf, e deja şase dimineaţa şi poate-ar trebui să te trezesc.

dar dacă tu pleci abia la nouă?

mor pe mine de somn. un ceas, doar un ceas să dorm şi eu. dar dacă nu pleci nici la nouă?

pentru că e deja nouă şi tu tot nu te-ai trezit.

dacă pleci la 11? aha, deci asta era!

În felul ăsta totul se explică.

sau poate că eşti liber toată ziua.

uf, trebuia să-mi dau seama de asta mai iute şi să aţipesc şi eu puţin, pentru că nu găsesc nici zahărul, nici ceaiul, deşi am cotrobăit peste tot.

şi acum nici nu mai poate fi vorba de ceai.

pentru că-i unu şi tu n-ai mâncat, e două şi n-ai băut.

e trei şi de-acum unde să mai pleci dacă aveai de plecat undeva?

tocmai mă gândeam la cină când mi s-a părut că aud dinspre tine un oftat şi am năvălit în cameră, dar ce bine.

mi-a venit iarăşi inima la loc:

tu dormi tot frumos şi tot neîntors mă gândesc că poate nici mâine nu lucrezi.

aşa că poţi să dormi cât pofteşti.

te-aş fi trezit totuşi în seara asta să vedem împreună cum coboară asfinţitul.

numai că ceru-i acoperit şi a-nceput să plouă, aşa că mai aţipesc şi eu puţin.

pentru că mâine dimineaţă chiar trebuie să plec.

şi tu eşti atât de obosit. atât de obosit. atât de obosit.

la ce să-nchid cu cheia? doar nimeni nu-mi bate la uşă. dar dacă?

dacă bate într-o zi cineva? ia să fiu prevăzător! e clar, dacă nimeni n-a bătut la uşa asta vreme de cinci ani, sigur a pregătit un plan, unul mare de tot. dar e posibil ca nici măcar să nu bată. adică pur şi simplu să intre şi să ia totul. totul? care totul? orice, prietene, n-ai închis ca lumea.

luăm orice. luaţi şi ce n-am? luăm ce ne place nouă să luăm, nu-i clar?

adică şi oglinda, ticăloşilor? nu, bă, oglinda nu ne interesează, noi luăm ce nici cu gândul nu gândeşti. păi luaţi-mi atunci tavanul! păi nu-ţi luăm tavanul, că se surpă ăi de sus peste tine. atunci luaţi un perete.

oricum vecinul din dreapta mă ucide cu manele! frate, manelele nu-s treaba noastră, noi luăm doar ce-i al tău. păi eu n-am nimic aici! ei, vezi.

tocmai pentru asta am intrat: o să-ţi luăm fix ce n-ai. şi ce anume n-am?

ţi-am mai zis, frate, noi luăm ce nici cu gândul nu gândeşti.

o-nfrigurare îngheţată-mbracă marea carne de fier care cască.

e sâmbătă. maşinile se odihnesc.

luni iar va fi răzmeriţă-n tehnologie.

*

maşina cea mare sosi.

copilul cel mare ţipă.
nu-i oare griperul dând să dispară
În plină zi?
la spălătoria din colţ carnea în somn tremură iute.
pacea de-acum s-ar putea să dureze mult, iar maşinile să îngenuncheze.
*
după ce săptămâni în şir au fiert înăbuşit.
azi au ridicat-o pe una de-a lor pe cruce.
pământul s-a cutremurat.
lumina stă să plesnească.
şenilele plâng.
până la doi-trei ani, îngerul tău şade în apropierea ta.
sunteţi cam de aceeaşi greutate.
Îl poţi vedea, auzi, pipăi. apoi, însă.
el, care e energie pură, se înalţă puţin.
Iar ochii tăi, care nu se mai uită în sus.
Îl pierd din vedere. auzul tău, care se
Îngroaşă, nu-l mai poate auzi.
la cinci ani, eşti deja fiul părinţilor tăi de carne.
ai coborât în lumea lor.
privirea ta, care încă e un organ mai uşor decât ochiul, îl păstrează totuşi.
dar nu pentru mult timp, pentru că la zece
I-ai uitat, la doisprezece toate simţurile ţi s-au îngroşat.
la treisprezece s-au mutat în pântece.
Iar la paisprezece sub buric.
acum eşti pe de-a-ntregul al părinţilor tăi.
te tulburi şi râvneşti la ce râvnesc şi ei.
urăşti ce urăsc ei şi, în curând.
nimic nu te mai opreşte să le repeţi greşelile.
de atâta-nvolburare a simţurilor de jos.
nu bagi de seamă alţi douăzeci de ani că mica fereastră din moalele capului s-a-nchis şi că obloanele s-au tras.
acum nu mai vezi cu tot trupul ca pe vremuri.
şi în timp ce carnea creşte tot mai groasă şi mai grea.

Învețţi să te vaiţi de carne bolnavă.
ai uitat demult că cel ce stă acum deasupra ta avea loc în pat, lângă tine.
nu, încă n-a urcat atât de mult
Încât să nu-l poţi vedea chiar deloc.
dar ochiul tău nu se mai osteneşte să vadă nici măcar lucrurile grele din apropiere.
cântăreşti acum o sumedenie de oase şi de cărnuri singure.
simţurile dulci ţi s-au închis.
În locul lor te lupţi să îţi salvezi carnea cea grea şi oasele opace.
nu mai crezi decât în istorie.
Iar istoria vorbeşte doar despre dispăruţi.
Întunericul e doar o neputinţă a ochiului, nu a luminii.
În treizeci de ore, dacă laşi storurile şi rămâi în pat.
ai să începi să vezi chiar petice de nevăzut.
să nu te aştepţi însă la revelaţii, cel mai adesea ele vin doar cu anii sau nu vin deloc.
dar stăruieşte asupra a ceea ce poţi întrezări când nu vezi.
vor fi lucruri pe care altminteri nu le vei mai vedea.
ori văzându-le-n lumină nu ai să le recunoşti.
poate că încă nu vezi ce văd eu. poate nici eu nu văd ce vezi tu.
Important este însă că, deşi nu mai vezi ce vezi.
vezi deja ceea ce nu vedeai.
sunt îngrijorat doar de dealurile ostenite din vărai:
O mai creşte pe ele inul?
sau oamenii din vale au pierit cu toţii?
lumină cu vene aurii şi groasă ca funia.
pe când stăteam pe olteţului n-ai venit şi nici în pantelimon nu m-ai vizitat vreodată.
deşi te-am aşteptat acolo şapte ani.
ai apărut acum, în 2007, în strada prevederii.
dar eşti tu oare cea la care am râvnit atâta?
atârni din tavan groasă ca funia dar nu cobori atât de

mult încât să te pot ajunge de pe duşumea.

ce mă fac, gălbioaro, că n-am scaun să urc să-ţi încerc metalul şi împletitura?

O soră a ta luminează strada ziua-ntreagă şi până pe la patru după-amiaza li se dă tuturor.

chiar şi acum, când decembrie e pe sfârşite.

Însă tu nu ieşi în stradă şi nu apoi odată cu soarele. dar ce, parcă eu ies?

cum să ies când tu vii după atâţia ani?

nu, mai bine stau cu tine.

zgribulit în pat, dar cu tine deasupra.

da, da, clatină-te şi alintă-te şi nu coborî mai jos ăstea două-trei zile cât sunt liber de anul nou. mâine

O să-ncerc s-ajung la tine de pe pat.

dar numai după ce mă bărbieresc şi mă fac frumos.

pssst! bat colindători la uşă, însă nu vreau să te vadă. aşa că n-o să descui. Însă mâine nu va mai bate nimeni. mâine, după ce mă bărbieresc şi mă fac frumos.

mă ridic din pat pe vârfuri şi ne-ntâlnim acolo. În sfârşit.

bucla ta blondă, încheiată cu un nod cât toate zilele, se va-ntuneca puţin.

pentru că trupul este plin de zemuri.

dar tu eşti lumină, ce dumnezeu.

odată ce-o să-l înfăşori ca lumea.

toate lichidele din el se vor aprinde ca becurile de pe bradul de crăciun din piaţa uniri.

ce zici? să las crăpată puţin uşa, să ne vadă tot blocul? tot cartierul? tot oraşul?

sigur că da. sigur că da. sigur că da.

dumnezeule, e deja nouă dimineaţa şi e mâine.

pe o cărare îngustă, prin zăpada căzută aseară.

mă căznesc să ajung la şosea.

dacă nu s-ar fi aşternut zăpada asta.

nici cărarea nu ar exista.

până la urmă asta-i tot ce am putut să aflu:

Istoria e poezia învingătorilor.

Iar poezia istoria celor învinşi.

copilul nostru se pregăteşte de război.
deşi la noi e pace de şaizeci de ani.
şi-a pus pe cap o cască cât toate zilele şi-n picioare nişte şenile, nu alta.
În timp ce măsoară camera cu paşi rari.
caută spre noi ca spre doi străini.
nu-i nevoie să poarte armă ca să ne dăm seama că înăuntrul lui războiul a şi început.
e doar un copil şi se joacă, spui tu.
dar dac-ai vedea cum te fulgeră de sub cască.
n-ai mai zice aşa.
parcă seara, când tropăie spre culcare.
ar mărşălui deja printre tranşee.
atât de mic şi să viseze la un lucru atât de mare? oho! ohoho!
păi noaptea, acolo, sub plapumă.
ce crezi că tot spune pân-adoarme?
vă urăsc, vă urăsc, vă urăsc.
pe voi şi pacea voastră îngălată
În care colcăiţi de şaizeci de ani.
Iar dacă-i vei zice că nu mai sunt ţări de cucerit pe lumea asta.
Îţi va râde-n nas şi-ţi va răspunde:
dar voi chiar nu vă uitaţi la televizor?
chiar nu vedeţi că războaiele
Încep acum în bucătărie, bieţi neghiobi?
după ce m-am holbat în noaptea de crăciun trei ceasuri la televizor şi am auzit aceleaşi ştiri pe toate posturile şi am văzut aceiaşi baştani risipind aceleaşi mii de euro la manelişti şi aceleaşi ţâţe răstindu-se la camera de filmat şi aceleaşi funduri ciuruite frecându-se de ecran.
am închis totul şi m-am tăvălit în pat cu gândul să nu mă mai scol vreodată şi nu m-aş fi sculat dacă a doua zi nu m-aş fi sculat.
dar poate de anul nou o voi face mai bine.
pentru că la televizor vor fi aceleaşi şi aceleaşi ştiri şi parcă, totuşi, nu de crăciun te culci fără să mai pui ceasul să sune.

da, de anul nou va fi mult, mult mai bine.

pentru că atunci voi şti că vine tot anul vechi.

care se va repeta şi peste doi, şi peste douăzeci.

numai că între timp îmi voi fi perfecţionat uneltele de dormit şi le voi folosi mult mai bine, pentru că ştie oricine:

briciul, dacă nu-l ascuţi de mai multe ori.

nu-şi poate face datoria din prima, frate!

am 52. O mai fi mult până la capăt?

52 e mult? 62 ar fi mai rezonabil? ce.

dar ce mă ţine viu? se va întâmpla în somn?

voi cădea pe stradă? voi mai crede mult că sunt atât de vinovat, încât musai trebuie să?

ce moarte e mai bună: cea prin infarct.

moartea în patul propriu sau cea peste mări şi ţări? de acolo cum mă vor aduce? viitorul mai are ceva din trecut? vor mai fi morţi ca mine? o să mă laude preotul că am fost şi eu om?

am 52. O mai fi mult până la capăt?

atât de speriat am fost de viaţă că toate mi-au ieşit pe dos.

acum, în nopţile mele pline de remuşcări.

visez doar la iertare, mica iertare care odată şi-odată

I se cuvine chiar şi celui mai păcătos dintre muritori.

şi dac-aş primi-o poate-aş trăi trei ani nevinovaţi şi aceia ar fi cei mai frumoşi ani ai mei.

O clipă de iertare m-ar face iar om.

dar pe lumea asta nimeni nu iartă pe nimeni.

clope

Clope ţine musca asta într-o sticluţă de parfum de vreo şase luni.

Dragoste? În niciun caz. Clope, care e ciuca bătăilor încă de mic.

visează acum, în prag de optsprezece ani, că, de îndată ce îşi va obţine majoratul, va dovedi că de fapt este un bărbat puternic, foarte puternic.

Tremurând, îşi fixează gâza cu o severitate aproape duioasă. Mâine va face primul său gest de maturitate: îşi va executa gâza după toate aceste luni chinuitoare în care

a ţinut-o captivă, pregătind-o cumva zi de zi pentru această ultimă zi mare. Mare.

La douăsprezece noaptea, după nici cincisprezece minute de somn.

Clope se trezeşte ud-leoarcă. Va mai dormi? Poate cel mult între cinci şi şase, până vor începe să sfârâie zorile, dar nici atunci nu va dormi ca tatăl care grohăie în patul de alături.

Şi de la şase la zece, când a programat execuţia, ce va face? Pentru că e duminică şi duminica, da, ce altceva poţi face decât să trândăveşti în pat?

Dumnezeule, este nouă şi un sfert, în sticluţa de parfum gâza pare că doarme surâzătoare, cu burta în sus, pe când Clope dârdâie sub plapumă ca zgâlţâit de friguri. Tatăl a plecat demult la biserică, pereţii ţiuie, cine de fapt e captivul?

Zece fără un sfert. Fără zece. Fără cinci. O muscă se aşază pe nasul viitorului călău. Care nu tresare. Nu tresare. Va fi duminică până la noapte. Până mâine.

locul unde a încremenit marea

În valea noastră din Vărai, care vara asta stă să sece, niciodată n-au fost peşti mai mari de-un lat de palmă. Ce să-i faci, noi suntem oameni de pământ, care n-au văzut niciodată marea, Dunărea, ba cei mai mulţi nici măcar Someşul Rece.

Totuşi, în seara aceea de octombrie 1968, pe când desfăceam de zor porumb, la uşa noastră a bătut un străin care, chiar înainte să ne dăm noi seama, a răsturnat de pe umeri drept în mijlocul antreului un peşte cum nu se mai văzuse prin părţile noastre până atunci.

Era o namilă lungă de doi metri, alunecoasă şi rece, pe burta căreia cealaltă namilă, cu două picioare, s-a aşezat să-şi tragă sufletul.

Nu ştiu ce-au vorbit ai mei vreme de un ceas cu străinul, dar până la urmă rumoarea s-a potolit, iar străinului i s-a dat voie să înnopteze în antreul nostru. Am putut să-l văd, în timp ce mă duceau la culcare, cum

Îşi dă jos căciula, se lungeşte pe duşumea şi-şi aşază

capul ca pe-o pernă pe pântecele namilei cu solzi.

A doua zi dimineaţă, când m-au trezit să merg la şcoală, în antreu nu se mai aflau nici namila cu două picioare, nici peştele lui cât covata în care puneam la saramură doi porci odată. Mirosul de peşte rămăsese însă şi a continuat să adie săptămâni întregi, iar după o lună, în spatele măturii, am descoperit un solz sticlos şi rece, mare cât copita de capră.

pe care l-am ascuns sub perna mea ani de zile.

Dumnezeule, dar şi când l-a găsit mama, ce bătaie am încasat!

Nu un peşte ca ăla, dar măcar un solz să fi avut vreodată satul nostru şi poate astăzi pământul de pe oamenii noştri de pământ s-ar mai fi şters, în aşa fel încât copiii lor să arate un pic mai puţin greoi şi un pic mai luminoşi ca ei. Şi atunci poate că oamenii noştri de pământ n-ar mai ara şi astăzi pământul ăsta bolovănos cu pluguri trase de câte doi boi de parcă ar despica valurile unei mări încremenite, care, demult, pe vremea când Pământul plutea pe sub ape, şi-a legănat peştii printre dealurile din Văra

i.

om de zi, om de noapte

În sfârşit, pe la 46 de ani, după aţipirea simţurilor agresive care mă

Întunecaseră atâta vreme, mi s-a părut că mă limpezesc un pic şi că nenorocul şi spaima încep să mă lase în pace. Ziua lucram pe rupte la o firmă nerecunoscătoare, dar care mă obliga să fiu viu şi treaz douăsprezece ore din douăzeci şi patru, ceea ce cu cinci ani înainte mi s-ar fi părut o anticipaţie sută la sută fiction. Munceam aşadar de la zece dimineaţa la şase-şapte seara fără oprire, câştigasem ore fericite de luciditate şi de stăpânire de sine, devenisem chiar un as al acestui autocontrol diurn, care mă obişnuia cu mintea trează şi cu trupul nesperat de sănătos pentru o vârstă la care lăsasem deja în urmă morţi scumpi, mai tineri ori doar cu puţin mai în etate decât mine.

Da, vreme de o zi cu soare, totul părea să-mi fi

devenit favorabil şi complice.

De pe la opt seara, însă, mă invada vechea poftă grozavă de a mă mutila şi pofta asta-mi punea bocancii-n picioare, haina pe umeri şi tremuru-n mâini şi mă trimitea la mizerabilul birt din vecinătatea blocului, din care ieşeam pe la douăsprezece noaptea cu o şi mai mare poftă de a bea.

Nu ezitam să merg şi să mai cumpăr alcooluri, ca să-l dau trupului meu să se îndestuleze. Ştiam bine ce fac, dar nu mai eram eu stăpânul meu.

Trupul meu de ţăran îmi dădea totuşi şansa ca, după însiroparea lui cu alte vodci şi beri între 12 şi 2 noaptea, să mă trezesc dimineaţa viu şi nevătămat, să merg la serviciu şi să funcţionez toată ziua următoare ca un excelent instrument diurn, pregătit de orice provocare. Am fost şi sunt un supravieţuitor norocos. Foarte norocos, deşi simţeam şi simt.

chiar şi în cea mai năucitoare beţie, că, până la urmă, tot nenorocul va triumfa.

M-am gândit adeseori că acesta e blestemul unui neam, al meu, pe care eu îl închei îndurând cu luciditate şi spaimă tot ce e de îndurat pentru ca tricoul ăsta, nu, cămaşa asta puturoasă, purtată de toţi nespălaţii neamului meu, să arate într-o zi dacă nu albă, măcar suficient de curată pentru a putea fi depozitată într-un dulap cu vechituri şi uitată acolo.

dumnezeul tramvaiului 40

De când m-am mutat în cartierul ăsta cu care se termină Bucureştiul.

merg la serviciu cu tramvaiul 40. De trei ani bătuţi pe muchie, urc de la prima staţie, de unde la ora aia nu mai suie nimeni, şi cobor la ultima.

la care rareori mai ajunge cineva.

Ocup întotdeauna locul din spate, ultimul de pe rândul din stânga, şi m-am obişnuit atât de mult cu inşii care urcă de la staţiile următoare.

Încât nici nu-mi mai întorc capul să-i privesc. Iar cei care suie s-au obişnuit şi ei cu mine, într-atâta încât,

văzându-mă mereu absent, la mereu aceeaşi oră, pe mereu acelaşi scaun, mă cred un soi de

Dumnezeu al tramvaiului 40, bărbos şi nemişcat, albit de o amărăciune rece.

Trec zilnic minute bune, chiar zeci de minute, şi eu nu mă mişc din loc.

aproape că nici nu mă mai pot îndoi că sunt chiar Dumnezeu.

Dumnezeul tramvaiului 40. Iar nemişcarea-mi prieşte, pentru că nu consum energie, deci pot spera că voi trăi aşa mult, foarte mult, mai mult decât aceste făpturi care suie şi coboară cu o grabă ostenită.

Dar oare am dreptul să mă socotesc aşa? Cumva, da: am uitat de trecut şi nu mă gândesc la viitor. Băltesc într-un prezent mic şi străin.

Aşa am fost şi pe vremuri. Am locuit şapte ani într-o garsonieră în care.

de la mutare până când am părăsit-o, n-am schimbat nimic – nici patul.

nici, chiuveta, nici perdelele, nici măsuţa pe care nişte spini uscaţi au stat într-o vază neatinşi.

Acum, la trei ani distanţă, rămăsesem la fel: o nemişcare între cele mişcătoare. Dumnezeul înlemnit în carne al mereu mişcătorului tramvai 40.

Trecură luni, poate ani, de când nimeni altul nu ocupa locul meu din spate, singurul din care puteai vedea totul, în faţă, înapoi şi lateral.

Într-o zi de februarie însă, rulând pentru a suta-mia oară pe aceeaşi rută a tramvaiului 40, la o staţie după Ozana, a suit ea. Roşcată, rece.

tăioasă, plină de ochi închişi.

Am dat să mă ridic, pentru prima oară de când umblam pe linia asta.

dar ea a zis nu, cobor la a doua. N-a coborât la a doua, dar a rămas tot sticloasă şi de nepătruns, ameţindu-mă cu parfumul ei de femeie cu păr roşu şi pistrui.

— Dacă eşti în stare, coboară aici, mi-a zis în apropiere de staţia 1

Decembrie 1918 şi s-a dat ea însăşi jos.

Dumnezeule, trebuia să cobor? Să-mi pierd locul, nemişcarea, aureola?

M-am dat jos în staţia aia nefericită şi am mai apucat s-o aud spunându-mi:

— Zece minute, doar zece minute şi mă întorc.

Am stat zece minute, am stat douăzeci, am stat un ceas. Apoi mi-am căutat o gazdă fix lângă staţie şi am continuat să aştept îndărătul ferestrei, ieşind în fiecare dimineaţă la zece fără un sfert şi postându-mă pe refugiu în speranţa că doar – doar o voi zări în tramvai, ori că va apărea de după blocuri ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat şi-mi va zice:

— Haide, suntem deja în întârziere.

Dar ea n-a mai apărut şi, cum nu mai urc de la capăt, locul meu

Imperial din tramvai l-a luat altcineva, care pare să-mi semene, dar are faţă de cerşetor şi gesturi repezite.

cartea

Aveam unsprezece sau doisprezece ani, era vară şi mă aflam împreună cu toţi ai mei la seceratul grâului. Pe la ceasurile trei ale după-amiezii.

mama mi-a poruncit să las secera şi să merg acasă, pentru a pregăti mâncarea porcilor, o operaţiune lungă şi anevoioasă. Tăiam câteva zeci de sfecle furajere, despicam câţiva bostani, spălam şi mărunţeam câteva kilograme de cartofi, le însoţeam cu frunzele de la sfeclă, turnam amestecul rezultat într-un cazan de vreo sută de litri, după care căram cu găleata apă şi îl umpleam. Urma tăiatul lemnelor, aţâţatul focului şi

Întreţinerea lui cale de trei ceasuri, până când amestecul fierbea bine.

Stop? Nu, pentru că la final adăugam tărâţele şi îi mai dam delicioasei fierturi un clocot, ca să se îngroaşe.

Dar în ziua aceea mi-am permis să amân începerea ritualului cu pricina şi m-am strecurat în lanul de porumb din spatele casei pentru a citi câteva pagini, doar câteva, mi-am jurat, din Amintiri din Casa Morţilor de Dostoievski.

Amarnică decizie, pentru că timpul trecea şi eu nu mă puteam dezlipi de carte, paralizat poate şi de valul de disperare şi vinovăţie crescânde.

Soarele căzuse după orizont când brusc am auzit-o strigându-mă. Am îngropat pe fugă cartea în pământul afânat din lan şi m-am repezit să-mi îndeplinesc datoria. Prea târziu. Pedeapsa a fost pe măsură. Dar bătaia pe care am încasat-o atunci mă apasă astăzi mai puţin decât ceea ce s-a întâmplat cu cartea, rămasă cu finalul necitit. Peste noaptea ce a urmat s-a abătut furtuna, care n-a contenit nici a doua zi. Ploaia a nivelat pământul, iar urmele micului mormânt în care îmi depozitasem cartea s-au şters. Am scormonit solul săptămâni la rând pentru a-mi recupera bijuteria, dar n-a fost să fie. N-am dat de urma ei nici toamna târziu, când am arat toată întinderea cu pricina. Parcă o-nghiţise pământul, zău aşa.

romi

Oameni slabi, spunea satul despre ei şi, într-adevăr, bărbatul, care a scăpat de lumea asta pe la 64 de ani, şi nevastă-sa n-au reuşit să tencuiască niciodată casa pe care le-o făcuse socrul lui, tatăl ei, cu treizeci de ani în urmă. În schimb, obişnuiau să bea amândoi, întâi mult, apoi foarte mult, iar în cele din urmă atât de mult, încât nu se mai trezeau cu zilele, apoi cu săptămânile, apoi cu lunile.

Romi păru să aducă puţină speranţă în această casă de oameni slabi.

pentru că se însură cu o fată cu stare, de peste Deal, care mai era, pe deasupra, inspector şcolar la judeţ.

Doamna asta, care i-a ajutat pe mulţi, inclusiv pe mine, să se facă oameni şi-a asumat şi destinul lui Romi şi a trăit alături de el suficient de mult timp ca să-i facă doi copii şi să devină definitiv resemnată. Căci

Romi era şi el un om slab, deşi mie-mi plăcea întrucâtva că era slab. Se temea de doamna lui, dar asta nu-l împiedica, ba poate-l stârnea şi mai tare, să bea şi să bea, urmând calea părinţilor lui de acasă. Îl iubeam pe acest om pentru că nu ştia nici ce vrea, nici dacă vrea ceva.

Romi a murit mult mai tânăr decât ai lui de la ţară, cred că n-avea mai mult de cincizeci, şi a murit ca un om slab. N-am fost la înmormântarea lui şi nu m-aş duce nici acum: eram şi sunt eu însumi, fără s-o ştie prea mulţi, un om slab şi tremuram de spaima că sunt un om la fel de slab.

de nu chiar mai slab ca Romi.

Între timp, mă apropii de vârsta la care Romi s-a prăpădit, o vârstă când nu doar cei slabi pleacă, ci şi cei tari. N-o să-i pot ierta lui Romi relele pe care mi le-a pricinuit cu voie şi fără voie într-un moment din tinereţe când m-a ajutat cumva să devin pentru o vreme neom, dar poate că

Romi nu putea fi altfel: minţea pe rupte că va fi totul în regulă sperând că ziua următoare chiar aşa va fi. Pentru amândoi. Numai că eu continui să trăiesc, iar răul de atunci continua să-mi facă rău. Sau poate greşesc. Poate greşesc.

vioara

Ienoşel din Valea Rea a fost primul om altfel pe care l-am cunoscut. Iar la vremea când l-am cunoscut, adică pe la nouă ani, măsura cam tot atâţia centimetri ca mine, doar că avea cu vreo treizeci de ani mai mult.

Pizmaşă pe Ionică de peste vale, vecinul nostru, care era de-o vârstă cu mine, dar cânta deja la vioară ca un muzician adevărat şi convinsă că trebuie să-mi concurez vecinul cu acelaşi instrument, mama, blestemul vieţii mele, a decis că voi fi şi eu în curând un cântăreţ la vioară. Unul la fel de bun ca Ionică de peste vale.

Aşa că l-a chemat la noi pe Ienoşel din Valea Rea, care făcea tot felul de meştereli din lemn, iar Ienoşel a lucrat la vioara mea viitoare zile.

săptămâni la rând.

Vioara făcuse deja burtă şi începusem şi eu să cred că, odată ce ai vioară, apoi musai să poţi cânta la ea din prima şi a fost într-o marţi când a fost vioara gata, numai că, în clipa când mi-a încăput pe mână.

numai sunet de vioară n-a ieşit din ea.

Jur că era proastă şi că nimeni altcineva n-ar fi putut scoate din pântecele ei vreo melodie, dar pentru că ea a zis că-i numai vina mea şi pentru că Ienoşel a dispărut şi pentru că mi-am dat seama că de cântat nu voi cânta niciodată, m-am făcut mic, chiar foarte mic, pentru ea.

atunci când urma să mă bată, să n-aibă mare lucru de bătut.

cântec de leagăn

Mi-au poruncit: mergi cu noi la biserică duminică de duminică. M-am dus şi mi-am pierdut credinţa. Mi-au poruncit: mergi cu noi la arat, la semănat, la cules. M-am dus, dar aveam două mâini stângi. Hai, du-te şi tu la horă cum fac toţi copiii de vârsta ta. M-am dus şi am căzut la primul dans. Doamne, Dumnezeule, ne-ai făcut de ruşine, ai rămas repetent. Niciun prost de la noi n-a rămas repetent într-a şasea. Am rămas pentru că doamna m-a ascultat tot anul doar la gramatică. Ai grijă, ai mare grijă când te duci la facultate, nefericitule, şi nu ne face casa de ruşine. Şi m-am dus şi le-am făcut-o. Măcar ca profesor adu-ne puţin noroc. Am fost şi profesor, dar, vai, norocul m-a ocolit! Mă, da' tu nu eşti în stare nici măcar să te însori ca lumea? Pesemne că nu, de vreme ce am divorţat. Dar credinţă ai dobândit? Mai puţină decât aş fi avut nevoie. Poate bani, că toată lumea după Revo? Încă nu, nici bani.

Păi atunci la ce-ai mai fugit la Bucureşti? Să repar ce se mai putea repara.

Mai zi-ne o minciună de-a ta că poate te credem.

Păi uite că de data asta câştig un puhoi de bani, la douăzeci şi şapte mă

Însor şi sunt fericit, la douăşcinci devin un profesor ca nimeni altul, nu mai fac răul cel mare, nici vorbă să mai rămân repetent în clasa a şasea.

uite că la câmp muncesc cu stânga la fel de cu spor ca şi cu dreapta, în clasa a doua dansez ca toţi cei de-o vârstă cu mine, la şase ani merg la biserică şi mă rog cum nu m-am mai rugat vreodată, în leagăn sunt fericit şi cuminte şi cu încă puţin efort pot repara toată această viaţă care a pornit atât de prost.

dorm de două zile. m-am trezit degeaba.

e tot azi.

şi cei din urmă vor fi cei din urmă dacă n-aş fi fost silit să vorbesc.

n-aş fi vorbit niciodată.

până la şase ani nu mi-au cerut-o şi a fost bine, pentru că stăteam sub vorbire ca sub un clopot de fontă perfect ermetic.

ascundeam acolo o ştiinţă pe care, la şase ani, m-au silit să o pierd.

Îl vedeam pe înger nu în somn, ci aievea.

ziua-n amiaza mare.

când realitatea e de netăgăduit.

nu i-am iertat nici pentru faptul că m-au dat la şcoală.

unde a trebuit să vorbesc.

Iar mai târziu să mă străduiesc să le seamăn celorlalţi, care vorbeau de zor şi dădeau din mâini şi din picioare.

năucindu-mă cu viaţa lor.

chiar şi astăzi vorbesc doar cu spaimă.

pentru că locuiesc tot acolo, sub clopot.

Iar vorbirea îmi face rău.

n-am nimic de spus în vorbire umană.

unde totul este întâmplare şi zarvă.

mă prefac însă cu o anume dibăcie că vorbesc, iar afară se aud sunete aproape omeneşti.

dar în gâtlej e un muget analfabet şi inform.

care n-are de a face cu vorbitul.

mai rău e însă că ştiinţa tăcerii mele s-a dus.

s-a dus şi îngerul care mi-a stat la căpătâi până la şase ani.

s-a dus şi omul care putea fi alt om.

tăcând în aşa fel încât la capătul multor ani de muţenie, să poată dezvălui ştiinţa cea mai neiertătoare a ştiinţelor.

singura care ar fi putut face moartea mai suportabilă şi maşinile mai îngăduitoare.

din pricina prea deselor revelaţii, timpanele
I s-au bulbucat, ochii i-au ieşit din orbite, gura s-a schimonosit.
Însă, la vremea când l-am cunoscut.
carnea încă-i clocotea de febre.
I-am rugat să-mi vorbească măcar despre una dintre viziunile sale.
n-a fost în stare.
nu-şi aducea aminte de nimic.
dar în timp ce gâfâia de neputinţă.
m-a cuprins o fericire arzătoare.
O beţie pe care alcoolurile nu mi-au dăruit-o niciodată.
n-am îngenuncheat, ca să nu mă dau în vileag.
am ieşit ca după o întâlnire oarecare.
dar acasă am hohotit ca un copil.
Iar în acea noapte, carnea mea a luminat ca o lampă.
n-am vrut să mă trezesc când m-am trezit.
când am auzit că va trece pe şoseaua noastră.
ne-am bulucit din bună-dimineaţa de-a lungul ei, pentru că nu se-ntâmplă prea des ca unul precum el să treacă pe o şosea ca asta de la noi.
ne-am pregătit de săptămâni întregi pentru această unică-ntâlnire.
zile şi seri şi nopţi şi zile iar.
cum să nu treacă dac-a zis că trece?
doar nu l-am aşteptat atâta-n van.
În prima zi l-am aşteptat să treacă plini de o voioşie fericită.
dar ea s-a scurs şi el n-a apărut.
aşa că seara nu ne-am dus acasă.
la şapte kilometri depărtare.
fiindcă a doua zi putea să treacă şi noi să n-apucăm să fim de faţă.
am stat deci peste noapte lângă drum.
convinşi că doar o pură întâmplare
I-a-mpiedicat să treacă-n prima zi.
n-am fost mai norocoşi nici într-a doua şi nici în cele

care i-au urmat.
dar ne-am încrâncenat să nu plecăm.
În schimb, am poruncit să ni se-aducă de-acasă tot ce se putea aduce.
am strămutat lângă şosea cu-ncetul vite şi porci şi vinuri şi copii.
cu gândul că nu poate să-ntârzie la nesfârşit şi că în dimineaţa care urma desigur va sosi.
numai că într-o seară când şi vite.
şi vinuri, ba şi pâini s-au isprăvit.
am hotărât să dăm din nou pe-acasă.
cu gând să ne întoarcem cu provizii
În toiul dimineţii următoare.
şi ne-am întors, ba chiar foarte devreme.
dar când ne-am arătat lângă şosea.
cei treji ne-au spus că el deja trecuse şi că trecuse-atât de dimineaţă.
Încât nici nu-l putuseră vedea.
de asta, când am revenit acasă.
nu era casă unde ne-am întors şi ne-am mutat cu toţii la şosea.
pe unde măcar trec din când în când greoaie camioane prăfuite.
le salutăm redeşteptând speranţa că-ntr-unul dintre ele, într-o zi.
va trece el, cum a trecut pe vremuri şi în sfârşit îl vom putea zări.
Îngrozit că fiul va muri.
tatăl îl ucise-n prima zi.
faptul că nu poate dormi ca tot omul, pe spate.
m-a înduioşat până la lacrimi.
pentru că de-a lungul acestor ani a îndurat toate bolile omeneşti şi a greşit şi s-a lăsat dus în ispită şi a fost uneori atât de sărac că nu mai avea ce pune în gură.
de asta zic că în plus, în tot acest răstimp.
n-a putut dormi ca tot omul pe spate şi a fost silit să-şi ascundă cu multă grijă aripile şi de asta a umblat mai tot timpul înfofolit şi cu femeile doar aşa, pe jumătate

îmbrăcat şi de era numai atât ar fi putut spera la un dram de mântuire dar i-au găsit de curând un cancer în gât care-l va da gata.

deci nu ştiu până la urmă unde e norocul de a locui în două lumi deodată.

cei care cred sunt mai frumoşi, chiar dacă de sus nu le răspunde nimeni.

cei care cred sunt mai liberi, chiar dacă de sus nu le răspunde nimeni.

cei care cred sunt mai împliniţi.

chiar dacă de sus nu le răspunde nimeni.

acestea sunt simţurile mici:

sub vedere, sub auz, sub miros.

un singur organ le sloboade pe toate.

un cârcel primitiv pe care încă medicii nu l-au putut localiza.

pentru că nu stă locului ca alte organe şi în plus dispare la vedere ca un fir de sare

Într-o căldare cu apă.

din cauza acestor sub simţuri care cel mai adesea dorm.

unii subrăd ce nu se cuvine.

alţii subaud ce nu trebuie auzit.

nu-s niciun fel de câştig pentru cei care le moştenesc.

şi nici nu sunt nişte simţuri ale viitorului.

ca nişte grăunţe de sare ce-n apă se micşorează până-ntr-atâta încât nici măcar matematicienii nu le pot prinde

În ecuaţiile lor.

un fir de nisip înfăşurat într-o sută de piei de vită.

transportat în miez de noapte din siberia până la marea moartă şi lepădat pe plaja plină de nisip, atâta ne-a fost dat să fim.

am închis şi-am zăvorât cum nu se putea mai bine.

totuşi, pe sub uşă mi s-a părut că se prelinge înăuntru un fir subţire din lumina veştedă de pe hol.

să pun acolo un cearşaf ud, s-o oprească de tot?

să dau drumul la gaz s-o usuce?

să mă îngrop în pat cu şapte perne deasupra?
pentru că-i crăciunul şi ar trebui să dorm şi eu în sfârşit după poftă.
mult? foarte mult. cât de mult? toate aceste zile
În care, dacă n-am să dorm îndeajuns.
mă voi trezi.
Într-o noapte ca asta, nici prea vârtoasă, nici prea zbuciumată.
cu o lună mai degrabă veştedă şi şovăitoare.
stând în pat şi holbându-mă la nimicurile de la televizor.
voi fi lovit brusc de o spaimă neaşteptată.
voi începe să tremur din toate încheieturile.
O slăbiciune aspră îmi va împinge plămânii în gâtlej.
voi vrea să trag aer în piept şi nu va mai fi cu putinţă.
mă voi precipita să respir cu pielea de pe piept.
căci prin glotă nu va mai fi chip.
mă voi grăbi să-mi fac o altă gură.
voi despica una-ntre coaste, cât mai aproape de plămâni.
nu va fi bine, pentru că plămânii vor fi plecat de la locurile lor.
cu maţele fierbând şi cu mintea rătăcită.
voi zori să dau o gaură în burtă.
să trag aer pe acolo şi să pun plămânii să îşi facă treaba de plămâni.
fireşte, totul va fi în zadar şi deşi am să fac o tăietură şi în gât.
niciun fuior de aer nu va mai intra pe-acolo.
mă voi prăbuşi ca vita sub satâr.
atât de nedumerit şi-atât de singur.
Încât până şi luna va începe să dârdâie.
deşi, spune el, acesta este chiar sfârşitul.
nu acesta va fi sfârşitul şi pentru muzicieni.
şi pentru măcelari.
e limpede că măcelarii le vor supravieţui minunaţilor ciupitori de coarde.
pentru că, până la urmă.

nu de muzicanţi e-ntâi şi-ntâi nevoie.

ci de măcelari, care să ucidă-n locul lor pentru ca ei să se poată îndestula fără remuşcări.

de măcelari, căci cine alţii le-au vândut muzicanţilor maţe de vită ca să-şi pună corzi la instrumente?

şi poate că, în timpul scund de după.

unul dintre cei ce despicau pe vremuri vite se va trezi ciupind un maţ întins pe un burduf şi va reporni lungul drum al evoluţiei şi grohăitul acelei corzi va da iarăşi drumul muzicii graţie căreia civilizaţia urmaşului de măcelar va supravieţui până va fi în stare să-şi zămislească propriul mozart.

amicul meu e măcelar din tată-n fiu.

dar de atâtea generaţii de când ucide.

a dobândit un aer de aristocrat:

privirea lui leneşă, pură şi blândă spune că el îşi face doar datoria.

pentru ca noi, cei care înghiţim creierii şi carnea animalului răpus.

să putem compătimi în voie.

amicul meu nu omoară din plăcere.

când îşi strecoară cuţitul în inima vitei.

el ştie că amână un război şi că ne scapă de crima pe care.

mai devreme ori mai târziu.

am fi săvârşit-o pentru a mânca.

marea lui pasiune sunt nietzsche şi înţelepţii hinduşi.

detestă ospeţele, băutura prea multă şi dezmăţul. e un învins cu surâsul pe buze.

Iar vinovăţia care-l macină adesea ţine de ideile lui bătrâne, nu de trup:

e singurul care-a văzut cum trupul se zbate până la ultima suflare fără ca să ţâşnească din carnea lui idei.

şi-apoi el ştie că, într-un final.

toate se vor plini cum s-a scris şi cei din urmă vor fi cei din urmă.

norocoase sunt ţările care nu există şi popoarele care nu se vor naşte.

potriviri după alecsandri & co.
din văzduh, cumplita iarnă cerne nori de zăpadă.
de acum, legat cu lanţuri de un leagăn în ogradă.
pe copil or să tot cadă fulgi cu colţi sticloşi de lup.
va fi trup doar ca să moară cel ce n-a fost nicicând trup.
Iar şezând în bibliotecă, mult se va mira străinul.
va lăsa deoparte cartea şi va da deoparte vinul.
nu de moarte o să-i pese, ci de veşnicia ei.
va fi doar un fel de mâine încheiat la ora trei.
fiara va intra cu jale, melancolică ţintind tomurile de pe rafturi, dac-o să mai fie când.
vor bea ceaiuri lungi pe prispă, pufăind din ţigaret.
vremea se va toarce moale, timpul va mişca încet.
şi când neguri arzătoare se vor prăbuşi alene.
s-or acoperi de carne şi vor aţipi în vene.
unde sângele-i va duce spre întâiul lor strămoş.
fioros va bate gândul, sumbri fi-vor şi frumoşi.
lungi troiene călătoare îi vor clătina puţin.
va fi plin de întuneric, iar opaiţul va fi plin.
perdelele-s lăsate şi lampele aprinse.
pe catafalc de perini, copilul doarme dus.
mi se păru? ori iarăşi, trăsnind, afară ninse.
pe când nu-i nici afară şi nici fiinţe nu-s?
căscând cu încântare, motanul lat cât masa
Îşi moaie botu-n blidul cu lapte otrăvit.
ţicnită, în butoaie, se văită melasa ş-acest sfârşit de ziuă chiar fumeg-a sfârşit.
voi sta, pentru o vreme, cutremurat de febre.
În ăst conac din care nu voi să văz nimic.
voi transpira în perini şi voi visa funebre amiezi îmbătătoare, cu botul rău şi mic.
şi-apoi, la primăvară, mă voi răsti la gâze şi-am să-mi alung motanul şi mă voi despuia.
tu, dumnezeu al cărnii, cu casă în Belize.
vei înţelege asta şi-apoi mă vei iertа.
zi cu stele, ger cu neguri, hai, iubită, la plimblare.
caii muşc-a lor zăbale într-o rece nemişcare.

săniuţa, cuib de iarnă, e prea strâmtă pentru doi.
dar, acolo unde mergem, noi de-aici nu vom fi noi.
printr-un geam îngust de gheaţă strecura-ne-vom în veac.
vom vâsli spre începuturi, ca înspre un fund de sac.
unde timpul şade încă ghem şi nedesfăşurat.
Iar de moarte nu se ştie, căci nici viaţă n-a viat.
sau vrei poate să întoarcem, s-o luăm spre viitor?
să vedem cum toate cele ce ne înconjoară mor?
să urcăm, bătrâni şi singuri, în caleşti fără de cai şi apoi să ne folosească veacul cela drept cobai?
aici mai bine iar în casă, că-n troiene nu-i cărare.
ferecaţi în lumea mică şi feriţi de lumea mare.
ne vom face fraţi cu cariul, ucigaş fără simbrie.
şi vom ronţăi cu dânsul largi bucăţi de vecinicie.
lui Emil brumaru du-te în afumătoare, printre cărnuri desfrânate.
care pufăie ca nişte beizadele la taifas.
trage de şoric slănina cu pulpanele ei late şi trezeşte caltaboşul pus la adormit de-un ceas.
nu te da însă la maţul încă roşu de plăceri.
nici la gureşa băşică atârnată abia ieri.
treci grăbit de frica lenei de clevetitoarea chişcă.
până vezi că universul cărnurilor nu mai mişcă.
acolo, n adânc de lume, unde n-ai fi zis că este nici mişcare, nici lumină, nici fiinţă de vreun fel.
vei gusta din carnea albă a unei făpturi celeste.
şi licornă, dar şi vită, porc şi deopotrivă miel.
deci acolo te opreşte, stai şi cugetă ani buni.
lasă pe-alţii să ia carnea. tu înfulecă minuni.
apocalipsa vine la pachet.
azi ai noroc, dar mâine nu se ştie.
ecranu-i bosumflat ca o piftie sub care carnea noastră moare-ncel.
suntem copiii unor vremuri mici.
reptilele se-mbracă la armani.
În limuzine huzuresc arici şi-n parlament se-nfruntă şobolanii.

tu zici că vezi ce rău te umileşte.
eu văd chiar răul care face rău.
În dosul blocului, eternul peşte stă să devină dumnezeul tău.
prietene, aici e răul pur.
mai pur ca priza ta de heroină.
Într-un iatac, iubita ta virgină se scaldă în păcat şi în huzur.
atenţie: la zece seara cine se-ncumetă să iasă e pierdut:
sub luna sumbră şerpuiesc, haine.
năpârci cu chip uman de împrumut.
gunoaiele dorm duse, iar pe ele răsar precum nişte apostoli beţi borfaşi cu ciocuri negre de creţi.
la care se închină cucuvele.
În timp ce la o stradă depărtare.
vinul se bea din cupe de argint şi nimeni nu aude cum se moare
În lumea celor care beau absint.
poate de asta am venit pe lume:
să leg văzutele de nevăzut.
sunt martorul tăcut şi fără nume ce vede viitorul în trecut.
tu zici că ştii ce rău te umileşte.
eu ştiu chiar răul care face rău.
de asta nici chiar bunul dumnezeu nu vrea să mai vorbească româneşte.
dincolo sunt douăzeci de ani de când dincolo a dispărut.
cu doar puţin înainte şi încă-n timpul vieţii mele, dincolo era singurul lucru care exista cu adevărat, singurul pentru care merita să trăieşti.
dincolo ne ţinea loc de mâncare şi de băutură, de căldură şi de adăpost.
se zvoneau despre el lucruri grozave, lucra pe dinăuntrul nostru cu putere şi făcea posibilă ziua care urma să vină, deşi aceasta era tot cea de ieri, tot cea de mâine.

Viena, londra, Paris. toate veneau de dincolo şi dincolo se întâmplau toate. când nimic nu mai părea posibil, dincolo era singurul posibil, deşi nu-l întâlniserăm vreodată. iubirea locuia dincolo. norocul locuia dincolo. speranţa locuia dincolo. dumnezeu locuia dincolo.

apoi s-a făcut brusc dincolo şi am aflat astfel că nu la acel dincolo visaserăm când am ajuns dincolo. zece ani mai târziu, când despre dincolo nici nu se mai vorbea, am înţeles că de fapt cu cât ajungeam mai dincolo, cu atâta dincolo se-ndepărta, nu mai locuia nici la Viena.

nici la londra sau Paris, nici măcar la Tokyo sau New York.

acum ştiu că, dacă îl vom mai dori din răsputeri, va trebui să mergem dincolo de dincolo, atât de dincolo, încât acolo să nu mai rămână nici urmă de dincoace. vom putea ajunge cu trenul? nicidecum. cu vaporul?

nu, oricâte mări am străbate. cu avionul? nici măcar dac-am călători o mie de ani fără escală. În mod sigur însă dincolo se află pe undeva pe-aproape.

foarte pe-aproape. dar nu pe direcţia noastră de mers.

Până să ajung în aşezarea asta, în urmă cu patru ani, habar n-avusesem că există. Călătorisem la-ntâmplare, vreme de vreo săptămână, ba cu trenul, ba cu autobuzul, cu căruţa şi pe jos, fără vreo hartă la îndemână, convins că a opta zi mă voi întoarce în tot mai

Îndepărtata capitală fără amintiri, fără regrete, fără bucurii, la fel de ostenit precum pornisem.

Se lăsase seara când am ajuns la prima casă, cu al cărei stăpân m-am

Înţeles mai mult prin semne ca să primesc găzduire. Nu-mi era străină limba lui, semăna cu limba mea, dar de înţeles n-o-nţelegeam.

În dimineaţa următoare, am urcat piciorul de deal pe care casele se căţărau din ce în ce mai rare, iar când am ajuns în vârf, în jurul meu s-a desfăcut o întindere netedă ca-n palmă, unde nu părea să mai ajungă vreun drum şi de unde nu părea să plece vreunul. Nu erau mai mult de trei

case în toată nesfârşirea asta mută, iar ultima, cumva aliniată celorlalte două, dar foarte străină de acestea, părea părăsită de mult.

Deşi pe anumite porţiuni se lăsase bine pe spate, gardul m-a

Împiedicat să văd mai mult. M-a izbit atât de mult înfăţişarea ei, pe care am avut-o în minte tot drumul înapoi, pe jos, cu căruţa, cu autobuzul.

cu trenul, încât nici după ce am ajuns în capitală nu mi-a dat pace.

Vreme de un an m-am tot gândit la ea, răstimp în care am cercetat o mulţime de hărţi, căutând cu-nfrigurare pe ele numele aşezării cu pricina, dar n-am dat decât de aşezări mai mari, pe care doar le bănuiam apropiate.

Hotărât lucru, hărţile nu-mi puteau fi de folos, aşa că am pornit-o

Iarăşi la-ntâmplare, cu trenul, cu autobuzul, cu căruţa, pe jos – şi, parcă mai greu ca prima dată, am ajuns din nou în aşezare. N-am mai poposit la gazda mea din urmă cu un an, care nici n-a părut să mă mai recunoască atunci când am trecut pe lângă casa ei, ci am luat-o bărbăteşte la deal, cu câteva priviri nedumerite-n spate.

Era tot acolo, solemnă, neschimbată şi mută. Am apăsat clanţa ostenită de la poartă şi am intrat în curte. Trona la treizeci de metri în spatele gardului şi mi s-a părut că mă aşteaptă.

Ce mă atrăsese oare la o casă ca asta, nici nouă, nici impunătoare.

doar solemnă, dintr-o aşezare pe care nici măcar n-o putusem localiza pe vreo hartă? Nu ştiu, dar, când am închis în urma mea poarta, eram deja hotărât să dau bruma de bani pe care-i agonisisem în ultimii ani ca s-o cumpăr, fără să mă gândesc vreo clipă la ce mi-ar fi folosit şi când ar fi urmat să mai ajung acolo.

Am coborât dealul şi am bătut din nou la gazda mea din urmă cu un an. Mai mult din semne decât din vorbe, care, iarăşi spun, păreau ale limbii mele însă nu le-nţelegeam, aceasta m-a-ndrumat spre primăria comunei de

care aparţinea aşezarea. Şi m-am dus. Cincisprezece kilometri pe jos, pentru că, tot drumul, n-am întâlnit căruţă sau autobuz.

În prima clipă, primarul a râs ca de o glumă bună:

— Păi cât să coste, oricum nimeni n-o revendică, iar noi nu prea mai avem drum pe-acolo.

Apoi, însă, văzând că are-n faţă un fraier:

— V-o dăm cu cinci mii de lei noi. Dar să ştiţi că n-o să aveţi acolo vreodată nici electricitate, nici apă curentă, nici drum pietruit!

Omul era de aur! I-am lăsat în plus banii pentru intabulare, copii după actele mele, încă cinci sute delei noi ca să nu mă uite şi o hârtie cu numărul meu de telefon din capitală.

O sută de ani au durat cele patruzeci de zile cât am aşteptat răspunsul de la primar. Solemn, dar parcă şi zeflemitor, m-a anunţat:

— Acum, sunteţi cetăţean al comunei noastre. Puteţi veni să vă luaţi casa în primire.

M-am urnit din capitală fără grabă. N-am împachetat prea mare lucru, pentru că n-aveam mare lucru de împachetat. Am aşteptat însă trei luni înainte să-mi iau bilet la tren, punând în cumpănă zi de zi nenorocul de a sta în capitală cu nenorocul de a mă muta acolo. Apoi, într-o zi de dinainte de Paşti, i-am cerut directorului de la ziarul la care lucram o lună de concediu fără plată, le-am spus puţinilor apropiaţi că voi lipsi ceva vreme şi am luat trenul cu care plecasem de fiecare dată din oraş.

Nu mi-am făcut analize medicale pentru că acolo ar fi fost zadarnice şi mi-am lăsat telefonul mobil pe masă, în bucătăria apartamentului în care locuisem cu chirie patru ani. Am luat trenul la clasa a doua, pentru că, oricum, tot acolo urma să ajung, am coborât şi am luat apoi autobuzul, mi-am ridicat de la primărie actul de proprietate, pe urmă am luat o căruţă, iar în cele din urmă am mers pe jos până în aşezarea a cărei ultimă casă era de-acuma casa mea.

Nici acum nu deţineam vreo hartă, dar de-acum nici nu-mi mai trebuia, pentru că locul unde ajunsesem nu era-

nscris pe vreo hartă.

Nu mi-am reîntâlnit gazda din urmă cu doi ani şi nici alte priviri n-am simţit în spinare, aşa că am ţinut-o strâns pe piciorul dealului în sus.

până am ajuns în faţa casei mele, care parcă se îndepărtase puţin de cele două surate ale ei, dar tot solemnă, neschimbată şi mută rămăsese.

În prima seară am dormit pe prispă, dar noaptea era încă frig, aşa că

În seara următoare am îndrăznit să intru şi să mă-ntind cu tot ce-aveam pe mine în singurul pat peste care am dat. Avea trei încăperi casa mea.

Iar tavanele din lemn se-ntunecaseră de vechime şi de fumul pe care lămpile şi lumânările îl pompaseră spre ele-odinioară. N-am găsit în ea prea multe lucruri care să mă ajute să-mi fac o idee despre întâii ei proprietari, dar nu asta era prioritatea mea în acest moment: trebuia să mă asigur că voi avea ce pune-n pod la toamnă, aşa că vreme de o lună am tot săpat din hârleţ la ceea ce urma să-mi devină grădină şi n-am ridicat ochii din pământ până n-am văzut că din el încep să se iţească firele de la cartofi, de la porumb şi de la grâu. Nu, chiar nu aveam răgaz.

Pe urmă, mi-a luat alte două luni ca să prăşesc, încă una ca să mă minunez de cât de mari şi de roditoare se fac toate, alta ca să secer grâul, apoi să scot cartofii şi să iau porumbul.

Am părăsit de câteva ori curtea, dar numai cât să ies până în buza dealului, de unde puteam avea sub ochi şi casele de jos, şi pe cele din spatele meu. Şi n-aş zice că n-am rămas uimit văzând cât de sărăcăcioasă era aşezarea în comparaţie cu cimitirul. Oamenii nu păreau să pună mare preţ pe casele lor, mai degrabă triste şi umile; în schimb, crucile din cimitire erau colosale şi trufaşe, mormintele străluceau de flori, iar printre ele lumea forfotea zgomotoasă, ca la piaţă.

Apoi, în octombrie, când deja ştiam că nimeni din capitală nu-şi mai amintea de mine, am zis să îmi măsor şi eu grădina din spatele casei. Cu pasul, mai mult ca să-mi

fac de lucru.

Mi-a luat mai mult de cincisprezece minute ca să ajung până la capătul ei, care cobora într-o fundătură. Şi dintr-odată am văzut ce nu putusem vedea înainte: la nici zece metri depărtare de locul unde ajunsesem, de la pământ la cer se ridica în plină zi un mare zid de

Întuneric.

În prima zi am gonit de acolo îngrozit şi noaptea am dormit pe buza dealului, cu ochii la puţinele lumini din aşezarea de jos, dar a treia zi m-am dus din nou în fundul grădinii, ca muşcat de febre. Zidul de

Întuneric era tot acolo, uriaş şi compact, dar noaptea nu se-mprăştia din el, cum se-mprăştie ceaţa, ci părea turnată între nişte cofraje de sticlă invizibile, densă şi insacabilă ca la începutul lumii.

Am revenit şi mă apropii tot mai mult de zidul acesta care parcă tocmai pe mine mă aştepta. Este noiembrie şi lumina brumată care-mi bate-n spate mă ameţeşte ca alcoolul tare pe vremuri. Ieri, din spatele zidului mi s-a părut că aud şoapte. Azi aud deja voci şi tropot de paşi.

Dincolo de zidul din grădina mea poate că este dincolo. La nici doi paşi de mine, forfoteşte dincolo, acel dincolo pe care l-am pierdut demult.

Poate că localnicii din vale tocmai pe el îl celebrează.
singurătatea la Paris e amabilă şi nemiloasă.
dacă te uiţi doar în sus, peste capete.
trei zile vei fi copleşit, iar altele trei

Îţi vei tot repeta că ceea ce vezi merită să ţină loc şi de foame, şi de sete.

ba chiar şi de faptul că aici, oricine-ai fi.
rămâi tot nimeni, o lună, un an, toată viaţa.
singurătatea la Roma e atroce şi pioasă.
ori măcar plină de pelerini cu aparate foto.
care cumva se uită tot în sus.
măcar după ce scapă din gara termini.
de unde nu toţi scapă.
Iar celor ce rămân pe jos, cu mâinile împreunate.
numai de rugăciune nu le arde.

singurătatea la Viena seamănă cumva cu singurătatea de la Cluj. cu un ban pus deoparte, sigur vei ajunge-acasă.

e o singurătate mai apropiată de singurătatea alor tăi din est.

cu trenul, de la Viena la Cluj sau Bucureşti.

vei lipi cele două singurătăţi în una singură.

stai, că n-am terminat, pentru că de singurătatea gureşă de la Madrid

Încă n-am pomenit, de singurătatea mai îngăduitoare a Varşoviei n-a fost chip până acum, iar de cea de la Stockholm, pură ca gheaţa dintr-un container, nici atât.

totuşi, poate că aici e cheia vieţuirii noastre: în singurătăţi.

În faptul că noi nu ne luăm aparate foto pentru a ne imortaliza singurătăţile.

noi ne prefacem a fi turişti ideali ai oraşului-gazdă, perfect integraţi

În mulţimea fără chip şi nume.

ba chiar părem de-ai lor şi unii chiar devin de-ai lor şi nici dacă lucrezi la pubele nu-i o ruşine să te crezi de-al lor.

ţara poate fi cu tine chiar şi într-o pubelă.

dacă faci din asta bani şi te descurci.

nu însă şi dacă nu te descurci.

bine că e loc şi pentru tine undeva.

Iar la singurătatea de acasă nu te mai gândi.

e tot cea care a fost.

atunci când îţi vei toci toate simţurile, vei scrie cartea rece. din care nu vor adia efluvii, nu vor răzbate zgomote, nu va licări lumina, nu se va exfolia pipăitul, nu vor sfârâi ca arse dulcele, acrul, amarul. cartea rece, după care umbli cu simţurile făcute ferfeniţă şi care nu ţâşneşte din energiile intacte, ci dintr-un puţ din care au fost supte toate materiile potrivite extazului, necesităţii, forţei, derutei, eşecului. În cartea rece sunt spectre care se adună pe câmpul de bătaie mult după ce bătălia s-a sfârşit. şobolani de pâslă care nu vânează şi nu sunt vânaţi.

preoţi de gheaţă care nu mai trebuie să predice. anesteziaţi care subţiază şi ultima realitate. O lungă pânză cu stafii ordonate şi hieratice.

dar care nu se roagă, ci pur şi simplu se odihnesc.

până atunci, însă, ai de tocit tot ce mai e de tocit. simţuri mai mici.

organe mai mici. şi deci hrană mai puţină pentru fiecare dintre ele.

până atunci, însă, ochii să nu mai vadă, dar să nu devină orbi, pielea să nu mai simtă căldura şi îngheţul, timpanele să atârne blege ca nişte scorburi puse la muiat, limba să se cureţe de orişice gust, nasul să ajungă ca un grătar de fontă prin care intră, albe, terne, fără nuanţă, şi miasmele, şi miresmele. O făptură fără simţuri în vârful unui deal fremătând de verdeaţă. soarele privit cu tecile urechii. vântul ascultat cu pupilele bulbucate. un miros ca un val de nisip în pustiul limbii. şi odihna, da, odihna simţurilor până mai ieri atât de ostenite.

stau pe vârf şi nu văd nimic.

asta e toată răsplata.

mă duc pe un pământ străin şi bocesc.

nu mai ştiu nicio limbă.

În cerul gurii e o beznă absolută.

cum să vorbeşti cu o peşteră

În loc de gură?

poate însă că noua vorbire nu va mai trece prin ea.

lui Ovidiu Genaru unde ne vom mai întâlni.

unde ne vom mai întâlni?

poate în grota-ca-stomacul.

poate în grota-ca-stomacul.

mai târziu sau mai devreme.

mai târziu sau mai devreme?

mai târziu, mai târziu sau mai devreme, mai devreme.

cu tot cu nefericirea noastră.

cu tot cu nefericirea noastră?

cu tot cu ea, cu tot cu ea.

cu tot cu nefericirea noastră.

ziua sau noaptea, ziua sau noaptea?
fireşte că ziua, fireşte că noaptea.
adică singuri, adică singuri?
singuri în faţa unui cer tot mai gol.
pe un pământ tot mai lipsit de speranţă.
ca să nu ne mai întoarcem, ca să nu ne mai întoarcem?
moartea omului e arta lui dumnezeu.
arta omului e sinuciderea.

Notă biobibliografică

IOAN ES. POP s-a născut la 27 martie 1958, în localitatea Vărai, judeţul Maramureş. În 1983, a absolvit Facultatea de Filologie a Universităţii din Baia Mare, secţia română-engleză. Până în 1989, a fost profesor de limba şi literatura română în localitatea Ieud, Maramureş. În toamna anului 1989 sa mutat la Bucureşti. În primăvara lui 1990 a devenit corector, iar ulterior secretar general de redacţie al revistei Luceafărul, publicaţie a Uniunii Scriitorilor din România, lucrând în paralel la proaspăt înfiinţatul ziar Cotidianul şi la revista zigzag.

După 1994, a fost, vreme de mai mulţi ani, editor executiv al revistei PRO TV Magazin, dedicată programelor TV şi noutăţilor din domeniul cinematografic.

A devenit membru al Uniunii Scriitorilor din România în anul 1995.

În 1999, a fost cooptat în echipa Ziarului Financiar, unde, vreme de un an, a girat paginile zilnice de cultură ale acestei publicaţii.

În 2001, la un an după înfiinţarea Ziarului de Duminică, suplimentul de cultură al Ziarului Financiar, a devenit editor-şef al acestei publicaţii.

poziţie pe care a deţinut-o până în 2011. În paralel, a activat la DESCOPERĂ, revistă de ştiinţă, tehnologie, natură şi

călătorii. De la 1 iunie
2011, lucrează ca redactor la Editura Paralela 45.
Cărţi publicate:
Ieudul fără ieşire, Editura Cartea Românească, 1994, Premiul pentru debut al Uniunii Scriitorilor din România şi al Uniunii Scriitorilor din
Republica Moldova;
Porcec, Editura Cartea Românească, 1996;
Pantelimon 113 bis, Editura Cartea Românească, 1999, Premiul „Mihai
Eminescu" al Academiei Române, Premiul Uniunii Scriitorilor din
România, Premiul pentru Poezie al Oraşului Bucureşti;
Podul, antologie, Editura Cartea Românească, 2000;
Rugăciunea de antracit/The Anthracite Prayer, volum bilingv, în limbile română şi engleză, Editura Dacia, 2002, traducere de Nathaniel Smith, K.
Shaver şi Ion Creţu;
Petrecere de pietoni, Editura Paralela 45, 2003, Premiul Premiul Uniunii
Scriitorilor şi Premiul Asociaţiei Scriitorilor Profesionişti din România;
Confort 2 îmbunătăţit (împreună cu Lucian Vasilescu), Editura
Publicaţiilor pentru Străinătate, 2004;
Lumile livide/The Livid Worlds, volum bilingv, în limbile română şi engleză, Editura Institutului Cultural Român, 2004, traducere în limba engleză de Nathaniel Smith, K. Shaver şi Ion Creţu;
No Exit, antologie, Editura Corint, 2007, selecţie şi prefaţă de Dan C.
Mihăilescu;
Momfa, antologie, Editura Vinea, 2010, selecţie şi prefaţă de Nicolae
Tzone;
Unelte de dormit, Editura Cartea Românească, 2011, Premiul „Cartea de

Poezie a Anului 2011”, oferit de Fundaţia Naţională pentru Ştiinţă şi Artă din Bucureşti; Premiul Radio România Cultural pentru poezie; Premiul

Asociaţiei Scriitorilor din Bucureşti;

Căderea-n sus a corpurilor grele, selecţie de Teodor Dună, Editura Tracus

Arte, 2012;

1983. Marş/2013. Xanax, Editura Charmides, 2013.

În alte ţări:

Ieud utan utgang, Ed. Tranan, Stockholm, 2009, traducere în limba suedeză de Dan Shafran;

Sans issue, Ed. L’Oreille du Loup, Paris, 2010, traducere în limba franceză de Linda Maria Baros;

No Way Out Of Hadesburg, Plymouth University Press, Marea Britanie.

2011, traducere în limba engleză de Adam Sorkin şi Lidia Vianu;

El Ieud sân salida, Ed. Baile del Sol, Tenerife, Spania, 2011, traducere în limba spaniolă de Dan Munteanu Colan;

No Exit, Ed. Baile del Sol, Tenerife, Spania, 2011, traducere în limba spaniolă de Dan Munteanu Colan;

Nem mertem kialtani soha, Ed. AB-ART, Slovacia, 2012, traducere în limba maghiară de Balazs F. Attila;

Nicăieri.ro, Editura Ştiinţa, Chişinău, 2012;

Ieud bez wyjscia i inne wiersze, Fundacia Pogranicze, Polonia, 2013.

traducere în limba poloneză de Joanna Kornas-Warwas.

A fost laureatul primei ediţii (2009) a Premiilor Niram Art de la Madrid.

alături de Claudiu Komartin.

Radiodifuziunea Suedeză l-a desemnat Poetul Lunii August 2010.

În anul 2012, Uniunea Scriitorilor din Republica Moldova i-a acordat

Premiul „Primăvara Europeană a Poeţilor”.

Referinţe critice

Cristian POPESCU:

„Personajul liric al cărţii de debut a lui Ioan Es. Pop (personaj compus dintr-un eu auctorial, un eu moral şi un eu ontologic) este o combinaţie bizară, profound tragică, între Mitică şi Iisus. Acest personaj, încumetându-se să pornească pe un drum al imitaţiei hristice.

nu reuşeşte să ajungă decât până la stadiul unui Hristos intitulat amicul.

un Hristos beţiv, colindând o lume care-l obligă, din cauza decăderii ei.

la o asemenea drămuire şi îngustare a fiinţei sale. E vorba deci de un

Iisus lumesc, fără cer, şi de un Mitică metafizic, un Mitică îngeresc.

amândoi compunând un ins sfâşiat, rupt în două. / (…) Spuneam la

Început că personajul liric al lui Ioan Es. Pop este format şi dintr-un eu moral şi dintr-un eu ontologic. Din această perspectivă, personajul poetic îşi asumă cele 40 de zile simbolice de post în pustia instaurată de lirismul său. Tragismul său este liniştit, calm şi adâncit în sine. Este un tragism al aseităţii cu chip uman, brutal şi neasumat întrupate: Iisus

Mitică, amicul beţiv”.

Metafora pustiei, în Adevărul literar şi artistic, 20 martie 1994.

Laurenţiu ULICI:

„Zugrav de singurătăţi dospite în ligheanul social şi lampadofor al promiscuităţii, Ioan Es. Pop este în ieudul fără ieşire (Ed. Cartea

Românească) poate cea mai rezonantă – în registru grav – voce lirică a nouăzeciştilor. Poezia lui nu-i doar o chestiune de talent, fie el şi mare.

e o chestiune de ontologie aplicată (dacă pot spune aşa) şi, totodată, de etică noneuclidiană (nimic mai nesuferit poetului decât morala întâlnirii la infinit a liniilor paralele). Sursa lirismului său e viaţa trăită (şi nu considerată) ca naufragiu cu potenţial de alienare înspăimântător, iar etica atitudinii sale lirice e asumarea

naufragiului şi spaimei pentru a le revoca într-o viziune dramatic-lirică, homeopatic funcţională. Fie că este Ieudul, satul maramureşean cel „fără margini şi fără ieşire”, fie că este căminul muncitoresc din Olteţului 15, camera 305, fie că e o zi.

aceeaşi, 12 octombrie, din ani diferiţi, fie că e un loc, acelaşi, cele patru paturi din casa/viaţa fiecăruia, ca o fabulă a regnului, poetul e mereu

Într-o aglomerată singurătate, promiscuă şi curată în acelaşi timp.

zgomotoasă şi mută, pe care o descrie în imagini amănunţitoare, pe cât de expresive, pe atât de neliniştitoare, în ciuda aparenţei de discurs dezafectat, chiar apatic. Ioan Es. Pop este unicul subiect reflexiv din poemele sale, dar – prin asumarea lirică de care vorbeam mai devreme se oglindeşte pe sine categorial, ceea ce sporeşte finalmente la lectura textelor impresia de unu-multiplu. (…) Structura tematică a textelor din

Ieudul fără ieşire face irelevantă citarea fragmentară, capitolele ce compun un poem sau altul având, ce-i drept, o anumită autonomie semantică, însă înţelesul poetic adevărat e dat de poemul integral. Să mai citez totuşi un scurt capitol, tot din poemul titular: „Ne trezim

Într-o zi vii şi nu ştim ce-i cu noi/ şi zicem la ce şi ei zic mâine-poimâine aveţi/ prima întâmpinare, trebuie să vă pregătiţi să vorbiţi/ aveţi grijă ce spuneţi, tot ce spuneţi este în/ defavoarea voastră, aici este ieudul oriunde aţi/ fugi este ieudul”. Apariţia cărţii de debut a lui Ioan Es. Pop e o întâmplare fastă în poezia română de azi”.

Scriitori tineri, IV, în România liberă, nr. 1243, 29 aprilie 1994.

Alex. ŞTEFĂNESCU:

„Ioan Es. Pop debutează cu o carte de versuri densă şi stranie, cum n-a mai apărut de mult pe la noi. Ea va sta pe masa de lucru a criticilor literari ca o bucată de meteorit”.

Despre ieudul fără ieşire, în ZIGZAG, mai 1994.

Aurel PANTEA:

„Părând pierdut în ţesătura lumii, lirismul lui Ioan Es. Pop se alimentează energic din zonele obscure ale biografiei. Atenţia la lume

Înţeleasă ca exterioritate – e totuşi minimă, durează doar atât cât să se deblocheze apetitul viziunii. Poetul dă impresia că trăieşte în realitatea

Imediată ca într-o staţie blocată de anodin şi marasm. Ajunge însă un singur detaliu al acesteia pentru ca imaginarul să se deblocheze.

aducând limbajul în straturile întunecate ale fiinţei şi aducându-l

Încărcat de spaime, terori şi voluptăţi stranii. Irepresibil destinat să vorbească despre cele matriciale, poemul lui Ioan Es. Pop înregistrează şi suferinţa provocată de întâlnirea lor cu timpul. Apetitul simbolic obscur al imaginarului său e stăpânit până la redundanţă de figurări ale placentei. Nimerit într-o istorie cu energiile mitice atrofiate, poemul său se dedă celor originare”.

O altă cădere în timp, în Vatra, nr. 282, septembrie 1994.

Cornel REGMAN:

„Ieudul fără ieşire [este], în poezie, expresia participării celei mai elocvente la procesul absorbţiei victimelor în „găurile negre”, „fără ieşire

„Practicate pe întreg întinsul ţării în ultimul deceniu al dictaturii”.

Ieudul fără ieşire, în Jurnalul literar, nr. 33 – 38.

octombrie-noiembrie 1994.

Radu G. ŢEPOSU:

„Ieudul lui Ioan Es. Pop e un fel de lume a nimănui, precum ţara pustie a lui Eliot: „era cald e frig a zis era cald era întuneric dacă aş fi scobit cu unghia în carnea ei aş fi putut intra/ a zis nu-ţi scobi cu unghiile carnea nu-i cămaşa e/ carnea ta nu poţi ieşi”. Această zbatere

În carapacea propriei fiinţe, în închisoarea trupului produce un vertij

Interior la capătul căruia se întrezăreşte iluminarea,

ieşirea din fenomenal, din corporalitatea efemeră. Viziunile groteşti sunt un simbol al purificării".

Cei care vin, în Cuvântul, nr. 5, iunie 1995.

Ion POP:

„Ieudul fără ieşire asociază (...) şi perspectiva asupra limbajului, în câteva dintre cele mai tensionate poeme. Impasul existenţial este şi o

„Fundătură a limbajului", iar suita de texte din partea a doua a ciclului ce dă titlul volumului îl circumscrie în termenii aceleiaşi extreme dificultăţi a „ieşirii" din elementaritatea nocturnă, viscerală, telurică.

spre o expresie individualizată a eului. (...) La o asemenea intersecţie de sugestii, în care viaţa şi moartea, neantul şi vitalitatea elementară reprimată, fizicul şi metafizicul se întâlnesc, se situează şi suita de poeme Viaţa de-o zi şi, în final, Banchetul – texte majore, antologice

(...). Ne aflăm pur şi simplu în faţa unui poet, despre care n-ar fi exclus să se spună, foarte curând, că este un poet mare".

Versuri din lumea fără ieşire, în Vatra, nr. 2, 1998.

Dan CRISTEA:

„Nu e greu să constatăm (...) că Ioan Es. Pop adoptă postura unui

„Poète maudit", poate cea mai radicală din acest punct de vedere din toate câte s-au perindat prin lirica românească contemporană. Cum se ştie, „poetul blestemat" este cel care refuză conformismul social şi aşa-numita bună-cuviinţă literară în ceea ce priveşte alegerea cuvintelor şi expresiilor. Refuzul conformării la regulile sociale („amăgirea că a ajuns cât de cât undeva") de succes şi împlinire este categoric la Ioan Es. Pop.

El se dovedeşte a fi unul din oamenii de la margine, unul dintre cei de acolo, din lumea cealaltă, unde domneşte nu dimineaţa, ci noaptea, o noapte aburită de un soare închis şi greu".

Pantelimon 113 bis, în Ramuri, nr. 2, februarie 2000.

Al. CISTELECAN:

„Acum vreo şaizeci de ani, Madridul era, pentru Dámaso Alonso.

„Un oraş cu peste un milion de cadavre” în mijlocul cărora poetul simţea cum „îi putrezeşte, lent, sufletul”. Ce era pe atunci Madridul a devenit azi, pentru Ioan Es. Pop, Bucureştiul (…). E clar că Ioan Es. Pop umblă, cum poate, prin împărăţia morţii şi că se străduieşte să facă, mai colocvial, mai cinic-jovial, reportajul unei apocalipse. (…) Teologia personală a lui Ioan Es. Pop (…) mizează pe un Dumnezeu terifiant, pe un Dumnezeu al condamnărilor, aprig şi degrabă vărsătoriu de sânge, pe un Dumnezeu simţit în pedeapsă. Pentru că numai sub gheara acestuia poetul simte că trăieşte, numai provocat prin şfichiuiri regăseşte codul

Invocaţiei şi al rugăciunii. Dumnezeul îmburghezit, decăzut, e el însuşi dat afară de această etică a intensităţii percepută numai ca spasme

Ispăşitoare (…). Ioan Es. Pop îşi doreşte, de fapt, un infern ca sancţiune transcendentă, pentru a-şi putea murmura rugăciunea chiar de pe rugul damnării. În provocările sale e întotdeauna un sâmbure de fervoare, iar scriitura „negativistă” are mereu un indice devoţional. Numai că ambiţia poetului (păcat al orgoliului, fireşte) e să se întâlnească cu

Dumnezeu pe cruce, acolo unde suferinţa e suprema devoţiune. (…)

Vocabularul lui Ioan Es. Pop se află acum în extensie apocaliptică.

stimulată de dialectica recuperării şi compensaţiei: „bună seara. este zece şi curând veţi ieşi. / prin aerul rece de martie, sori canceroşi/ vă vor

Însoţi tot timpul nopţii/ târându-se dintr-un apus în altul”. Monografia garsonierei, ca spaţiu bacovian, îşi adaugă capitole de sprijin, întinzând angoasa peste lume în straturi fatale (…)”.

Monografia garsonierei, în Cuvântul, nr. 2, febr. 2000.

Marin MINCU:

„În ieudul fără ieşire, Ioan Es. Pop explorează cu mijloace textualiste.

dar într-un mod cu totul original mai întâi, un spaţiu închis, prin alunecarea inevitabilă către degradarea individuală şi abjecţie colectivă;

parcă ne-am afla într-un azil de zi gorkian în care orice gest, orice act este posibil, cu condiţia să aparţină unei fiinţe umane, indiferent de gradul de alterare etică al acesteia. (…) Ceea ce se poate reţine sigur.

citind textele, este faptul neîndoielnic că ne aflăm contemporani cu un poet important, poate chiar un mare poet, ce confirmă aşteptările…”

Ioan Es. Pop, în Poeticitate românească postbelică, Ed. Pontica, 2000.

Dan Silviu – BOIERESCU:

„Aici viaţa se bea şi moartea se uită”. Ori de câte ori am ocazia îmi contrariez prietenii afirmând că acesta este cel mai frumos vers din literatura română. (…) Obosit de propriul scris ca după o interminabilă naştere prin moarte, Ioan Es. Pop continuă să fie cel mai important poet român – ei, bine! – în viaţă”.

Cel mai frumos vers din literatura română.

În Cuvântul, nr. 2, februarie 2001.

Daniel CRISTEA-ENACHE:

„Răul e mai expresiv, artistic, decât Binele, întunericul e mai dens decât lumina, un blestem dă efecte literare mai pregnante decât o binecuvântare. (…) Poezia îşi trage sevele din partea întunecată a lumii şi a Fiinţei. Realitatea, de obicei mizerabilă sub aspect fizic şi moral.

este un catalizator al imaginaţiei (care, la Ioan Es. Pop, stă cu capul în jos şi cu aripile strânse, ca un liliac), al „îndrăznelii” de a produce şi a lega imagini şocante. Nu întâlnim însă aici un macabru decorativ şi pitoresc, ori o exprimare a răului prin imagini convenţionale. Marele talent al poetului se vede şi din felul în care face să apară, în universul liric, urâtul. Acesta e „impur”, amestecat cu frumosul şi totodată masiv.

urnindu-se „greoi” dintr-un volum în altul. (…)

Suferinţa nu e

Impersonală, abstractizată, ca în versurile solarului Nichita Stănescu, ci concretă, bine înfiptă în carnea eroului liric”.

Florile răului, în Adevărul literar şi artistic, nr. 627, 30 iulie 2002.

Angela MARINESCU:

„Ioan Es. Pop reuşeşte să scrie o poezie exclusiv a nimicniciei vieţii

(rezultată, în mod aritmetic, din adunarea vieţii şi a morţii), ce devine de o relativitate ce nu se mai poate desfăşura, căci stă nemişcată pe o

Insulă furibundă în mijlocul unui ocean infinit”.

Manualul de literatură, Ed. Vinea, 2004.

Dan C. MIHĂILESCU:

„Este limpede că 1994, 1996 şi 1999 – Ieudul fără ieşire, Porcec şi

Pantelimon 113 bis – configurează o geografie hipnotică a morţii vii şi a agoniei ca trăire substanţială. O hartă a suferinţei expiatorii de unică forţă şi frumuseţe în poezia noastră de după 1989. Mă întreb: oare se poate merge mai departe? Unde? Şi cum?”

Prefaţa la volumul No Exit, Editura Corint, 2007.

Nicolae MANOLESCU:

„Debutul abia în 1994 cu Ieudul fără ieşire al lui Ioan Es. Pop a avut parte de o vâlvă asemănătoare cu acela al lui Patapievici, iar dintre poeţi, cu al lui Marius Ianuş şi Mihail Gălăţanu. Din motive nu foarte diferite, şi anume şocul provocat de reprezentarea necanonică a lumii

Într-o literatură devotată tradiţional spiritului obştesc şi stereotipurilor lui. (...) Ieudul fără ieşire avea un precedent în acele tablouri de locuri şi oameni din poezia din anii 1970 a lui Sorescu, Ioana Ieronim, Liviu Ioan

Stoiciu sau Petre Stoica. Doar că la niciunul tabloul nu fusese atât de oribil şi zugrăvit la fel de pesimist. Nu e vorba doar de faptul că înainte de 1989 o astfel de poezie nu se putea publica. Ieudul lui Ioan Es. Pop este o Arcadie pe dos, parodică şi concentraţionară. „Aici este Ieudul.

oriunde aţi fugi/ este Ieudul”, avertizează poetul în privinţa acestui spaţiu închis, sufocant, mortal, deopotrivă geografic şi comunicaţional.

Ieudul e, în fond, o mise-en-abyme a unui spaţiu mult mai larg, o metaforă pe care cetăţenii revoltaţi n-aveau cum s-o înţeleagă, deşi erau ei înşişi ostatici ai spaţiului cu pricina sau, poate, tocmai de aceea. În

Porcec, lucrurile se vor lămuri definitiv: poezia lui Ioan Es. Pop este versiunea parodică a însuşi mitului originii şi apartenenţei, a nostalgiei matriciale, de la familie, care e aceea a diavolului, la naţiune, pe care le denunţa Patapievici. Agorafobul Porcec, etern neadaptat, îşi urăşte locul de unde provine, casa naşterii sale. O atitudine asemănătoare este la Rimbaud, de care Ioan Es. Pop n-a fost niciodată apropiat, deşi există destule elemente comune, sau la Joyce, irlandezul desţărat, şi nu atât prin sarcasme vitriolante de tip Marta Petreu sau Elena Ştefoi, cât printr-un negativism fundamental de poète maudit, unul dintre rarisimii reprezentanţi ai genului în literatura română. În definitiv.

totul este blestemat în lirica lui orală şi prozastică, evocând raiul ca loc al decrepitudinii în mijlocul căruia moţăie un Dumnezeu beţiv. Psalmii arghezieni sunt rescrişi cu unghiile de la mâna stângă. Un poet extraordinar, Ioan Es. Pop”.

Istoria literaturii române pe înţelesul celor care citesc.

Editura Paralela 45, Piteşti, 2014.

CUPRINS

Prefaţă – Răul nemuritor / 5
Ieudul fără ieşire / 13
olteţului 15, camera 305 / 15
Ieudul fără ieşire (I) / 22
Iarnă cu Mircea / 36
Ieudul fără ieşire (II) / 40
amicul / 46
viaţa de-o zi / 52
banchetul / 60

porcec / 63
toamnă la capri / 88
pantelimon 113 bis / 99
pe vremea când era spurcată de alcooluri, / 101
năneşti / 103
vinicius / 107
gore / 107
elvira / 108
gioni / 110
gându / 113
băuturica / 113
golul / 114
pantelimon 113 / 114
pantelimon 113 bis / 116
momfa / 117
fotografia de familie / 120
lumile livide / 121
colateralul / 131
podul / 145
muzeul lăuntric / 147
un ins aproape ca noi / 152
etajul cinci / 152
petrecere de pietoni / 155
argument împotrivă / 157
şlagăre de concentrare / 160
petrecere de pietoni / 168
sacrul şi peticul / 173
corectorul / 180
nouăzeci / 182
greaţă la mal / 189
confort 2 îmbunătăţit / 195
unelte de dormit / 205
În caz că ţi se face somn mai devreme / 207
şi cei din urmă vor fi cei din urmă / 229
potriviri după alecsandri & co. / 238
dincolo / 242
Notă biobibliografică / 250
Referinţe critice / 253

Tiparul executat la Graficprint www.graficprint.eu e-mail: comenzigraficprint.eu
COMENZI – CARTEA PRIN POŞTĂ
EDITURA PARALELA 45
Piteşti, jud. Argeş, cod 110174, str. Fraţii Goleşti 130
Tel.: 0248 633 130; 0753 040 444
0721 247 918
Tel. /fax: 0248 214 533; 0248 631 439; 0248 631 492
E-mail: comenzieditura paralela45.ro sau accesaţi www.editura paralela45.ro